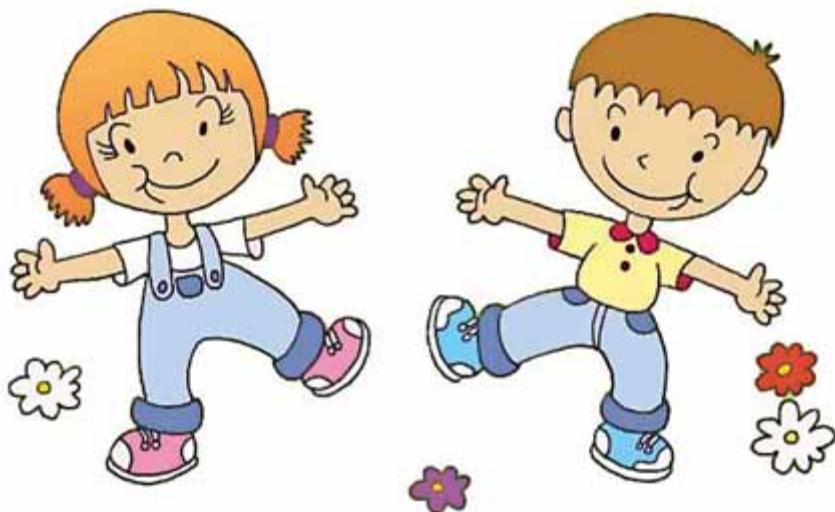

Свет око нас

за први разред основне школе

Креативни центар

Упутство

Да би се боље снашао у овој књизи,
потребно је да упознаш и пратиш ове знаке:

задатак

цртамо и бојимо

сети се шта смо научили

глумимо

пишемо

разговарамо

истражујемо

оглед

правимо

решавамо

домаћи задатак

смисли, испричај и напиши

речник

Свет

ЗДРАВО! ЈА САМ МАЈА.
У ПЕСМИ СЕ ГОВОРИ
О ТОМЕ КАКО ЈЕ СВЕТ ЛЕП.
ОВАЈ ПРЕДМЕТ ЏЕ НАМ
ПОМОЋИ ДА БОЉЕ
УПОЗНАМО ТЕ ЛЕПОТЕ.

Ала ј' леп
Овај свет,
Онде поток,
Овде цвет:
Тамо њива,
Овде сад,
Ено сунце,
Ево хлад!

Тамо Дунав
Злата пун,
Онде трава,
Овде џбун.
Славуј песмом
Љуља луг.
Ја га слушам
И мој друг.

Јован Јовановић Змај

ЗДРАВО!
ЈА САМ ИВАН.
МОЖДА ЏЕ ОВО
БИТИ МОЈ ОМИЉЕНИ
ПРЕДМЕТ!

Саслушај ову песму. Објасни шта је све лепо у свету.

Теме

1. Ја и други
2. Жива природа
3. Нежива природа
4. Веза између живе и неживе природе
5. Оријентација у простору и времену
6. Култура живљења

- На крају књиге налази се детаљни садржај.
- На крају књиге налази се и попис важних речи о којима се говори у књизи.

ПРВИ ДЕО

ЈА И ДРУГИ

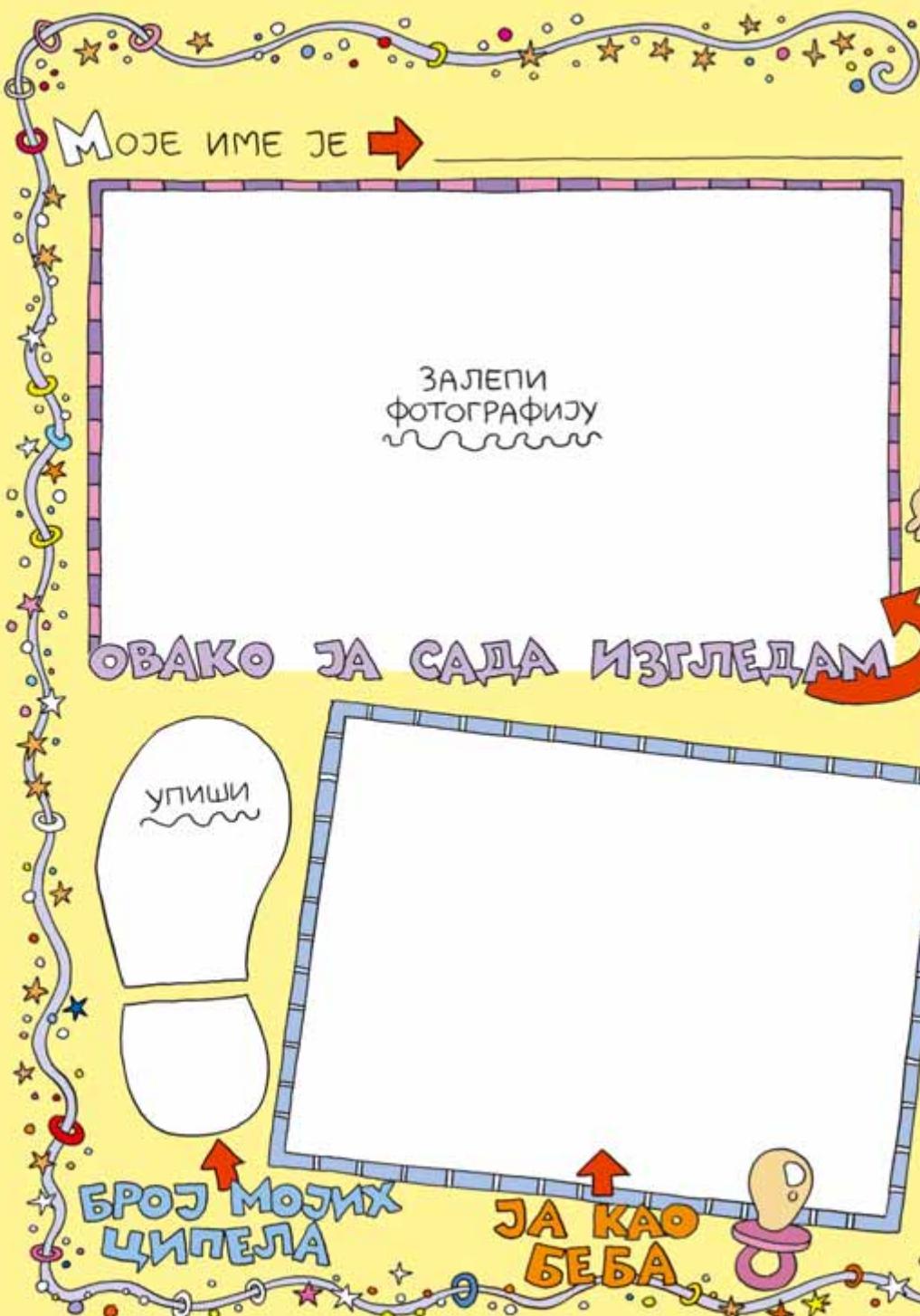
УЧИЋЕМО О ТОМЕ:

- шта је дом
- шта је породица
- шта је родбина
- зашто идемо у школу
- о врстама насеља

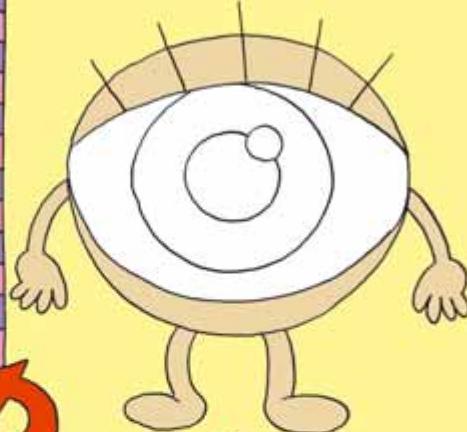
ТВОЈ ЗАДАТАК ЋЕ БИТИ:

- да испуниш своју страну
- да нацрташ оно што волиш да радиш
- да нацрташ свој дом
- да нацрташ своју школу

МОЈА

Шта значи твоје име? Како би волео да те зову? Које је боје твоја коса?
Како би некоме описао како изгледаш? Како волиш да се облачиш?

СТРАНА

МОЈА
ИГРАЧКА

ЗАOKРУЖИ БРОЈ

150
140
130
120
110
100

ОВО ЈЕ
МОЈА
ВИСИНА

КОЛИКО
ИМАМ
КИЛОГРАМА?

НАЦРТАЈ

МОЈА
ОМИЉЕНА
ЖИВОТИЊА

ОБОЈ

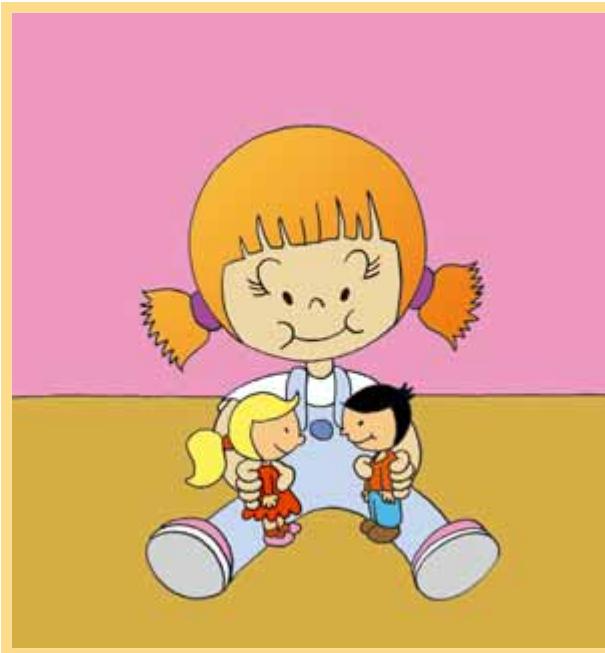
МОЈА
ОМИЉЕНА
БОЈА

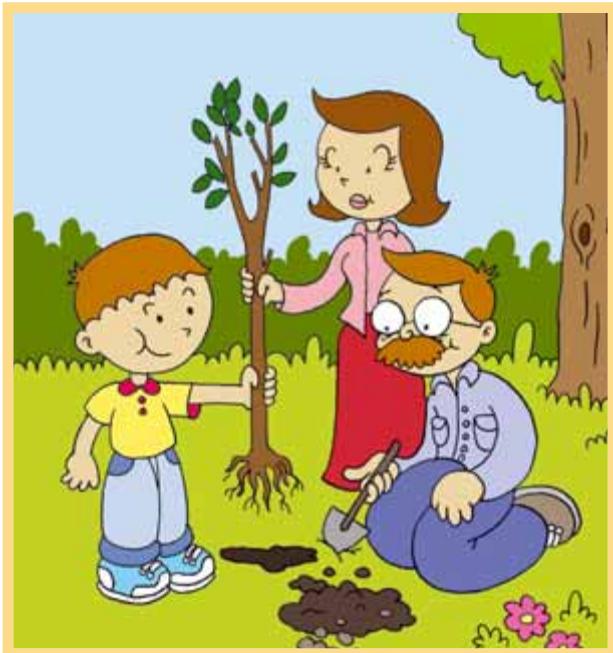
Како се зову твоји родитељи?

Како би некоме објаснио где станујеш и која је твоја адреса?

Шта волим да радим

Свако од нас нешто воли да ради, а нешто не воли. Шта Иван воли да ради? Шта воли Маја?
Опиши како се Маја игра луткама. Како се Иван игра лоптом?

Овде нацртај шта ти волиш да радиш.

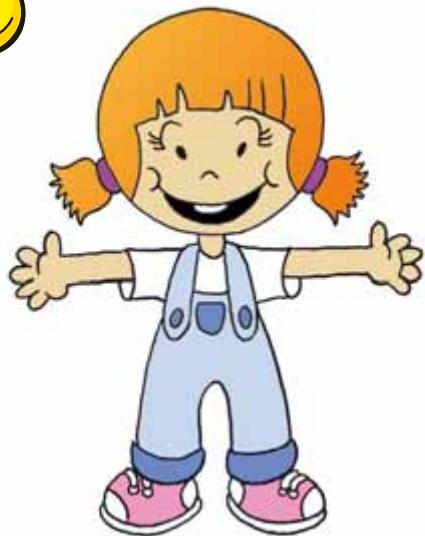

Објасни како то радиш. Шта не волиш,
а мораш да радиш?

Моја и твоја осећања

Свако од нас је понекад љут, уплашен или радостан.

Тако изражавамо своја **осећања**. На основу чега можеш да закључиш како се неко осећа?

осећање – доживљавање радости, страха, туге, љубави, бриге, љутње, беса и сл.

Погледај ове слике. Размисли па нацртај шта се то Маји и Ивану догодило.

Како су се осећали кад су то доживели? По чему препознајеш њихова осећања? Шта им саветујеш?

Мој дом

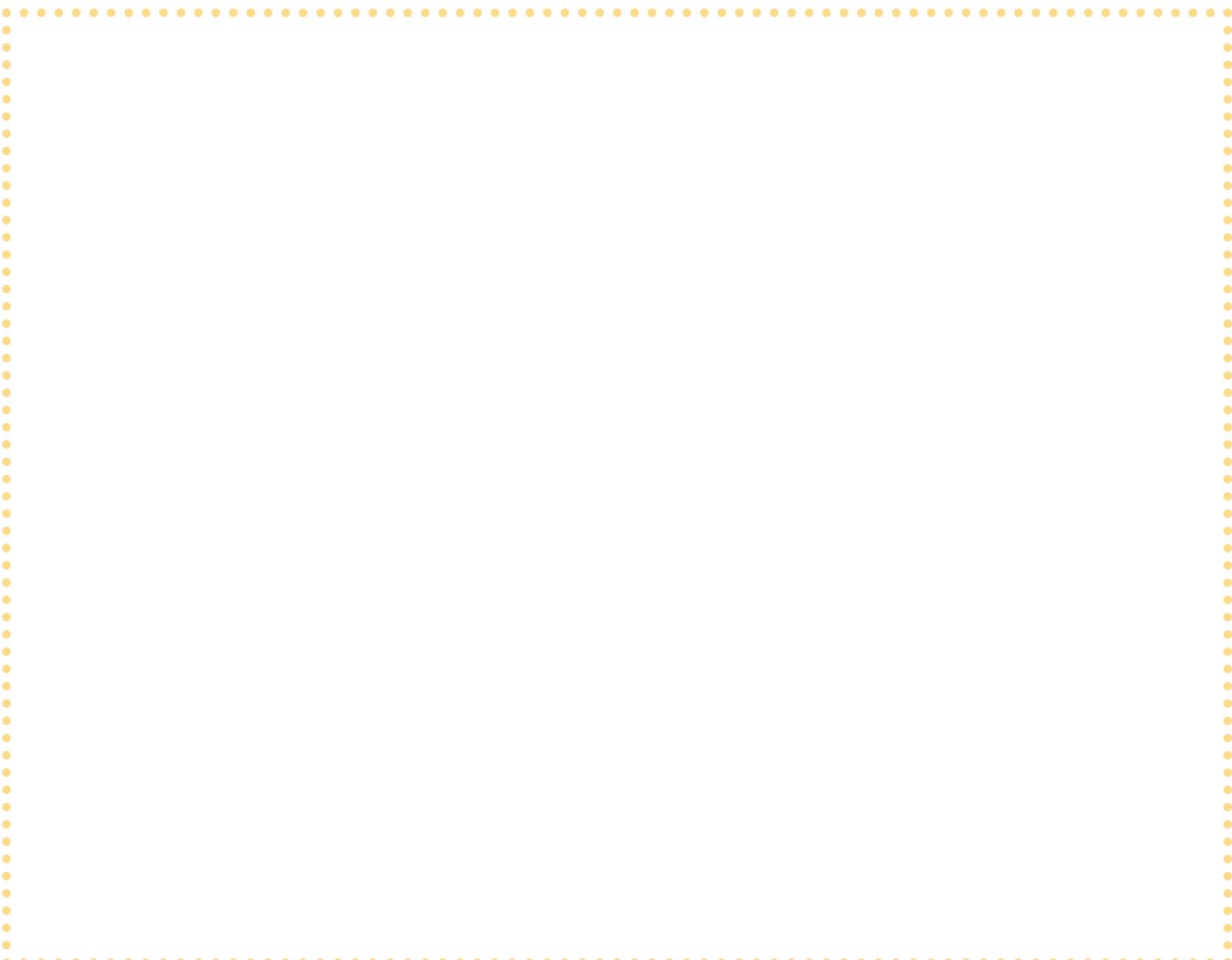

Како изгледа Мајин дом? Како изгледа њено двориште?

Каква је разлика између Мајиног и Ивановог дома? По чему су слични? По чему се разликују?

Свако од нас има дом. Неко живи у малој кући, а неко у великој згради.

Неко живи са више укућана, а неко са мање.

дом – кућа или стан у којем живимо заједно са својим укућанима

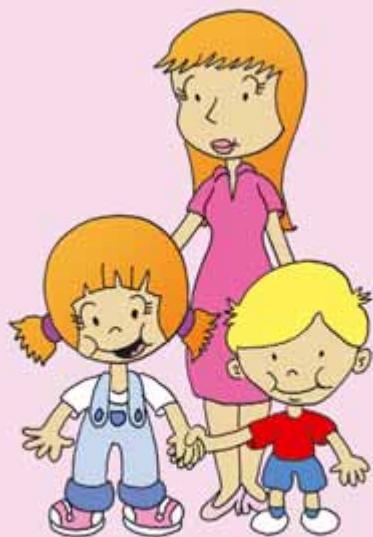

Овде нацртај свој дом.

Како се у твом дому бринете једни о другима?

Породице су различите

Ово је Мајина породица.

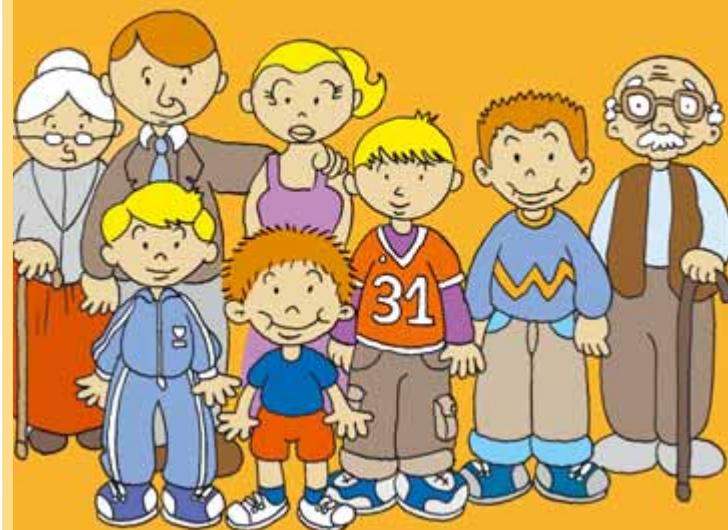

Ово је Иванова породица.

Ово је Наћина породица.

Милош живи са родитељима, браћом, бабом и дедом. То је његова шира породица.

Погледај слике па објасни какве породице постоје. Колико је одраслих, а колико деце у свакој од ових породица? Ко чини твоју породицу? По чему се твоја породица разликује од ових са слика?

породица	деце	одраслих	укупно чланова
Мајина породица	2	1	3
Иванова			
Нађина			
Милошева			
Твоја породица			
Породица твог друга или другарице			

Нацртај омиљеног рођака или рођаку.

породица – то су родитељи, њихова деца и блиски сродници који с њима живе

родбина – то су сва лица с којима се налазимо у сродству, као што су:

стричеви, стрине, тетке, тече, ујаци, ујне и други

рођак – онај који је с неким у сродству

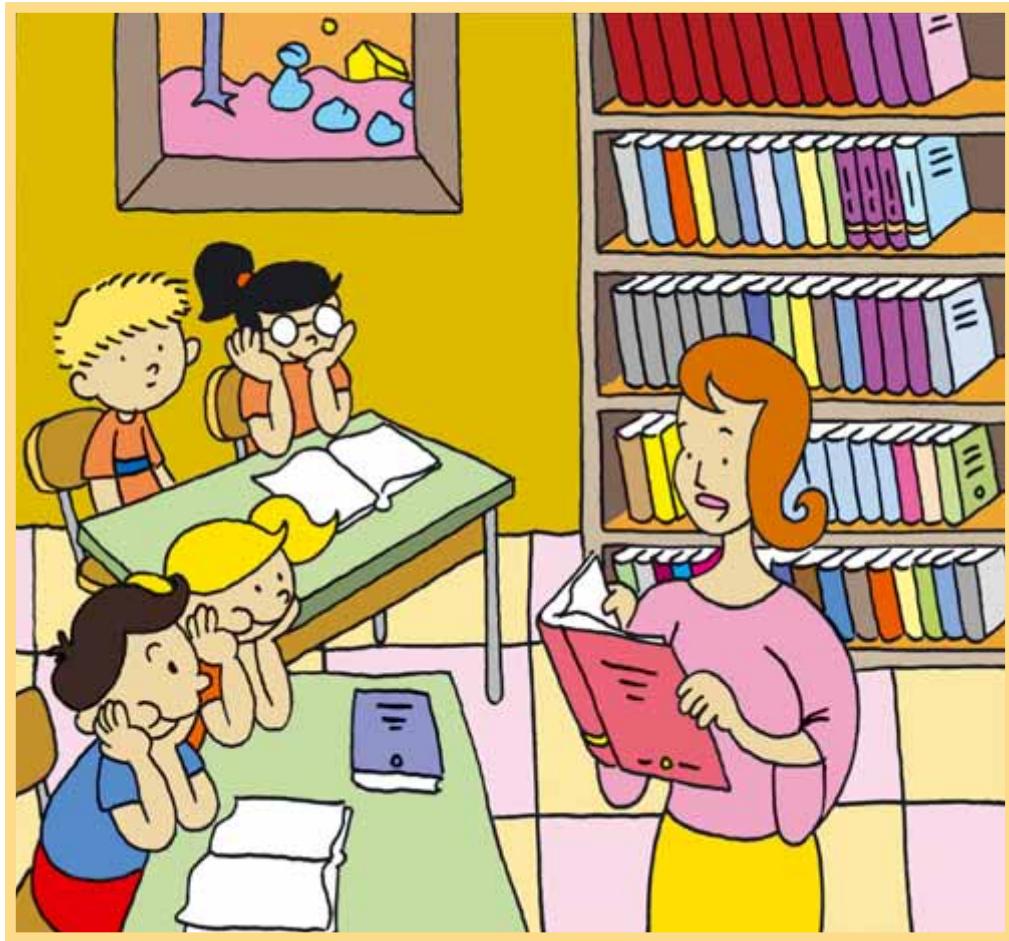

Упиши у табелу колико одраслих, а
колико деце има у овим породицама.

Шта све раде чланови твоје породице током дана? Како се у породици договарате о томе
шта ће ко да ради? Зашто је потребно да се послови поделе?

Зашто идемо у школу

Погледај ову слику.
Шта се на њој догађа?
На свету постоји много
занимљивих књига. У њима су
људи писали о биљкама,
животињама, путовањима...
Писали су о томе како се праве
аутомобили и бродови, како се
лече људи и о још много чему.
Да бисмо о свему томе нешто
сазнали, ми идемо у школу. У
школи нам учитељ помаже да
сазнајемо.

Читање код куће

Читање у школи

Истраживање у природи

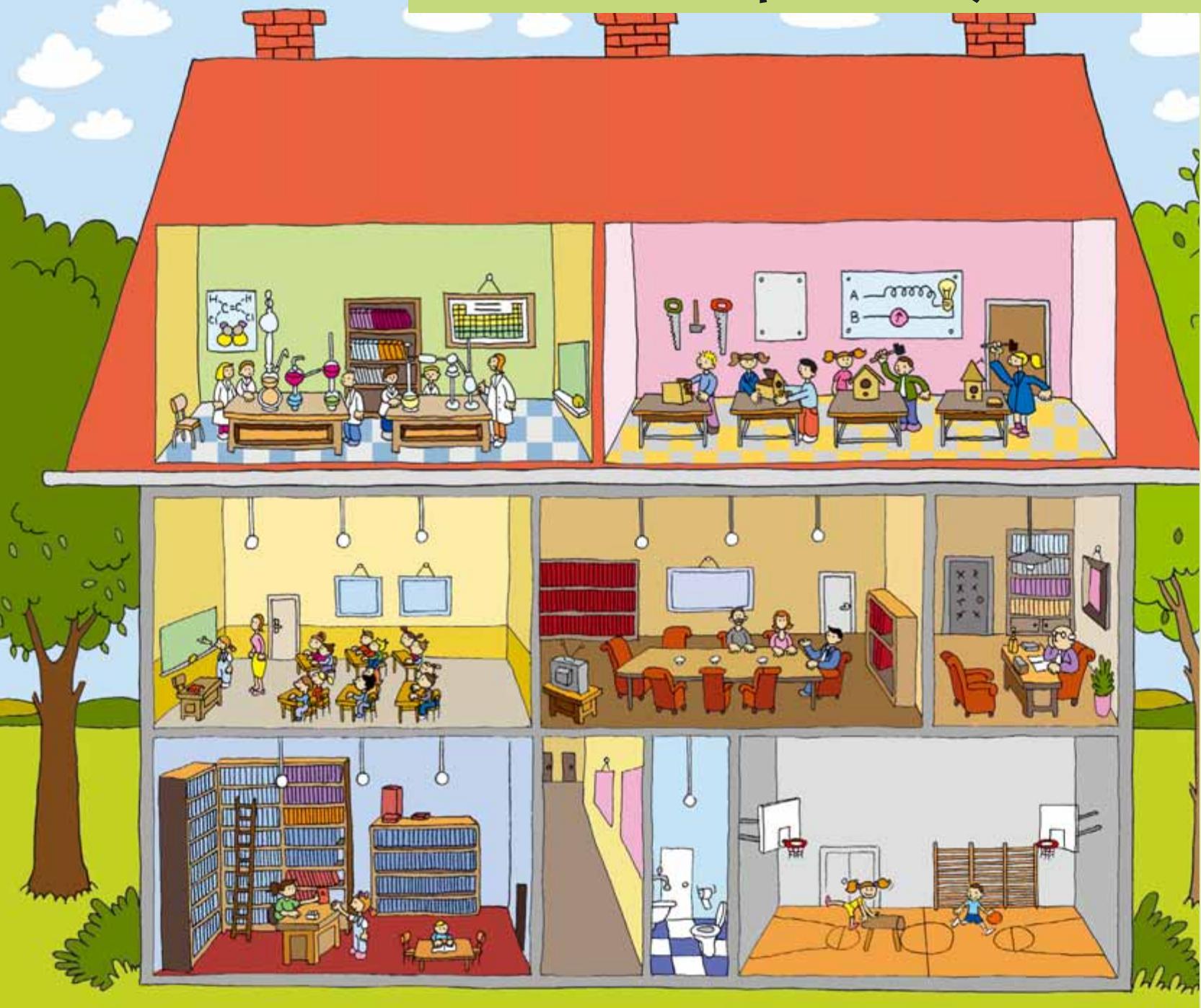

Истраживање у
лабораторији

Погледај слике и испричај како све може да се учи. Како учиш сам? Како учиш у школи?
Замисли да желиш да постанеш лекар. Које школе би требало да завршиш да би постао лекар?

Мали водич кроз школу

Погледај ову слику. Објасни шта све постоји у овој школи. Како ова деца уче? Замисли да си водич и да треба да проведеш кроз своју школу неког друга. Шта би му показао? С ким би га упознао?

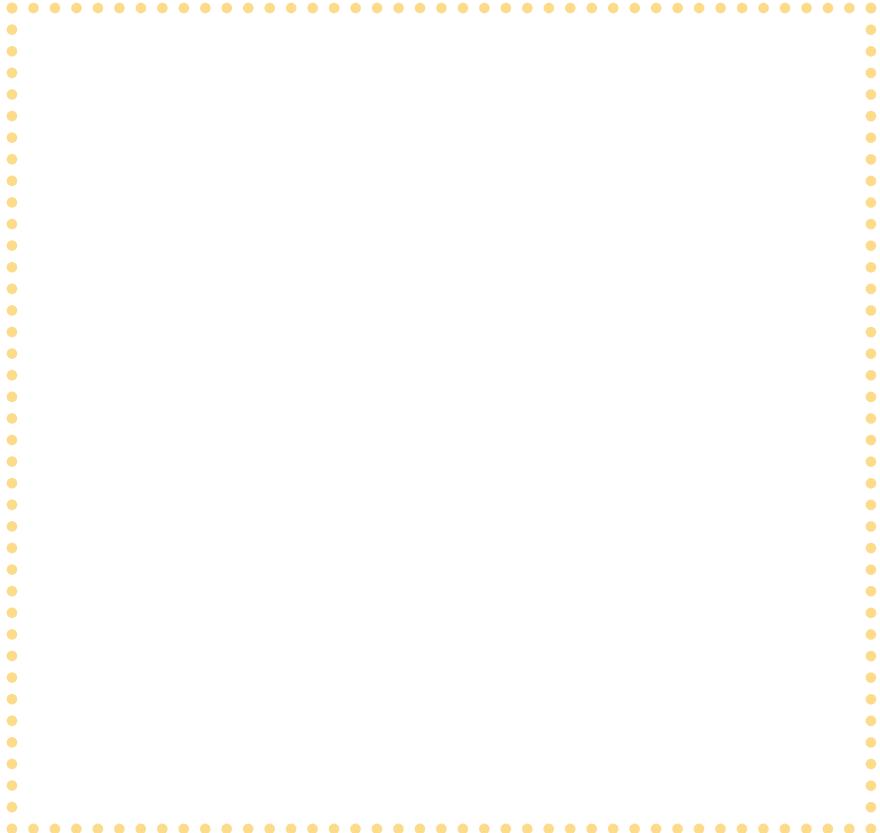
Моја школа

Ово је школско двориште Иванове школе. Шта мислиш, шта деца овде могу да науче?

Ово је Мајина учионица. Шта све Маја у њој може да научи?
По чему се твоја школа разликује од ове?

	да	не
библиотека		
сала за физичко		
игралиште		
школска кухиња		
радионица		
свечана сала		
амбуланта		

Овде нацртај своју школу.

Обележи у табели шта се од наведеног налази у твојој школи.

Шта радиш када си гладан у школи?

Где се у школи једе?

Шта радиш када ти се у школи пишки?

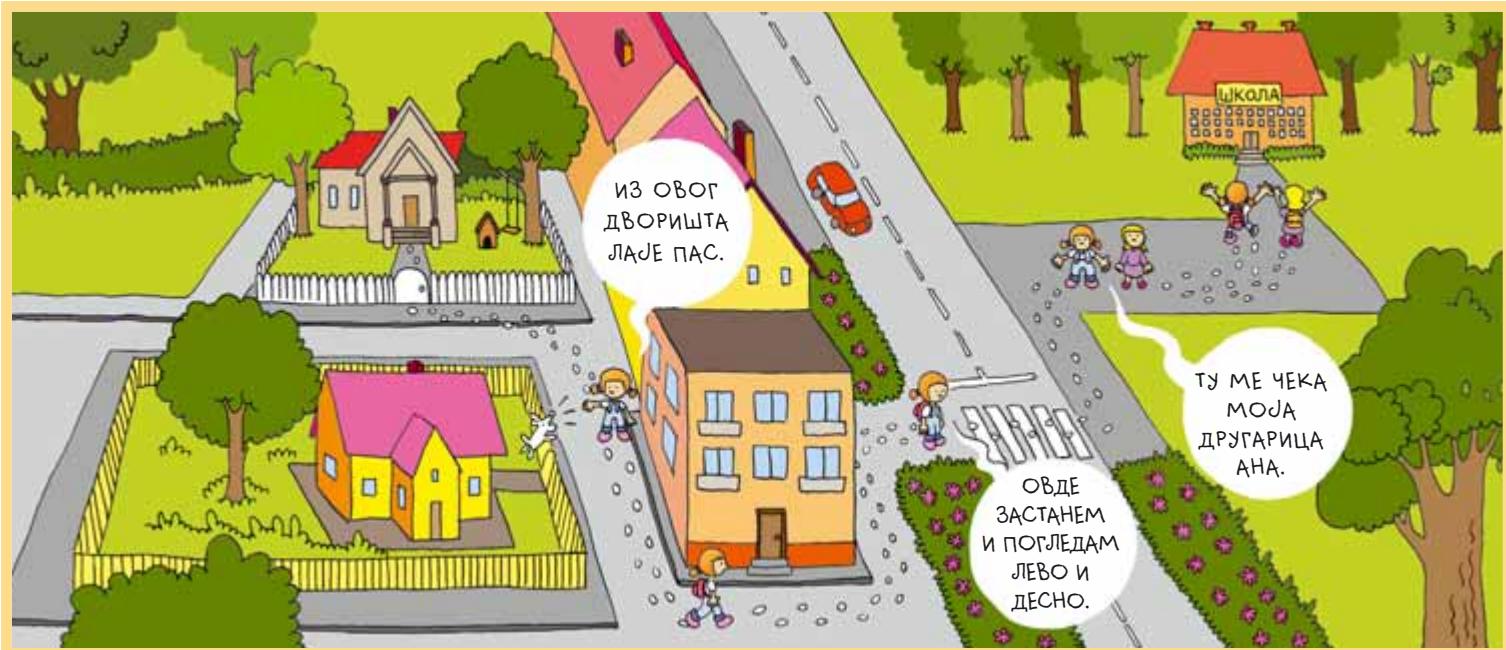
Шта радиш ако је у ученионици загушљиво?

Шта радиш ако изгубиш оловку?

Шта радиш ако ти нешто није јасно?

Од куће до школе

Посматрај Мајин и Иванов пут до школе. На ком месту прелазе улицу? На шта морају да пазе?
Како се зове место на којем прелазе улицу?

Посматрај пут од куће до школе овог дечака са села.

Објасни по чему се његов пут разликује од пута којим до школе иду Иван и Мaja.

Овде нацртај свој пут од куће до школе. Означи важна места.

Испричај како идеш од куће до школе. Да ли постоји више путева којим се може стићи до твоје школе? Којим путем најчешће идеш? Зашто? Упореди свој пут до школе с путевима којима деца са слика иду у школу. Који пут ти се више свиђа? Зашто?

Врсте насеља

Свако од нас живи у неком насељу. Насеља се разликују – нека су сеоска, нека су градска, нека су велика, а нека мала. Насеља могу бити и слична. У сваком насељу су сазидане куће или зграде и направљени су путеви и улице. У насељима живе становници. Становнике који живе близу једни другима називамо суседима.

Село

Посматрај ову слику. Где се налази брдо, где се налази равница, а где река? Опиши како изгледа сеоско двориште. Како изгледају сеоске куће? Где живе животиње? Шта је воћњак? Шта је башта? Шта је њива? Шта је виноград? Зашто људи подижу села близу река или потока?

Лепо понашање у насељу

Објасни правила лепог понашања у насељу.
Шта значи бити пажљив према другима?
Како поздрављамо људе које срећемо?
Како помажемо једни другима?

Град

Посматрај слику града. Шта све видиш на њој? По чему су слични град и село? По чему се разликују?
Шта ти се допада у граду? Шта у селу? Шта ти се не допада?

Имам право на...

Одговоран сам за...

Право је оно што некоме припада по неком правилу или договору.

Када кажемо да смо **одговорни**, то значи да имамо дужност, обавезу, да треба да урадимо нешто.

На пример, твоје обавезе су: да средиш своје играчке, да пишеш домаће задатке, да говориш истину итд.

Имам право на...

Одговоран сам за...

Погледај ове слике и прочитај која су права и одговорности деце. Испричай шта ти о томе мислиш.

Напиши испод слика оно што мислиш да треба да пише.

Шта смо научили

УПИШИ ИМЕНА
ЧЛАНОВА СВОЈЕ
ПОРОДИЦЕ!

ДРУШТВО

ЉУДИ ЖИВЕ У ЗАЈЕДНИЦАМА

ПОРОДИЦА → РОДИТЕЉИ → ДЕЦА → БЛИСКИ СРОДНИЦИ

РОДБИНА → ЛИЦА С КОЈИМА СИ У СРОДСТВУ

УПИШИ ИМЕ СЕЛА
ИЛИ ГРАДА У КОЈЕМ
ЖИВИШ!

ЉУДИ ГРАДЕ КУЋЕ И ЖИВЕ У НАСЕЉИМА

СЕЛО _____

ГРАД _____

У ШКОЛИ УЧИМО
О ТОМЕ ШТА СУ СВЕ ЉУДИ
ПРЕ НАС САЗНАЛИ О СВЕТУ
У КОЈЕМ ЖИВИМО.

ДРУГИ ДЕО

ЖИВА ПРИРОДА

УЧИЋЕМО О ТОМЕ:

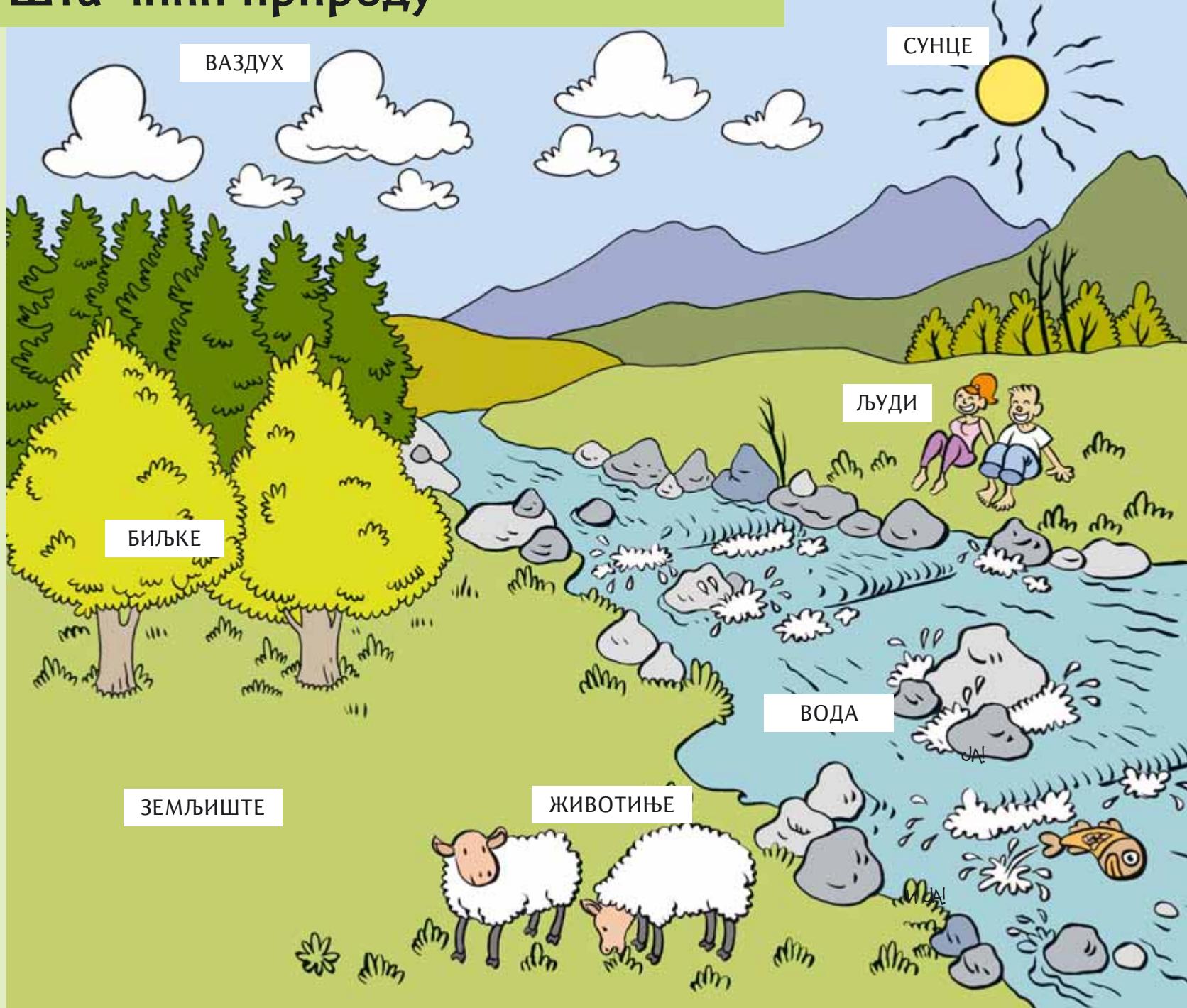
- шта све чини природу
- које су биљке и животиње наших шума
- које су биљке и животиње сеоског домаћинства
- које су биљке и животиње наших ливада
- које су биљке и животиње наших вода
- које животиње живе у зоолошком врту
- који су делови биљака
- који су делови твог тела
- шта су чула

ТВОЈ ЗАДАТАК ЋЕ БИТИ:

- да испричаш како си се мењао од рођења до данас
- да испричаш зашто гајимо биљке
- да објасниш правила понашања у зоолошком врту
- да додиром и мирисањем утврдиш о ком се предмету ради

Шта чини природу

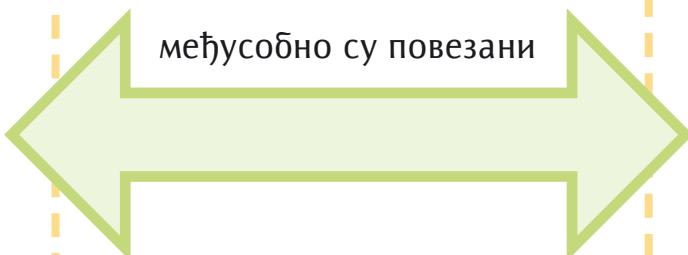
ПРИРОДА

живи природи

(живи бића)

међусобно су повезани

неживи природи

ваздух

вода

земљиште

Сунце

Природе је све оно што нас окружује, а што човек није направио.

Природу чине: _____ и _____ природе.

У живу природу сврставамо: _____, _____, _____.

У неживу природу спадају: _____, _____, _____,
_____.

Живи и неживи природи су међусобно повезане.

Којој групи живих бића припада маслачак? _____

Ком делу природе припада вода? _____

Којој групи живих бића припада зец? _____

Шта је жива, шта нежива природа

Шта је направио човек

Посматрај ове слике.
Обој поља испод слике
оним бојама које су
назначене у овој легенди:

расте

дише

креће се

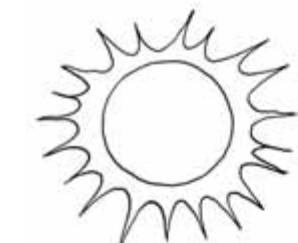
спава

храни се

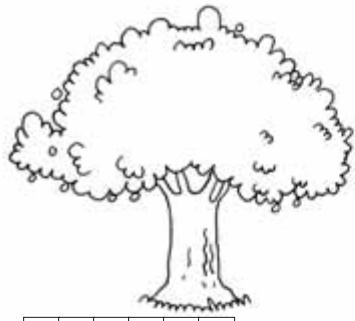
размножава се

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

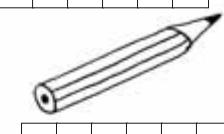
--	--	--	--	--

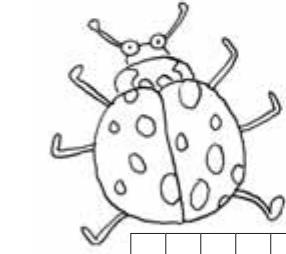
--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

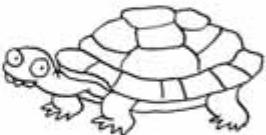

--	--	--	--	--

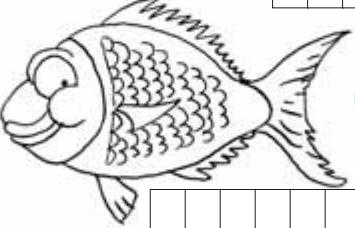

--	--	--	--	--

Живо је оно што расте,
храни се, креће и спава,
живо је оно што дише
и што се размножава.

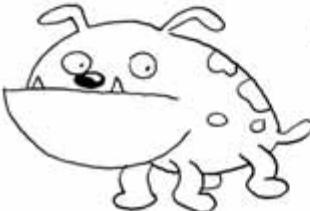

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

А сада закључи шта је
живица, шта неживица
природа, а шта је
направио човек. Обој
цртеже следећим бојама:

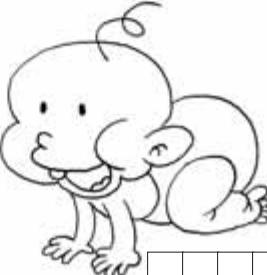
--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

живица природа

неживица природа

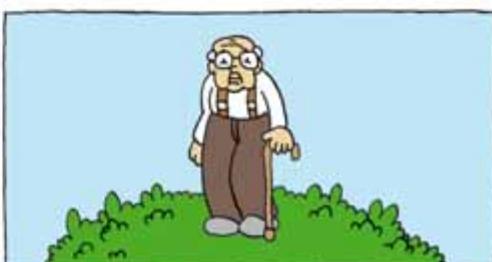
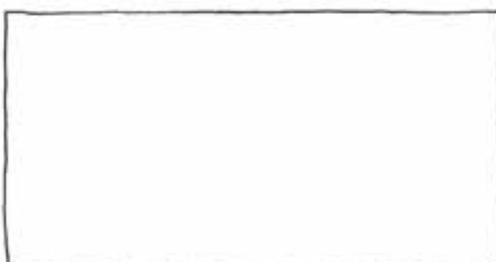
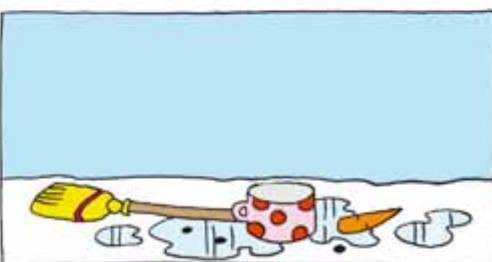
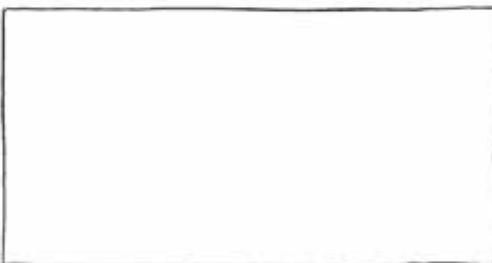
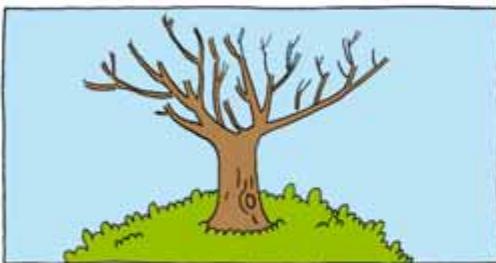
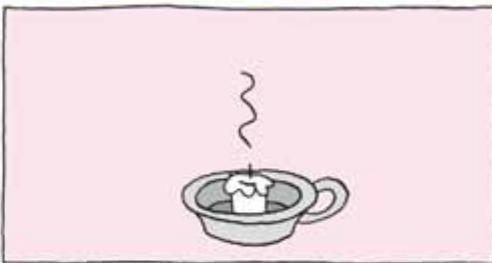
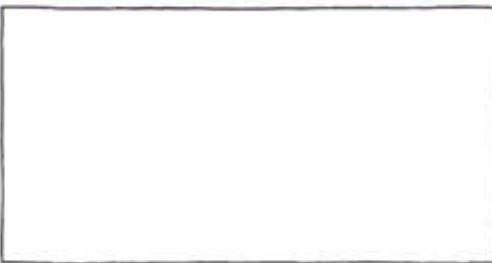
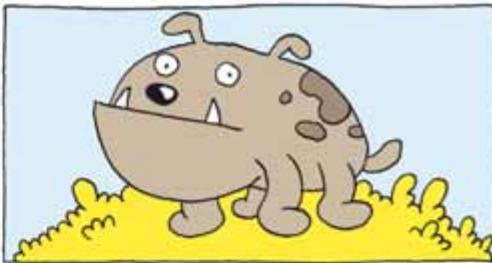
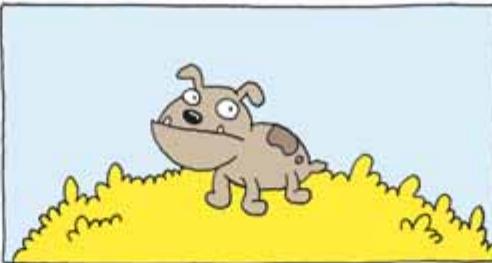
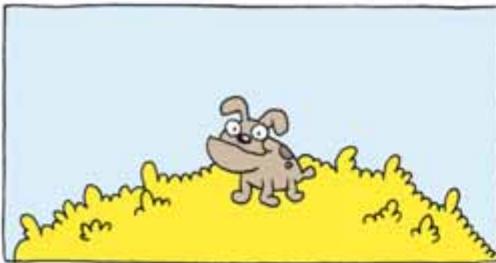

оно што је направио човек

Добро је да запамтиш да су живица и неживица природа повезане. Живи природи (човеку, биљкама
и животињама) за живот је неопходна неживица природа: Сунце, вода, ваздух и земљиште.

Око нас све се мења

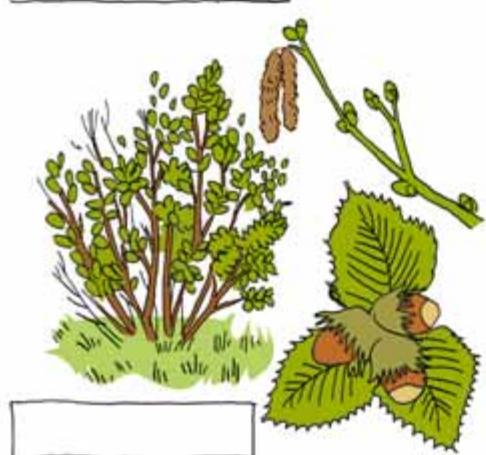
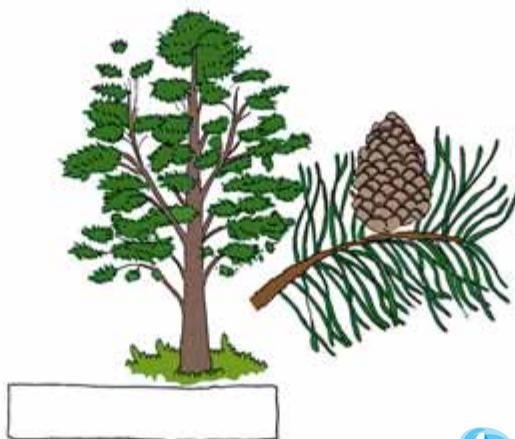
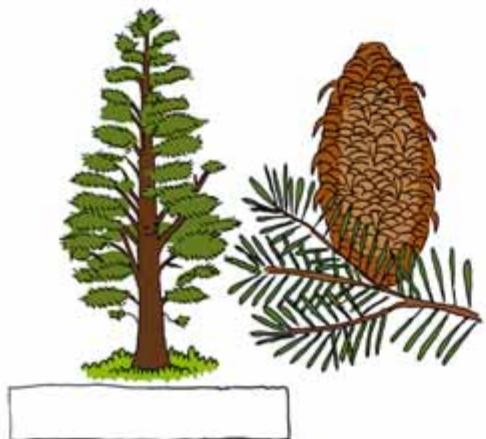
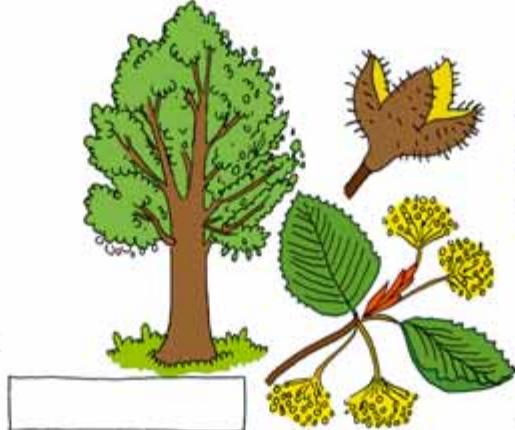

Посматрај слике и објасни како се мења и оно што је живо и оно што је неживо.

Нацртај оно што недостаје. Испричај како си се мењао од рођења до данас.

Биљке наших шума

Печурке расту у шуми,
али не припадају биљкама.

Сазнај и објасни које животиње се
хране тим деловима биљака.

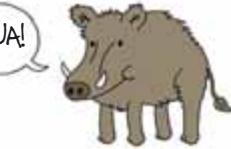
КО ВОЛИ
ДА ЈЕДЕ
ПЕЧУРКЕ?

ЈА!

И ЈА!

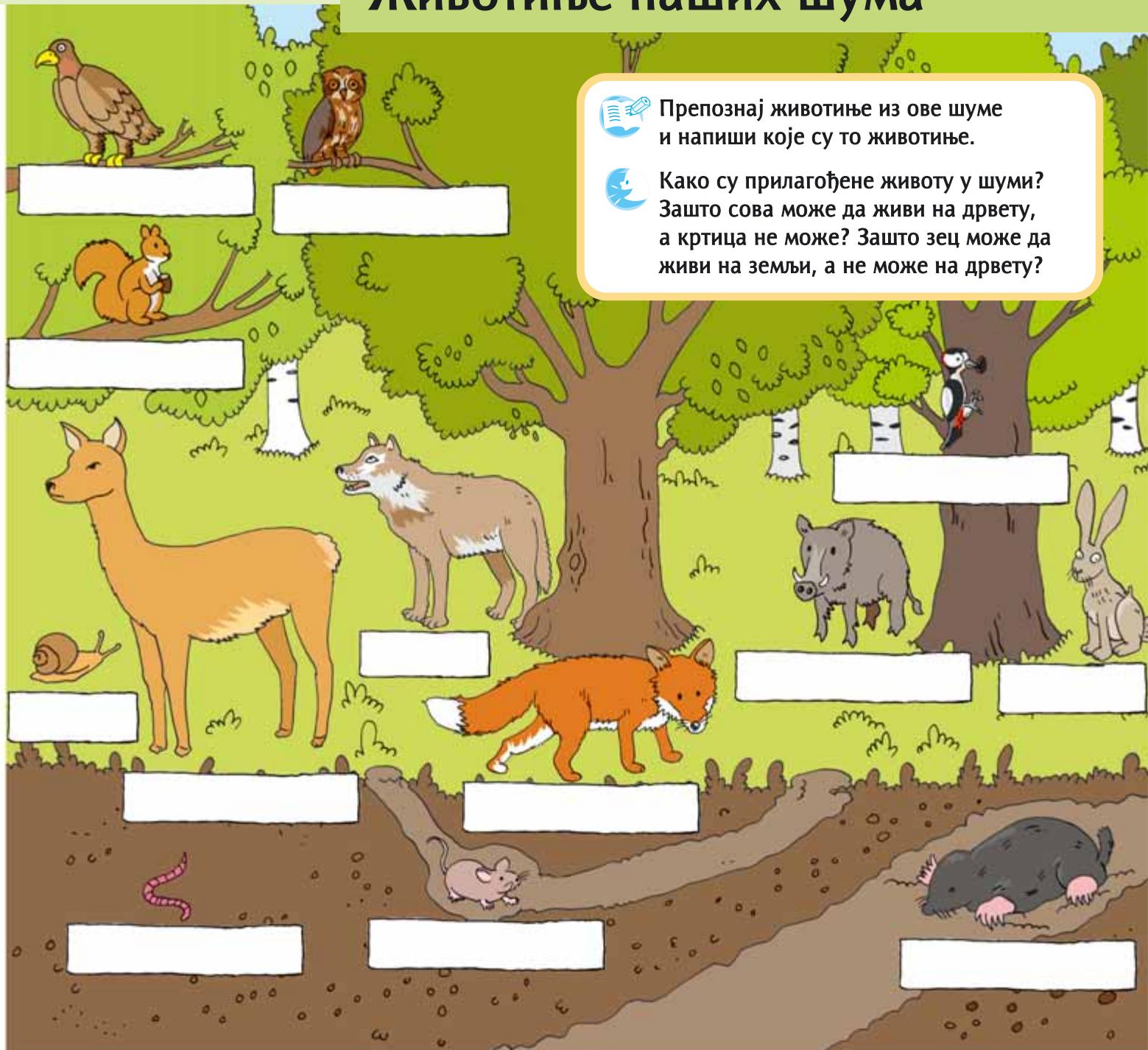

У празне кућице упиши
назив биљке.

Објасни шта је све биљкама потребно за живот. Зашто су
биљке важне? Како треба да се односимо према биљкама?

Животиње наших шума

Препознај животиње из ове шуме и напиши које су то животиње.

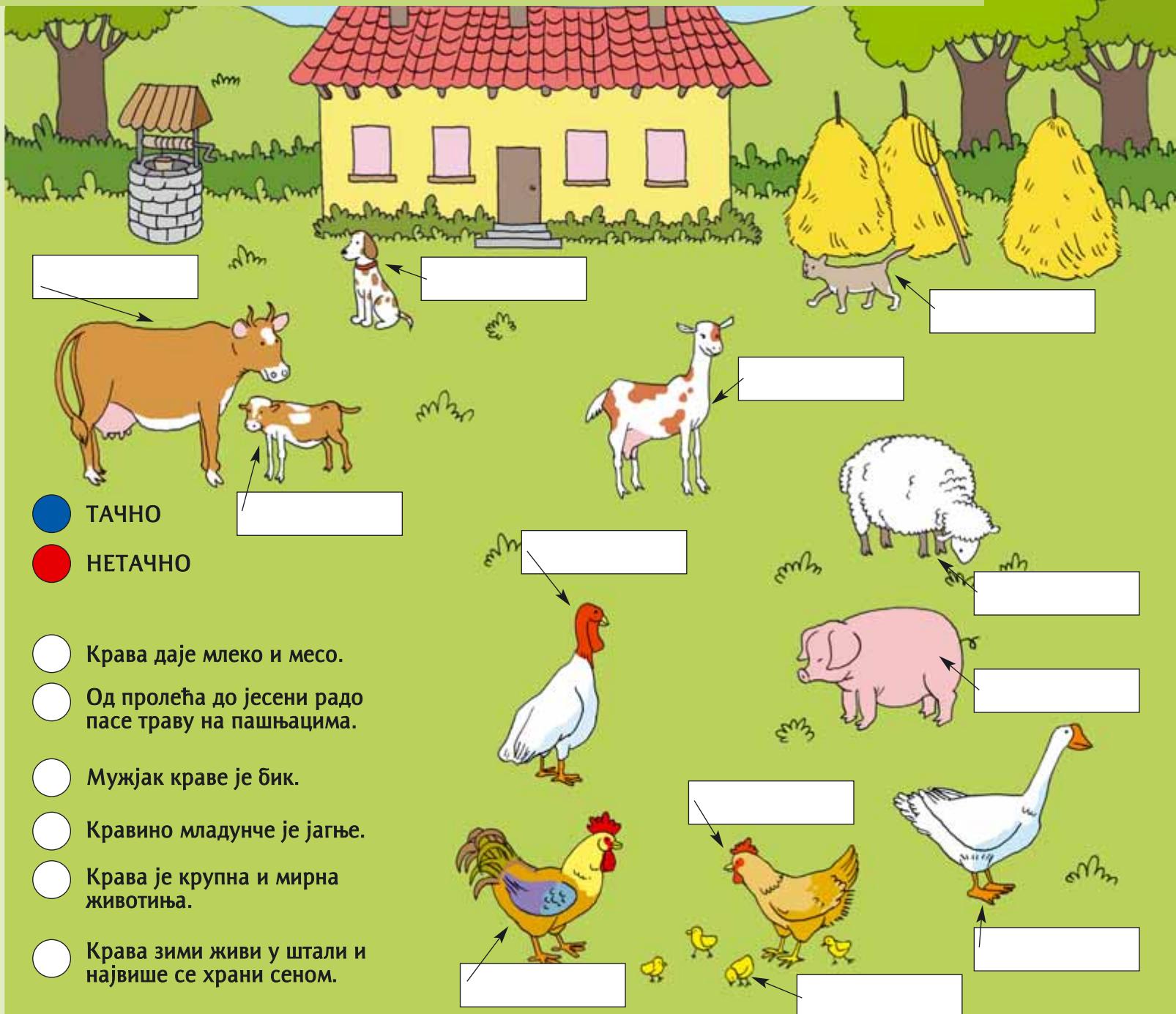

Како су прилагођене животу у шуми? Зашто сова може да живи на дрвету, а кртица не може? Зашто зец може да живи на земљи, а не може на дрвету?

Објасни које животиње живе на дрвећу, а које на земљи. Које живе испод површине земље?

Животиње и биљке сеоског домаћинства

ТАЧНО

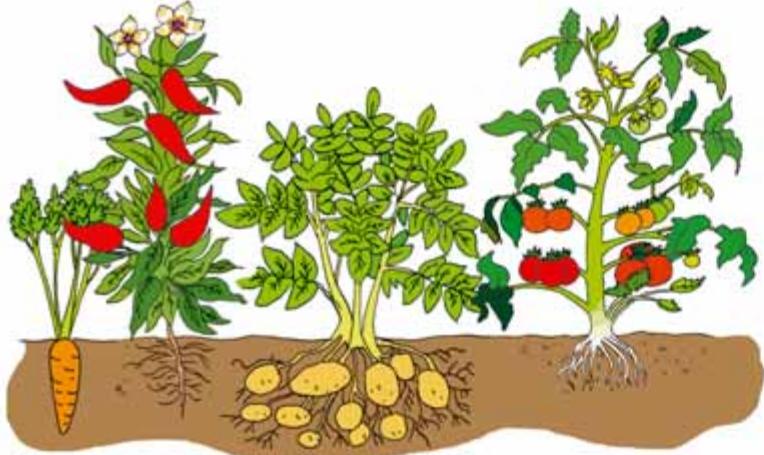
НЕТАЧНО

- Крава даје млеко и месо.
- Од пролећа до јесени радо пасе траву на пашњацима.
- Мужјак краве је бик.
- Кравино младунче је јагње.
- Крава је крупна и мирна животиња.
- Крава зими живи у штали и највише се храни сеном.

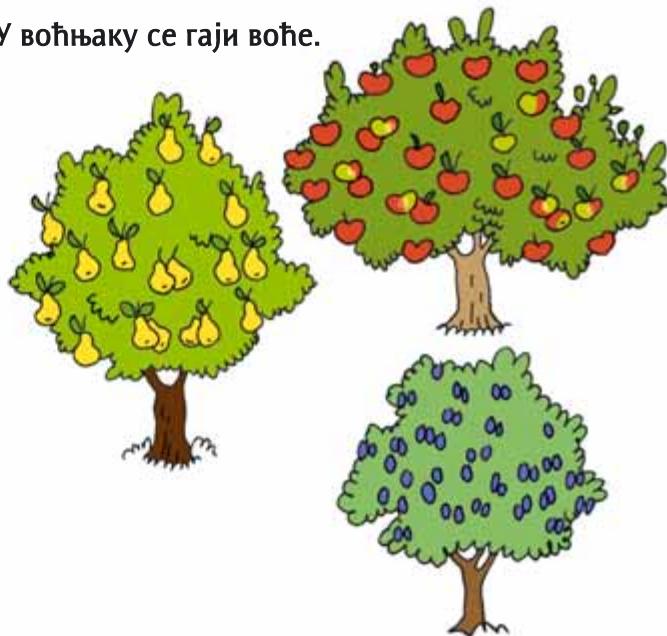

Упиши називе животиња. Како се називају њихови младунци? Које домаће животиње знаш, а нема их на овој слици? Означи шта је тачно, а шта нетачно о крави. Постави и ти питање о некој од ових животиња.

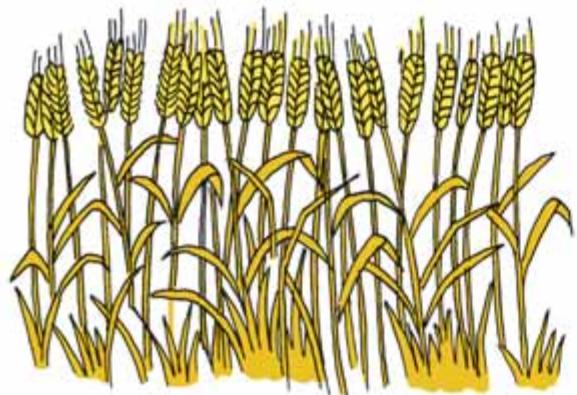
У башти се гаји поврће.

У воћњаку се гаји воће.

На њиви се гаје житарице.

Напиши које се биљке гаје у сеоском домаћинству.

Поврће:

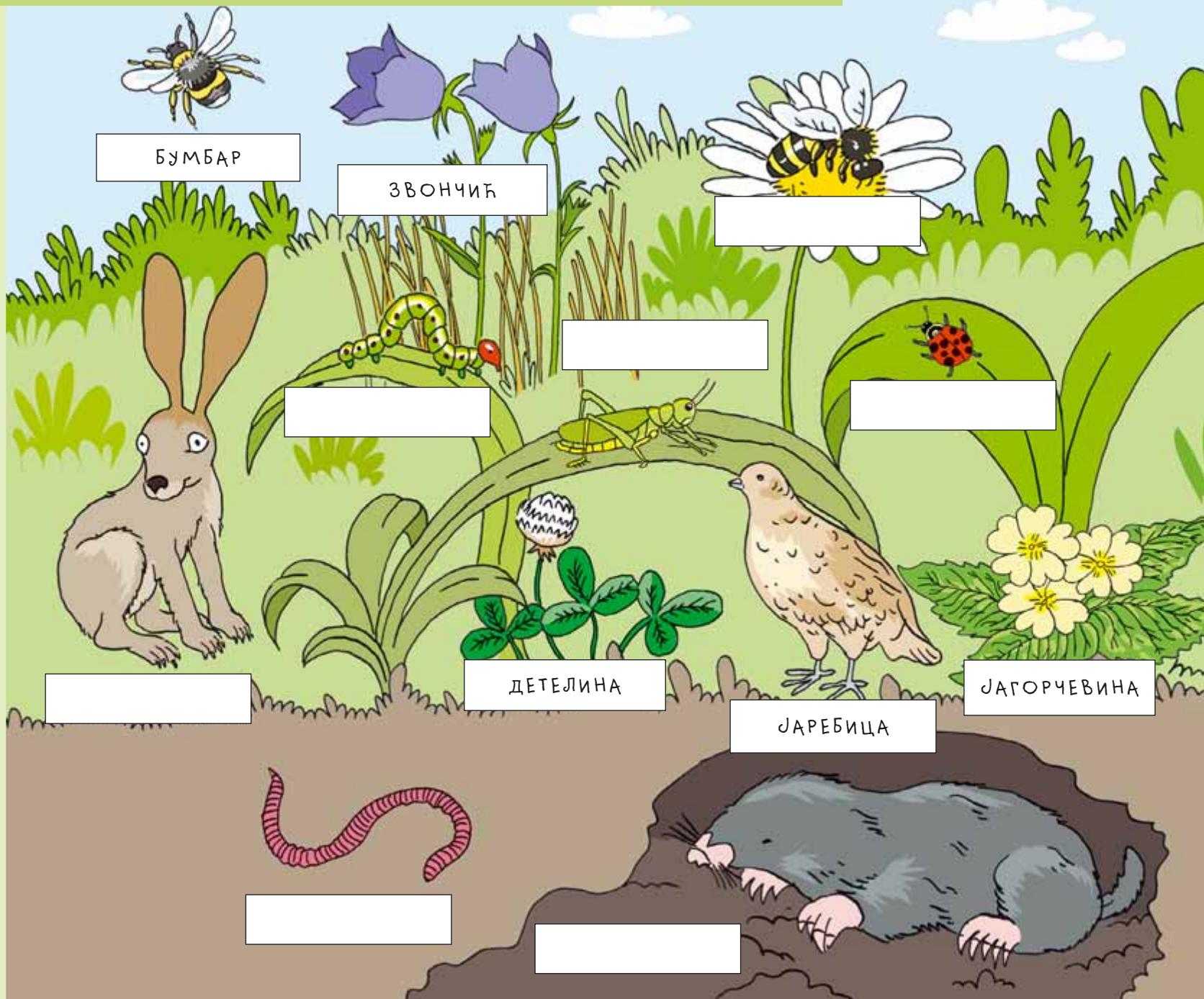
Воће:

Житарице:

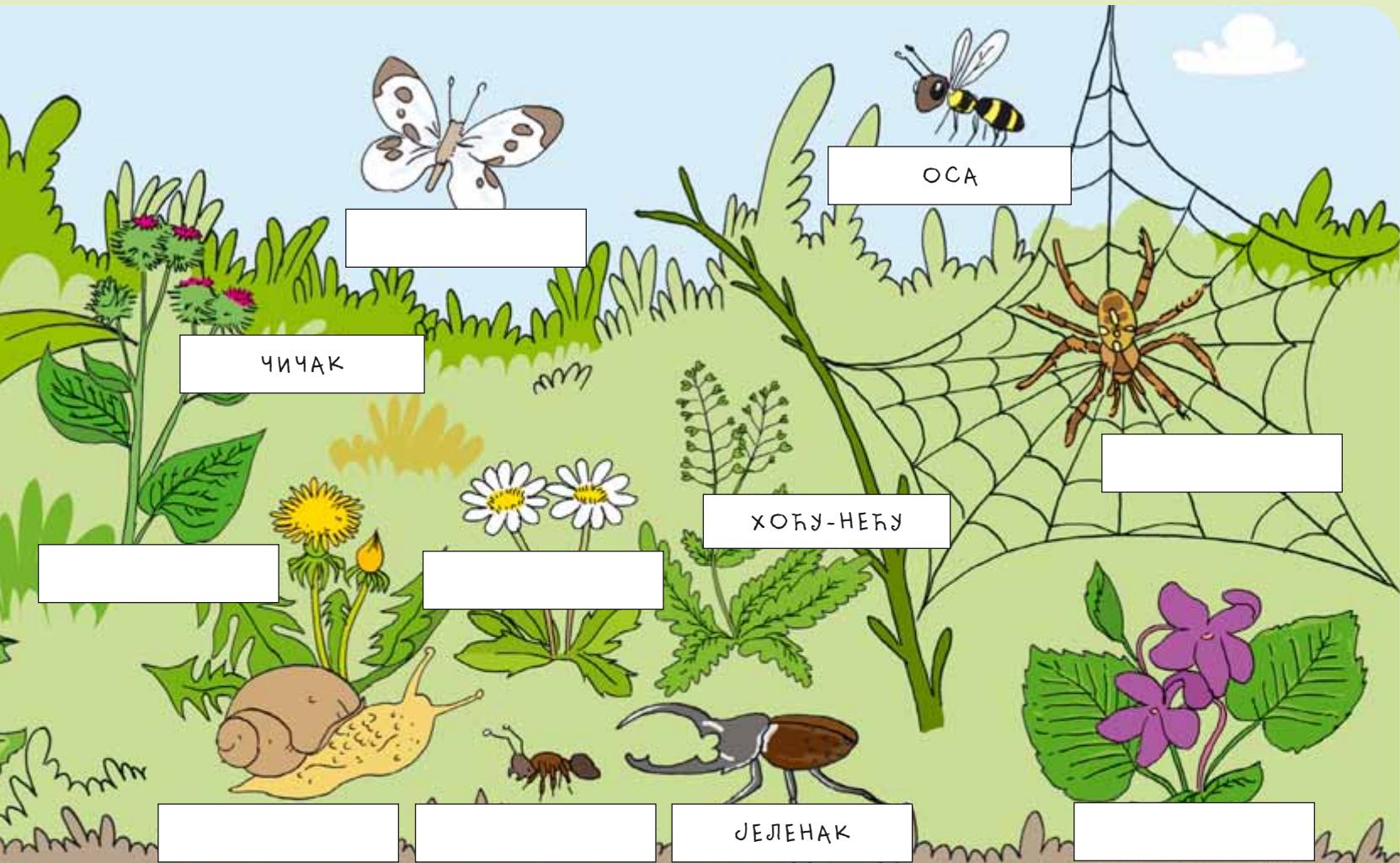

Зашто људи гаје животиње? Зашто гаје биљке? На који начин их гаје?

Биљке и животиње наших ливада

Размисли па објасни зашто су биљкама и животињама за живот важни: Сунце, вода, ваздух и земљиште. Како жива бића узимају воду, а како ваздух? Да ли би могли да живе без Сунчеве светлости и топлоте?

Пронађи на слици следеће биљке и упиши њихове називе.

БЕЛА РАДА
МАСЛАЧАК
ЉУБИЧИЦА

Пронађи на слици животиње и упиши називе који недостају:

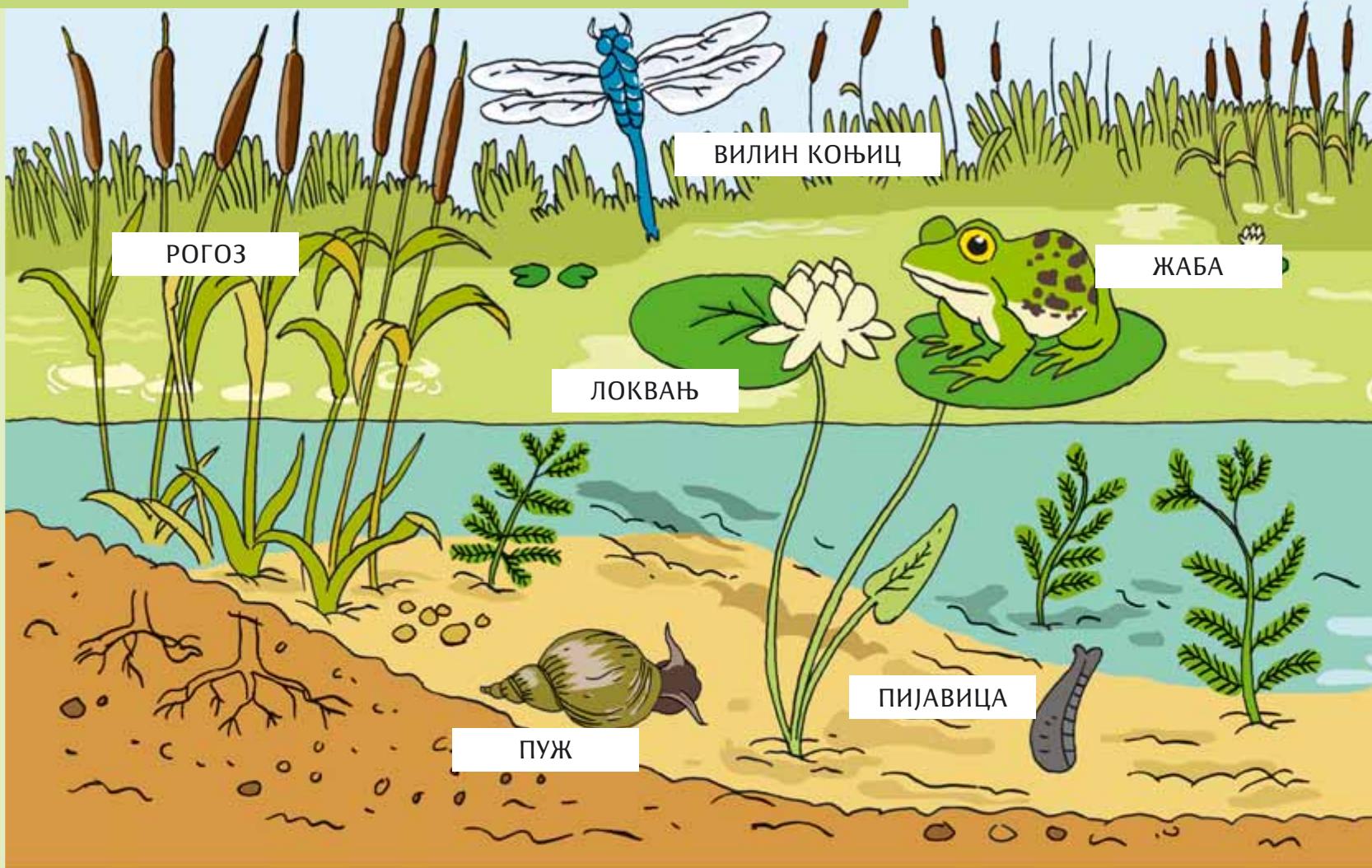
ЗЕЦ	ПЧЕЛА
ПУЖ	ПАУК
СКАКАВАЦ	БУБАМАРА
ЛЕПТИР	МРАВ
ГУСЕНИЦА	ГЛИСТА
КРТИЦА	

Описи биљке са ових слика.

Описи животиње са ових слика.

Биљке и животиње наших вода

Посматрај слику и напиши:

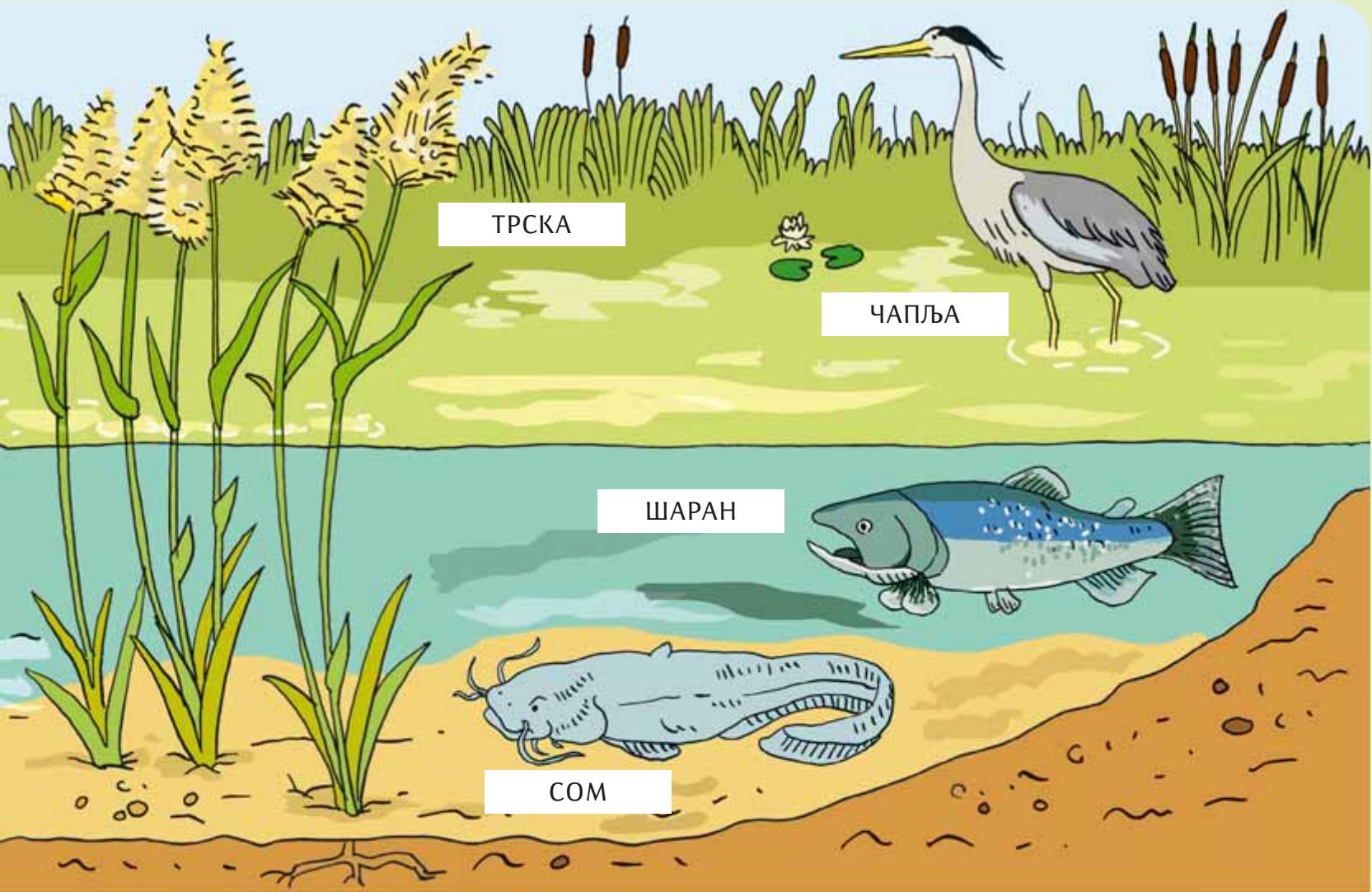
Које животиње живе у води?

Које биљке живе у води?

Шта о овоме још желиш да сазнаш? Постави питање.

Објасни како изгледају животиње са ових слика. Шта им је заједничко? По чему се разликују?

● ТАЧНО

- Жаба се храни комарцима, мушицама и лептирима.
- Жаба полаже јаја у муљу.
- Чапља се храни рибама и жабама.
- Жабино младунче зове се пуноглавац.

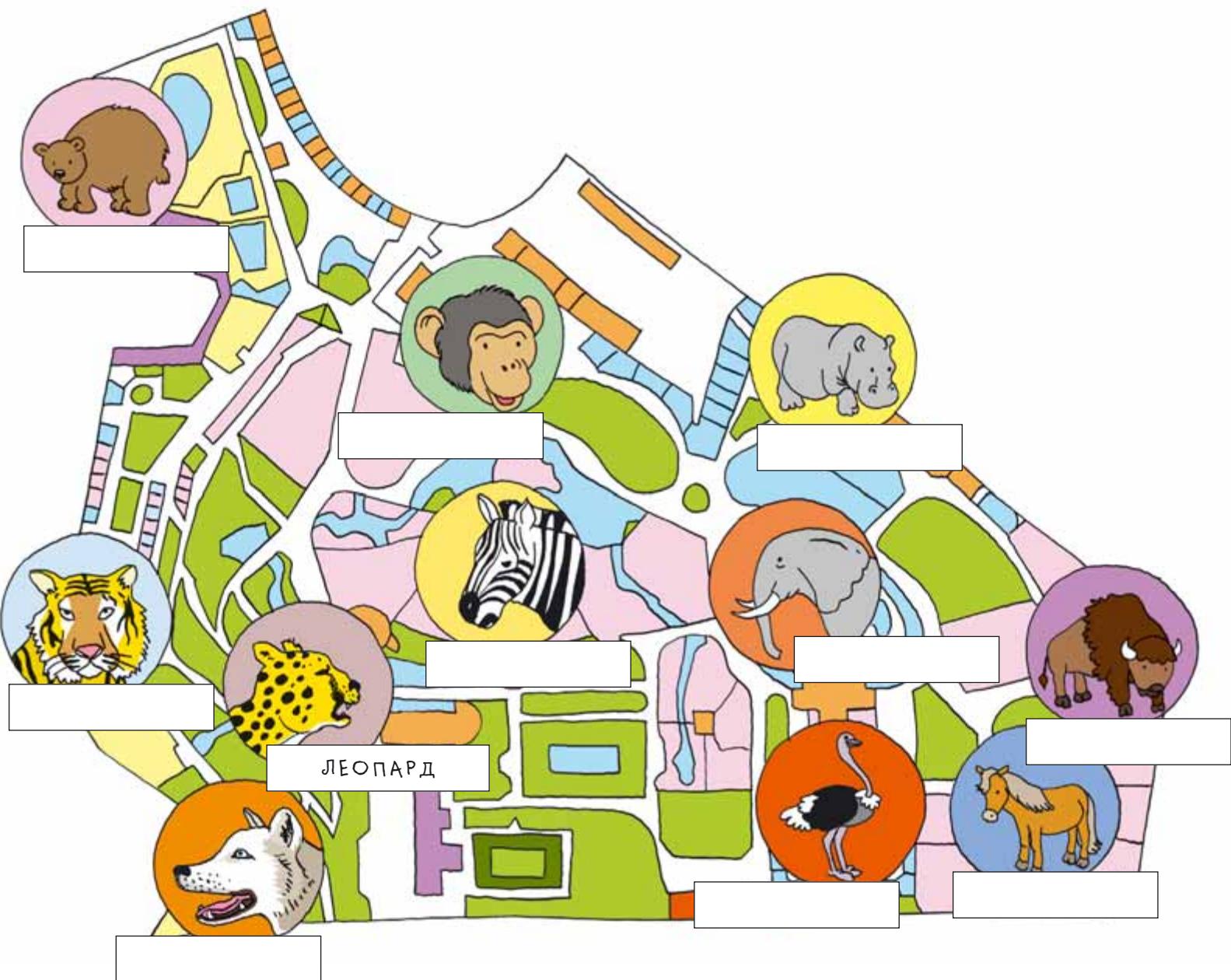
● НИЈЕ ТАЧНО

- Рибе се хране чапљама.
- Пуж се храни воденим биљкама.
- Локвањ је ливадска биљка.
- Сом има бркове.
- Жива бића не могу да живе без воде.

Објасни како изгледају биљке са ових слика. Шта им је заједничко? По чему се разликују?

Зоолошки врт

Посматрај план зоолошког врта у Београду. Напиши у кућицама називе животиња које препознајеш.

Правила понашања у зоолошком врту

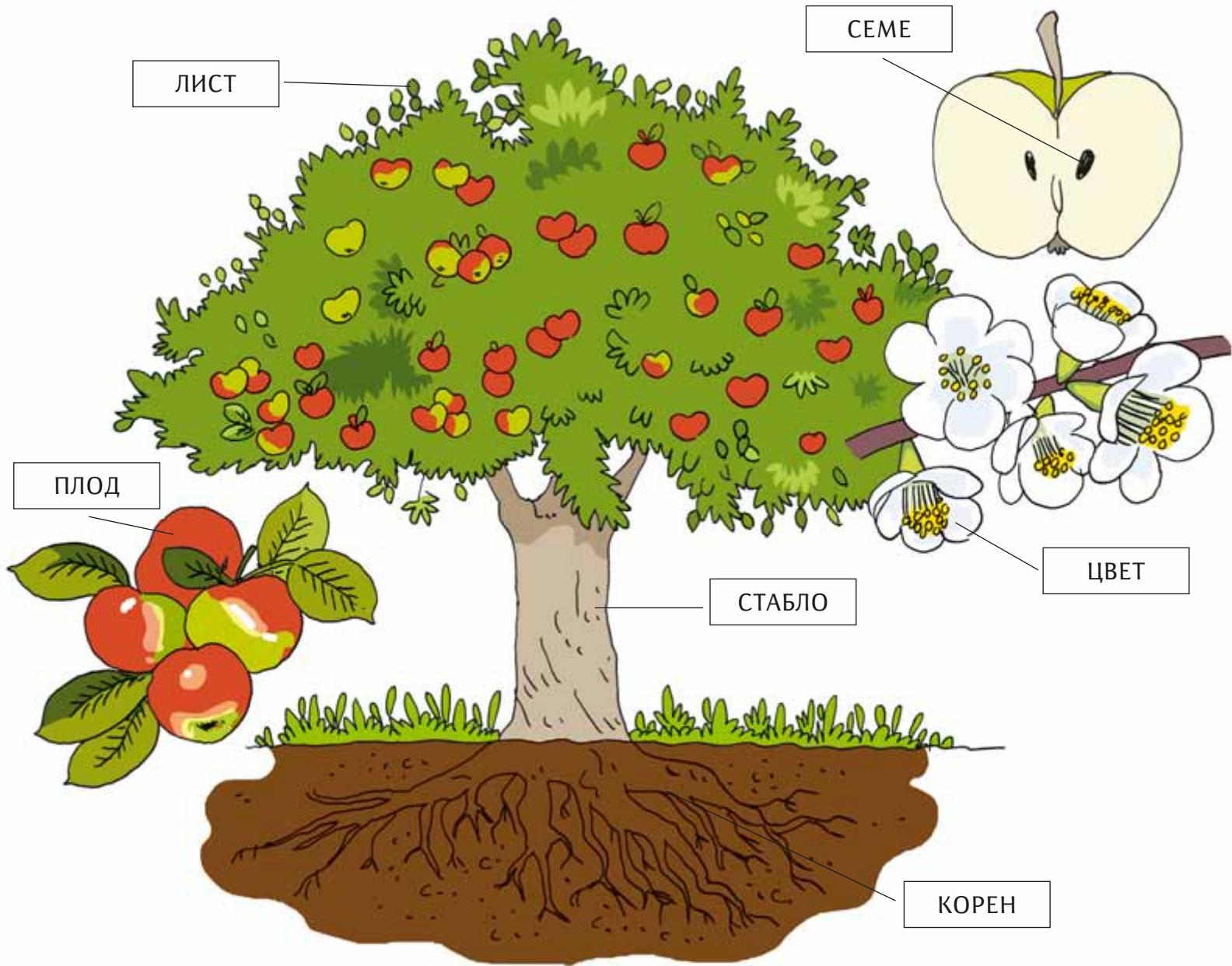
ПРАВИЛО	ЗАШТО
1. Забрањено је хранити животиње.	
2. Молимо вас да не узнемиравате животиње.	
3. Не дирајте ни оне животиње које се слободно крећу.	
4. Није дозвољено прелажење заштитне ограде и провлачење руку и ногу кроз ограду.	
5. Отпадке бацајте у канте за смеће.	

Ово су нека правила понашања у зоолошком врту.

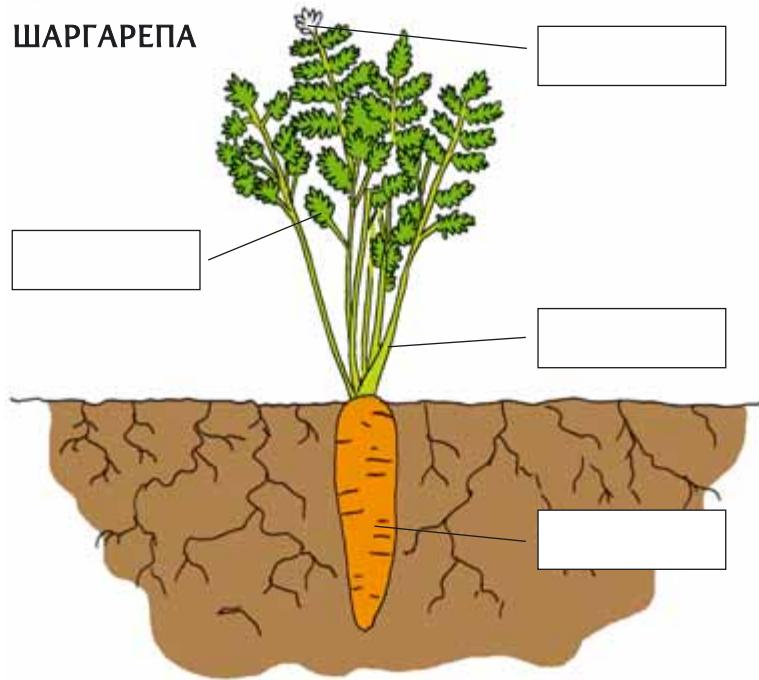
Напиши за свако правило зашто мислиш да је важно.

Делови биљака

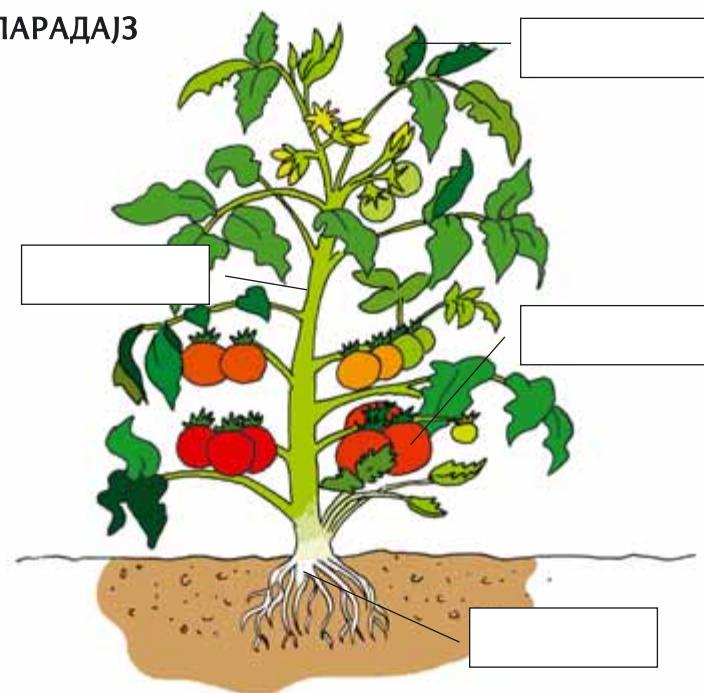

Посматрај дрво јабуке. Који су његови делови? Како они изгледају?

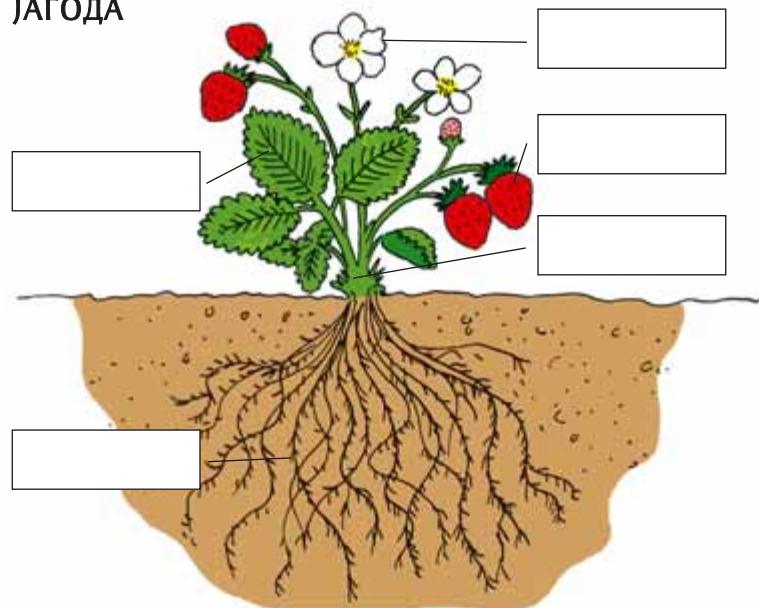
ШАРГАРЕПА

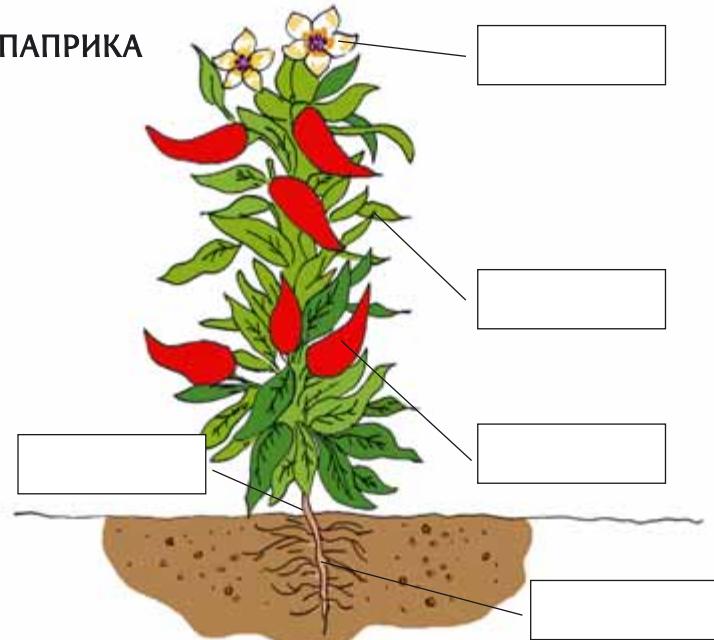
ПАРАДАЈЗ

ЈАГОДА

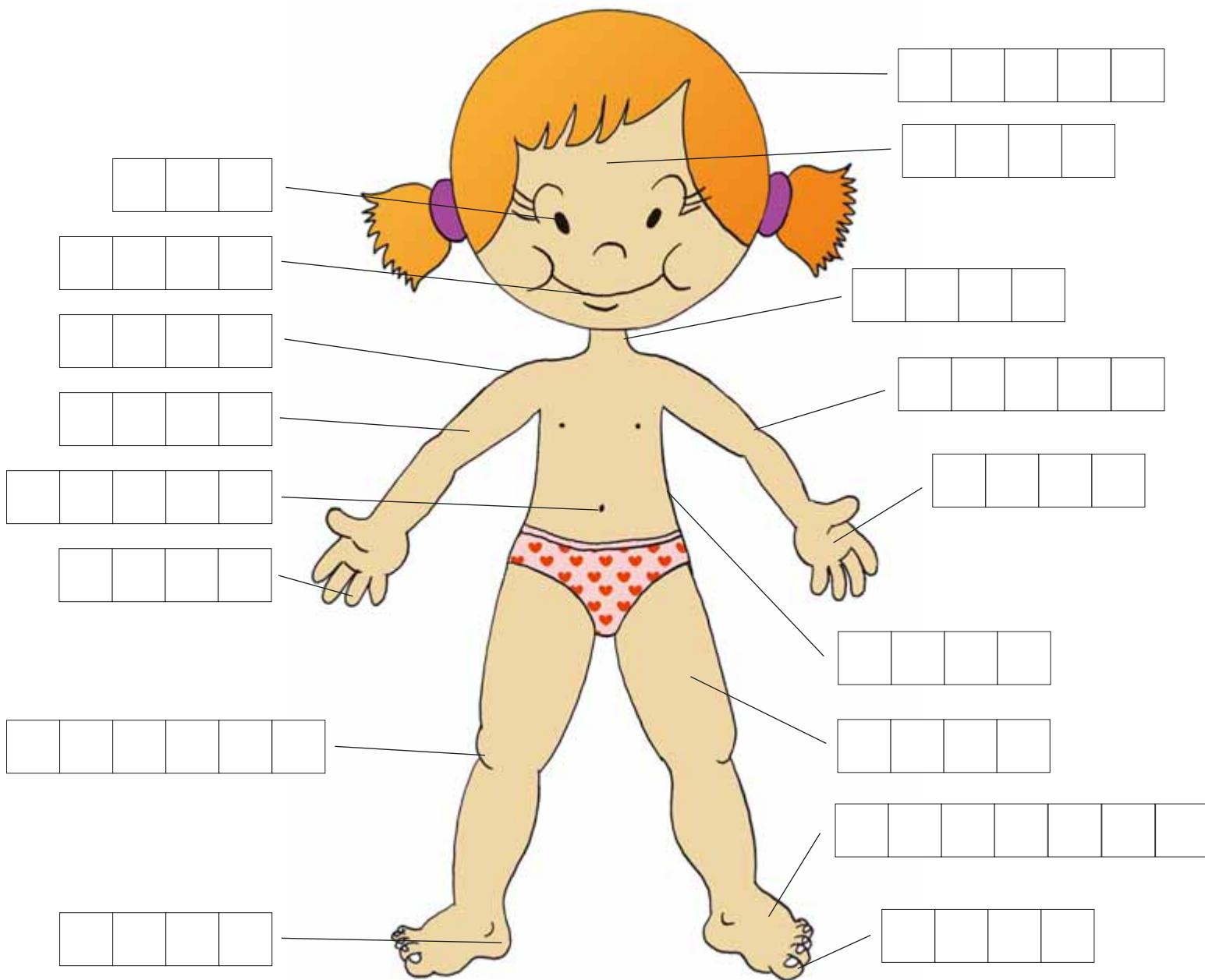

ПАПРИКА

Пронађи и упиши делове ових биљака. Који су делови ових биљака јестиви? Који нису?
По чему су ове биљке сличне? По чему су различите?

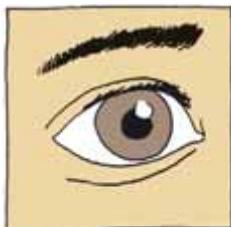
Моје тело

Упиши називе делова тела. Објасни зашто ти је важан нос. За што очи? За што уста? За што уши?
За што су ти важне руке? За што ноге? По чему су људи слични? По чему су различити?

Моја чула

вида, слуха, мириза, укуса, додира

ЖУТО

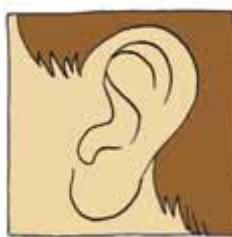
ШАПАТ

ДУГА

ЉУТО

МИРИС

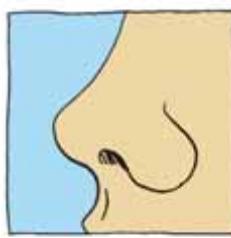
ХРАПАВО

МУЗИКА

ХЛАДНО

ТАМА

КИСЕЛО

ГЛАТКО

ГОРКО

ЛАВЕЖ

СЛАТКО

БУКА

ВРУЋЕ

СВЕТЛОСТ

СМРАД

чуло – део тела којим примамо утиске
о спољашњем свету

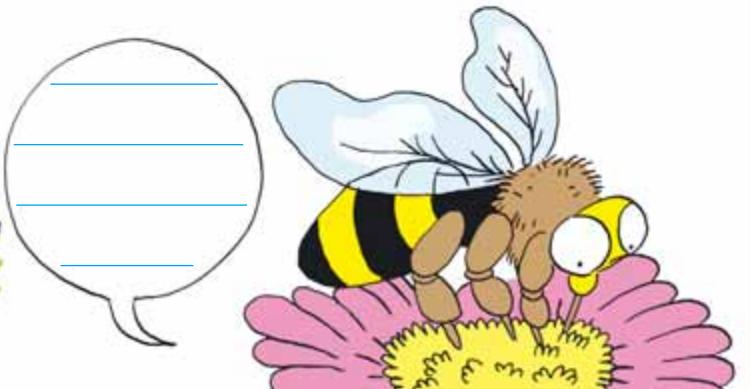
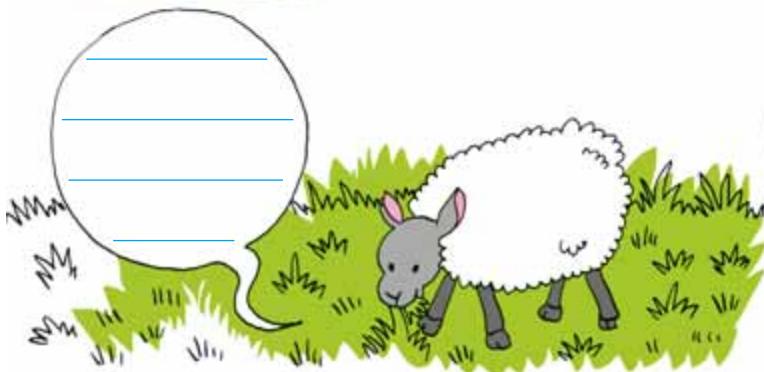
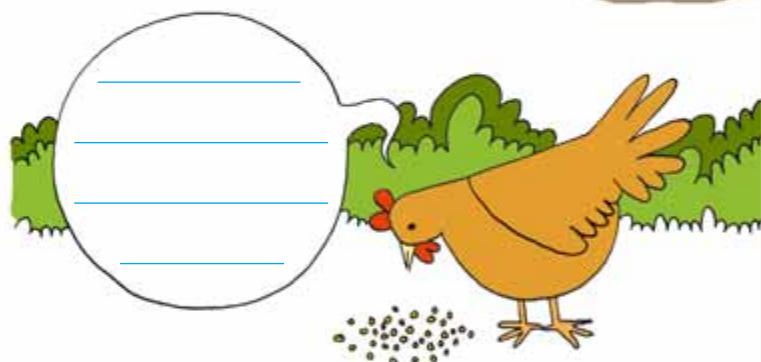
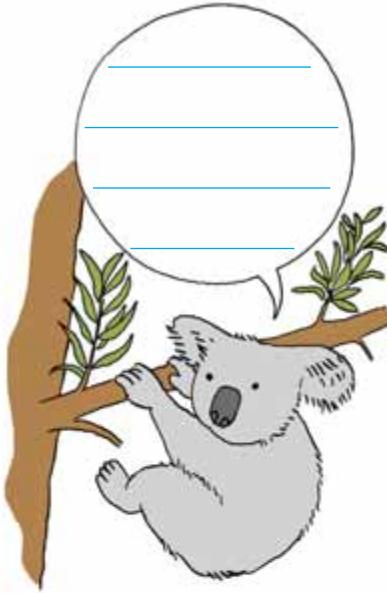
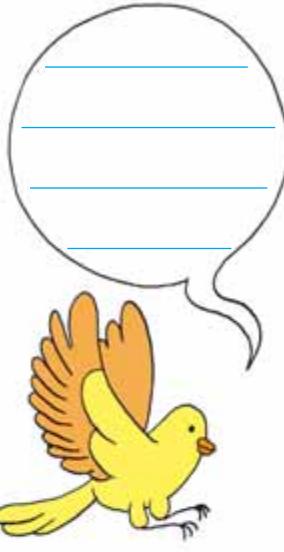
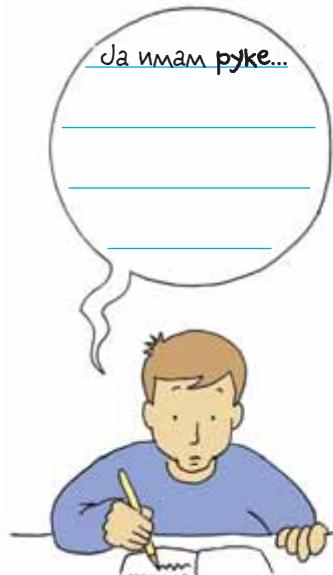
Да ли знаш којим чулом човек осећа мириз? Чиме осећа укус? Чиме распознаје боје? Поред сваког чула напиши речи које му одговарају. Играјте се у одељењу игре погађања тако што ћете додиривањем или мирисањем препознавати предмете.

Чему ми служе делови тела

Посматрај слике. Прочитај како ове животиње користе своје репове. Знаш ли још неки пример?

Напиши чему служе ноге човеку и животињама са слике.

Објасни шта умеш да урадиш рукама. Шта радиш ногама? Шта радиш устима? Шта би још волео да умеш да урадиш? Како животиње користе своје делове тела? Упиши у облачиће.

Пратим промене у природи – јесен у шуми

Медвед планину обиграва,
пећину тражи
јер му се спава.

Ораха зрелих пуна дупља,
то веверица
зимницу скупља.

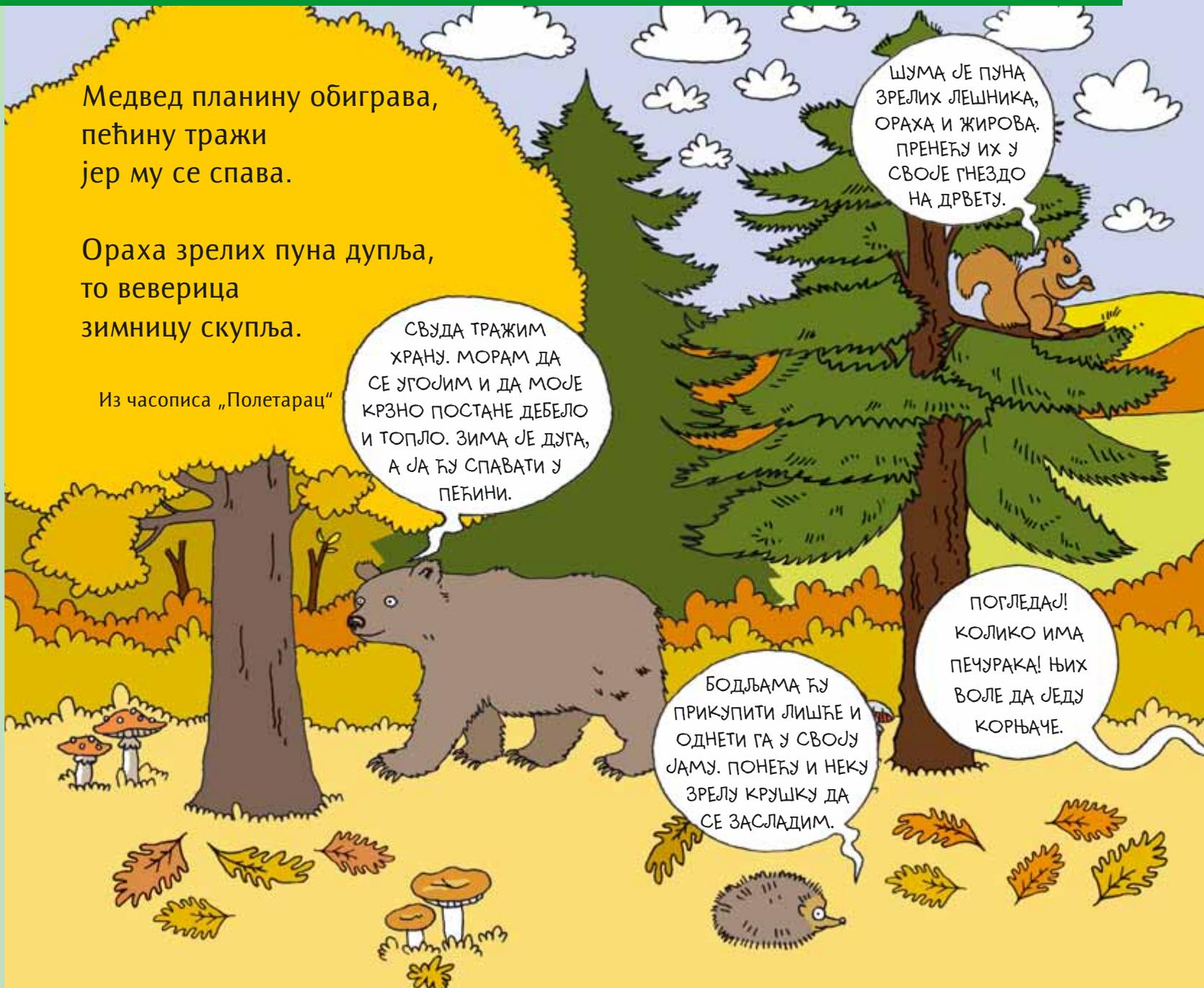
Из часописа „Полетарац“

СВУДА ТРАЖИМ
ХРАНУ. МОРАМ ДА
СЕ УГОДИМ И ДА МОЈЕ
КРЗНО ПОСТАНЕ ДЕБЕЛО
И ТОПЛО. ЗИМА ЈЕ ДУГА,
А ЈА ЂУ СПАВАТИ У
ПЕЋИНИ.

ШУМА ЈЕ ПУНА
ЗРЕЛИХ ЛЕШНИКА,
ОРАХА И ЖИРОВА.
ПРЕНЕЋУ ИХ У
СВОЈЕ ГНЕЗДО
НА ДРВЕТУ.

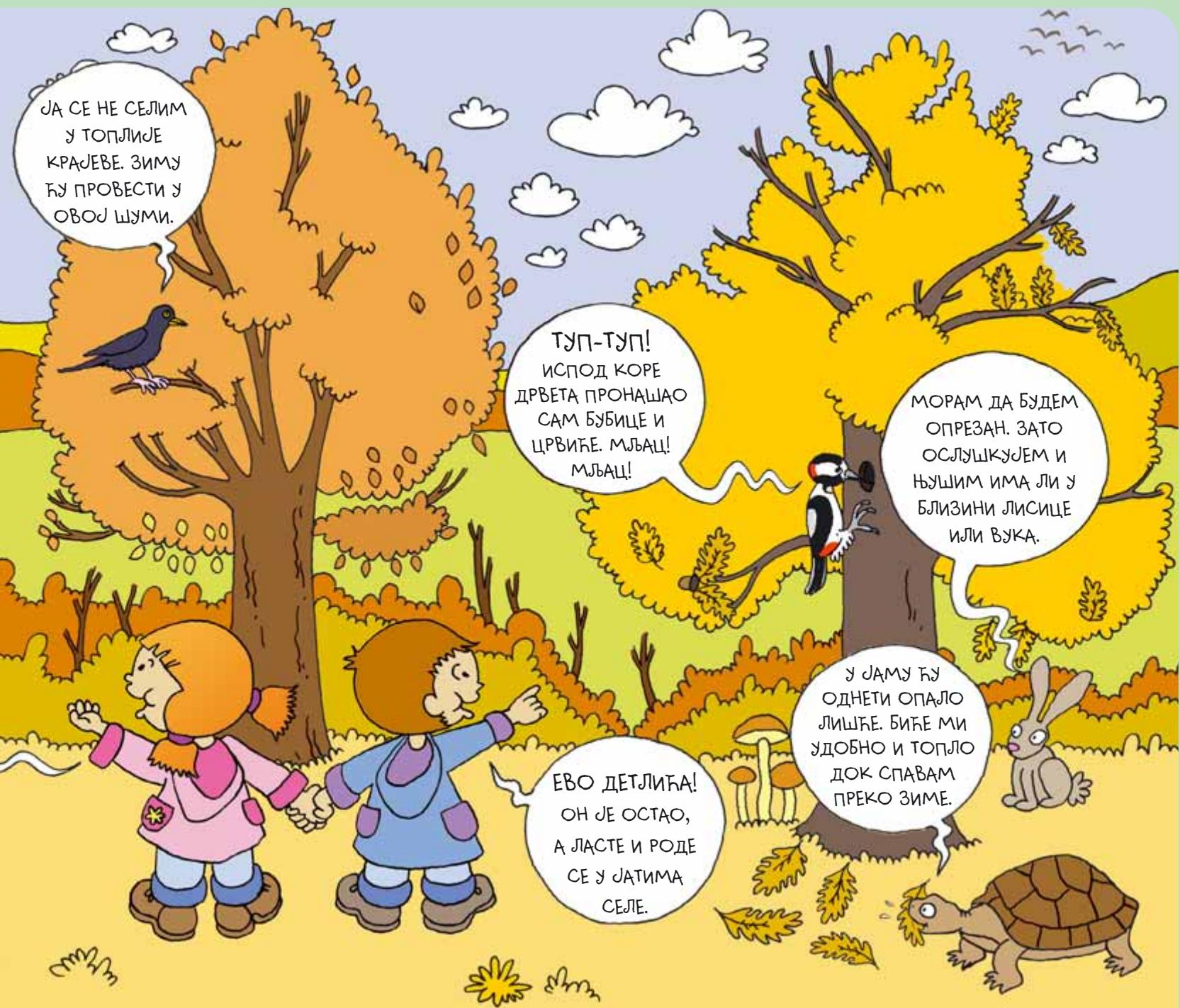
БОДЉАМА ЂУ
ПРИКУПИТИ ЛИШЋЕ И
ОДНЕТИ ГА У СВОЈУ
ЈАМУ. ПОНЕЋУ И НЕКУ
ЗРЕЛУ КРУШКУ ДА
СЕ ЗАСЛАДИМ.

ПОГЛЕДАЈ!
КОЛИКО ИМА
ПЕЧУРАКА! ЊИХ
ВОЛЕ ДА ЈЕДУ
КОРЊАЧЕ.

Маја и Иван су ове јесени обишли шуму. Погледај слику и објасни шта си запазио:

1. о животињама
2. о биљкама
3. о времену
4. о људима

Обиђи са неким одраслим оближњу шуму или већи парк. По чему је шума коју си обишао слична шуми са слике, а по чему се разликује од ње?

Птице селице

Ове птице се у јесен селе у топлије крајеве.
У пролеће се опет враћају у наш крај.

ЦИ-КИ, ТИ, ТИ, ТИ, ФИ, ФИ!

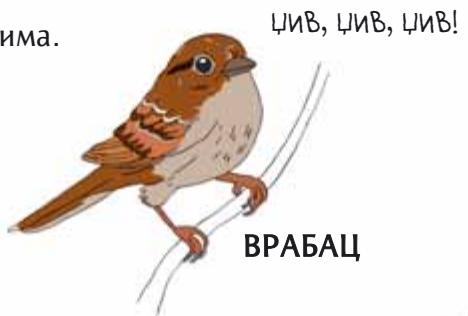
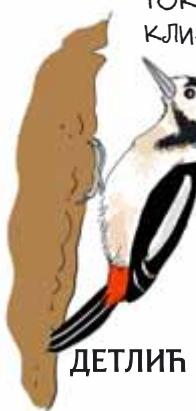

ГАК, ГАК!

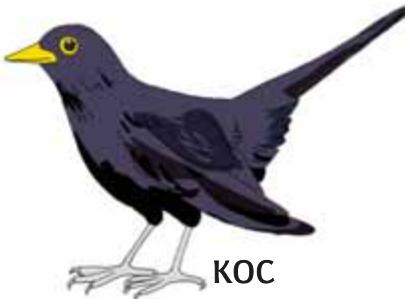

Птице станарице

Ове птице се не селе.
Оне стално живе у нашим крајевима.

ТИП, ТИП, ЂОК, ЂОК!

Погледај слику па кажи које птице су селице. Које птице су станарице? Опонашај оглашавање неких птица. Гледај слике и испричај како ове птице изгледају: које боје им је перје, какав им је кљун? Које су велике, а које мале? Зашто су птице важне за природу?

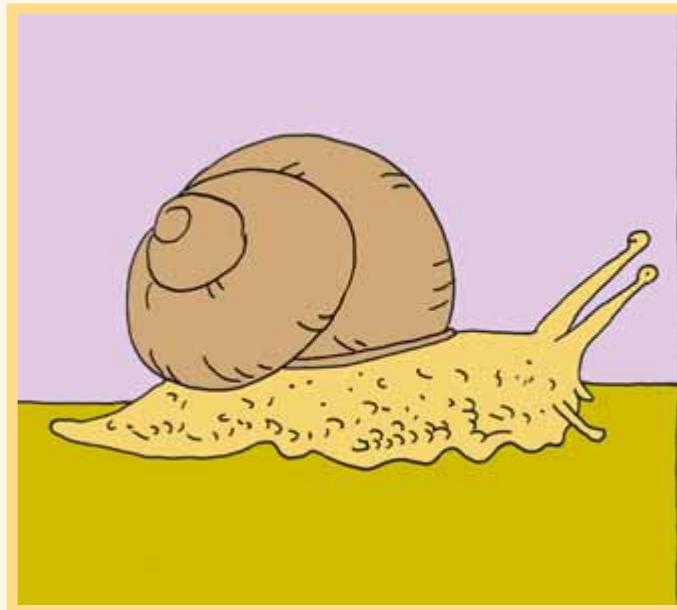
Из лексикона

ВЕВЕРИЦА

Веверица живи на дрвећу у шумама, а среће се и у већим парковима. Хитро се вере и скакуће по гранама. Дуг и космат реп помаже јој да одржава равнотежу. Тело јој је покривено густом смеђом длаком, на трбуху белом. Храни се семењем, жиром, орасима и лешницима. Храну за зиму сакупља и крије у гнезду или у шупљинама дрвећа.

Мама веверица у гнезду окоти неколико младих. У почетку они сисају њено млеко. После их учи да се веру по дрвећу и једу плодове.

ПУЖ

Пуж живи на влажним ливадама, око потока и шумарака. Радо једе младо лишће, купус и салату.

На глави има четири пипка (рога). Два краћа пипка су напред и они му служе за додирање. На врху два дужа пипка налазе се пужеве очи. У малим устима је језик, а на језику на хиљаде ситних зубића којима грицка лишће.

Преко зиме пуж се укопа у земљу и преспава до пролећа.

Радо се појављује после кишне.

Он нема ноге, већ пузи по тлу. Да се не би повредио, излучује слуз која му олакшава кретање.

Мама пуж полаже јаја у рупу у земљи. Из њих се излежу пужићи, који већ имају кућицу.

Ако си некада видео веверицу, опиши свој сусрет с њом. Подвуци у тексту реченицу у којој се говори о томе чиме се веверица храни.

Шта уради пуж кад се уплаши?

Подвуци део текста у којем пише како се пуж креће.

Шта смо научили

ПРИРОДА

ЖИВА ПРИРОДА

- ЛЮДИ
- БИЛЬКЕ
- ЖИВОТИЊЕ

НЕЖИВА ПРИРОДА

- ВАЗДУХ
- ВОДА
- ЗЕМЉИШТЕ
- СУНЦЕ

ЖИВА ПРИРОДА

ЛЮДИ

- чула
- чуло вида
- чуло слуха
- чуло мириса
- чуло укуса
- чуло додира

БИЛЬКЕ

- делови бильке
- глава
- врат
- труп
- руке
- ноге

ЖИВОТИЊЕ

- делови тела
- глава
- труп
- удови

- чула
- Чула животиња су често изоштренија него чула људи.

ТРЕЋИ ДЕО

НЕЖИВА ПРИРОДА

УЧИЋЕМО О:

- особинама воде
- особинама ваздуха
- особинама и врстама земљишта
- облицима рељефа
- особинама материјала
- о томе како обликујемо материјале

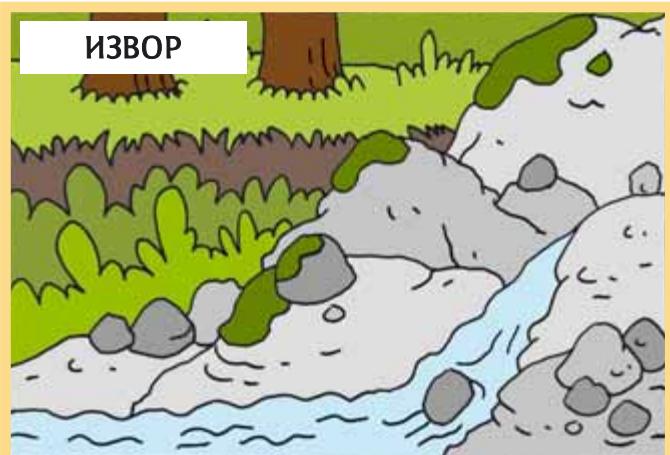
ТВОЈ ЗАДАТAK ЏЕ БИТИ:

- да опишеш лед, снег, росу, маглу
- да изведеш оглед с водом
- да испиташи особине ваздуха
- да испиташи особине и врсте земљишта
- да испиташи како се обликују материјали

Где се вода налази у природи

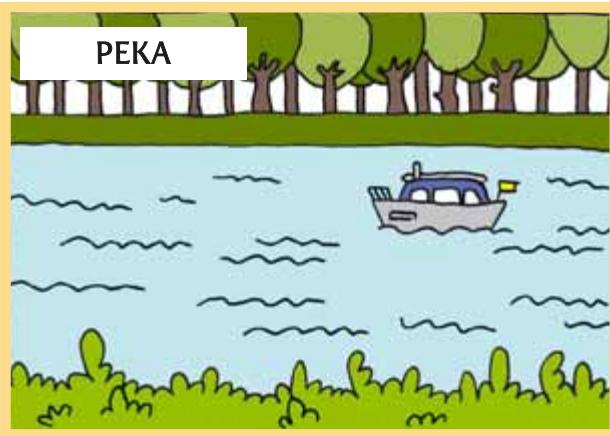
ИЗВОР

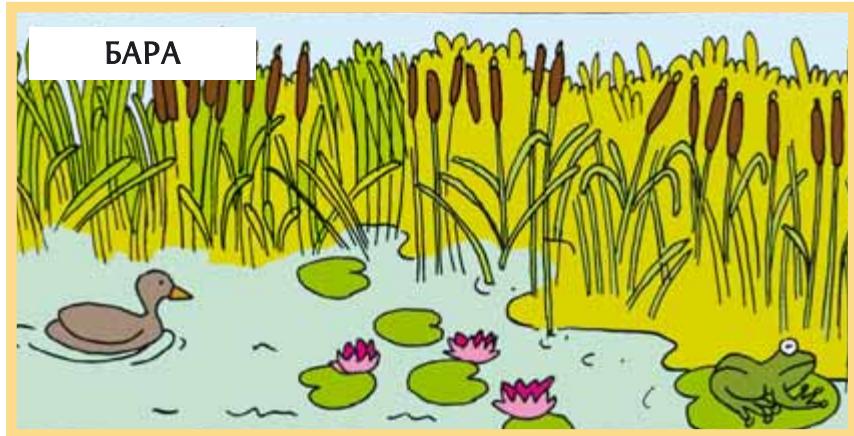
ПОТОК

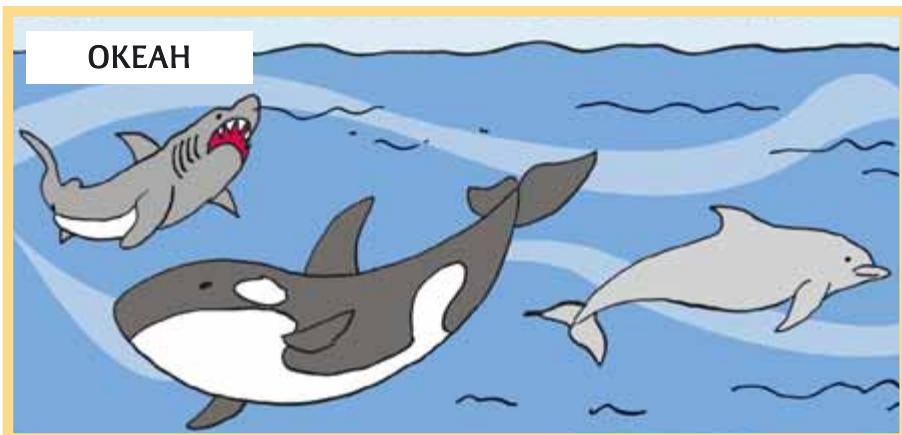
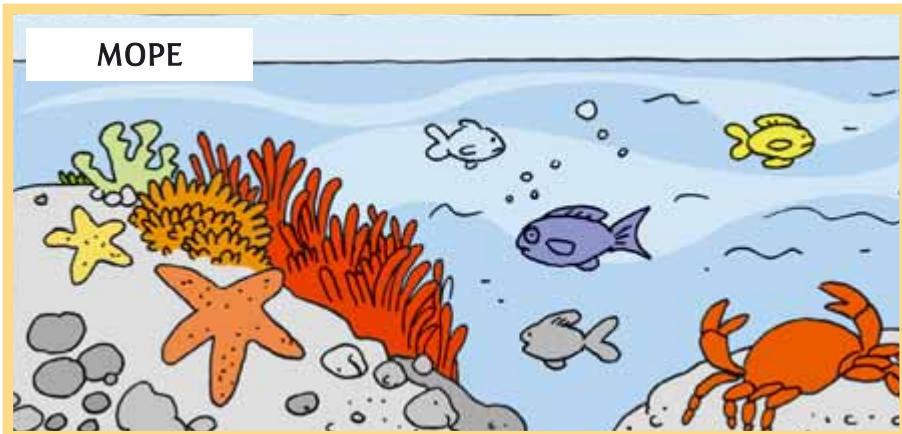
РЕКА

БАРА

Погледај ове слике. О свакој напиши шта запажаш. ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ: Свим живим бићима потребна је вода. Без воде нема живота. Зато је потребно да воде има довољно и да буде чиста.

Где се још вода налази у природи? Опиши лед, снег, росу, маглу.

Особине воде

Узми чашу воде. Провери, а онда заокружи тачан одговор.

Каквог укуса је вода?

а) слана је

б) слатка је

в) без укуса је

Каквог мириша је вода?

а) лепо мирише

б) без мириша је

в) непријатно мирише

Да ли је вода провидна?

а) провидна је

б) није провидна

У пола чаше воде додај мало воћног сирупа и промешај.

Да ли се сируп растворио у води?

а) ДА

б) НЕ

в) ДЕЛИМИЧНО

У пола чаше воде сипај мало уља. Промешај и сачекај.

Да ли се уље растворило у води?

а) ДА

б) НЕ

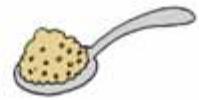
в) ДЕЛИМИЧНО

Пробај и ово:

Да ли се раствара?

Промешај!

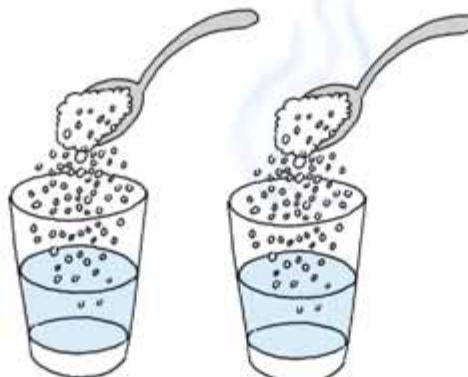
	да	не	делимично
со			
песак			
земља			

Вода је потребна сваком живом бићу. Зато је драгоценна и треба је чувати. Истражи у твојој кући или стану да ли нека славина цури. Поведи акцију да се славина поправи.

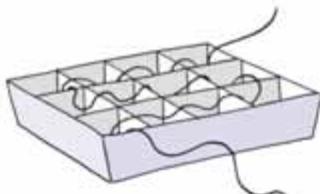
У једну чашу сипај хладну воду, а у другу сипај топлу воду. У обе чаше додај по кашичицу шећера. Промешај воду у обе чаше. У којој чashi ће се шећер брже растворити?

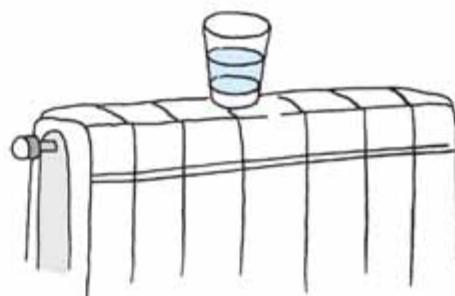
- a) у хладној води брже
- б) у топлој води брже
- в) подједнако брзо у обе чаше

У посуду за прављење леда у фрижидеру сипај воду. У сваку преграду додај помало од сокова различних боја. Комад дебљег конца стави преко преграда с водом и руком га свуда утопи у воду. Стави посуду у замрзивач. Кроз неколико сати извади посуду. Напиши и нацртај шта се догодило.

На почетку часа стави чашу, до половине напуњену водом, на радијатор или на неку другу загрејану површину. Обележи на чashi докле допира вода. На крају часа погледај колико воде има у чashi. Напиши шта се догодило с водом.

ПРОБАЈ И ОВО: Убаци неколико коцкица леда у празну чашу. Посматрај шта се догађа с ледом. У шта ће се лед претворити? Зашто се десила ова промена?

Особине ваздуха

Има ли ваздух у празној флаши? Да проверимо.

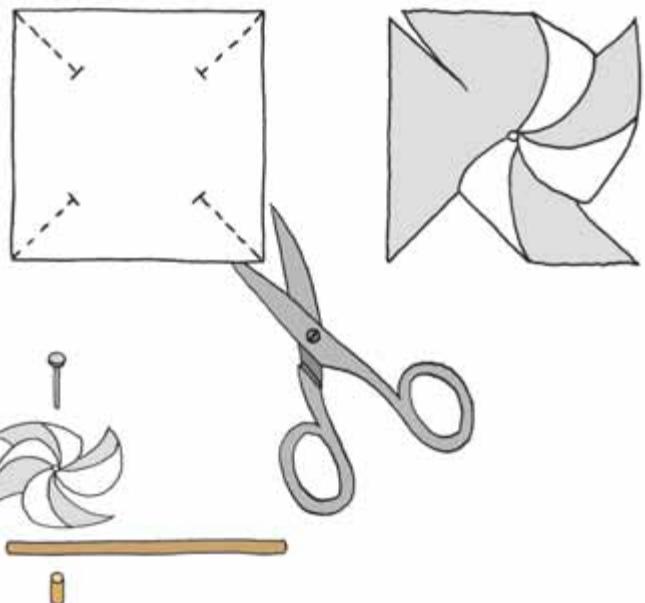
Грлић празне флаше затвори палцем, а онда флашу потопи у већи суд с водом. Склони прст са грлића. Шта се догађа? Да ли је флаша била празна или је унутра било нечег? Мехурићи који излазе из флаше показују да је она била пуна ваздуха. На место вадуха ушла је вода. Зашто се ваздух није видео?
Ваздух је провидан, без боје.

Узми своју свеску.
Маши њом поред лица.
Шта ћеш осетити?
Осетићеш ваздух који се креће.

Направи ветрењачу од папира.
Узми ветрењачу и држи је испред себе.
Крећи се брже, па спорије. Шта запажаш?
Шта покреће ветрењачу?
Ваздух је свуда око нас.

ветрењача је справа коју покреће ветар. То може бити млин на ветар који меље брашно, мотор који снагу ветра претвара у струју, али и деčја играчка која се врти када је покреће ветар.

Посматрај дрво које се повија.

Размисли па кажи зашто се повија.

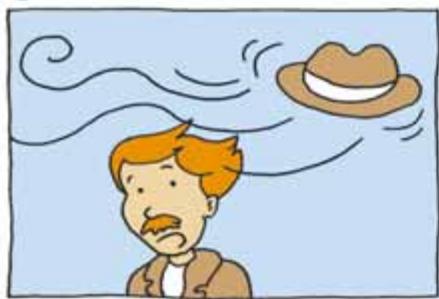
Шта носи лишће с грана и са земље?

Како називамо ваздух који се брзо креће?

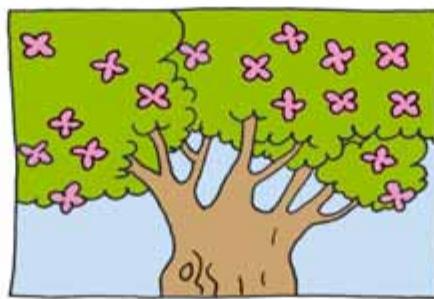

Погледај сличице и напиши шта све може да се догоди када дува ветар.

Да ли ваздух има мириш? Како и чиме би то проверио?

Смисли и напиши од чега потиче мириш који је приказан на сликама.

Објасни – може ли човек да живи без ваздуха? ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ: Свим живим бићима потребан је ваздух. Човек, биљке и животиње дишу, па је зато неопходно да ваздух буде чист.

Особине и врсте земљишта

Шта ти је потребно:

лопатица
свеска
оловка

Изађи у природу. Лопатицом захвати земљу.
Одбаци траву и гранчице. Грумен земље протрљај рукама.
Да ли се земља мрви или се лепи за руке? Да ли је тврда
или згрудвана?

Запиши шта си запазио о особинама земљишта:

боја земље

влажност

растреситост

Још нека запажања о земљишту:

Постави једно питање о земљишту на које би волео да добијеш одговор.

Објасни зашто је земљиште важно за живот човека. Зајшто је важно за живот биљака,
на пример јабуке? Зајшто је важно за живот животиња, на пример зеца?

Биљке живе и расту на различитим типовима земљишта. Ево примера за то како неким биљкама одговара једна врста земљишта, а другим друга.

ВИНОВА ЛОЗА

ПШЕНИЦА

ПАПРИКА

БОРОВНИЦА

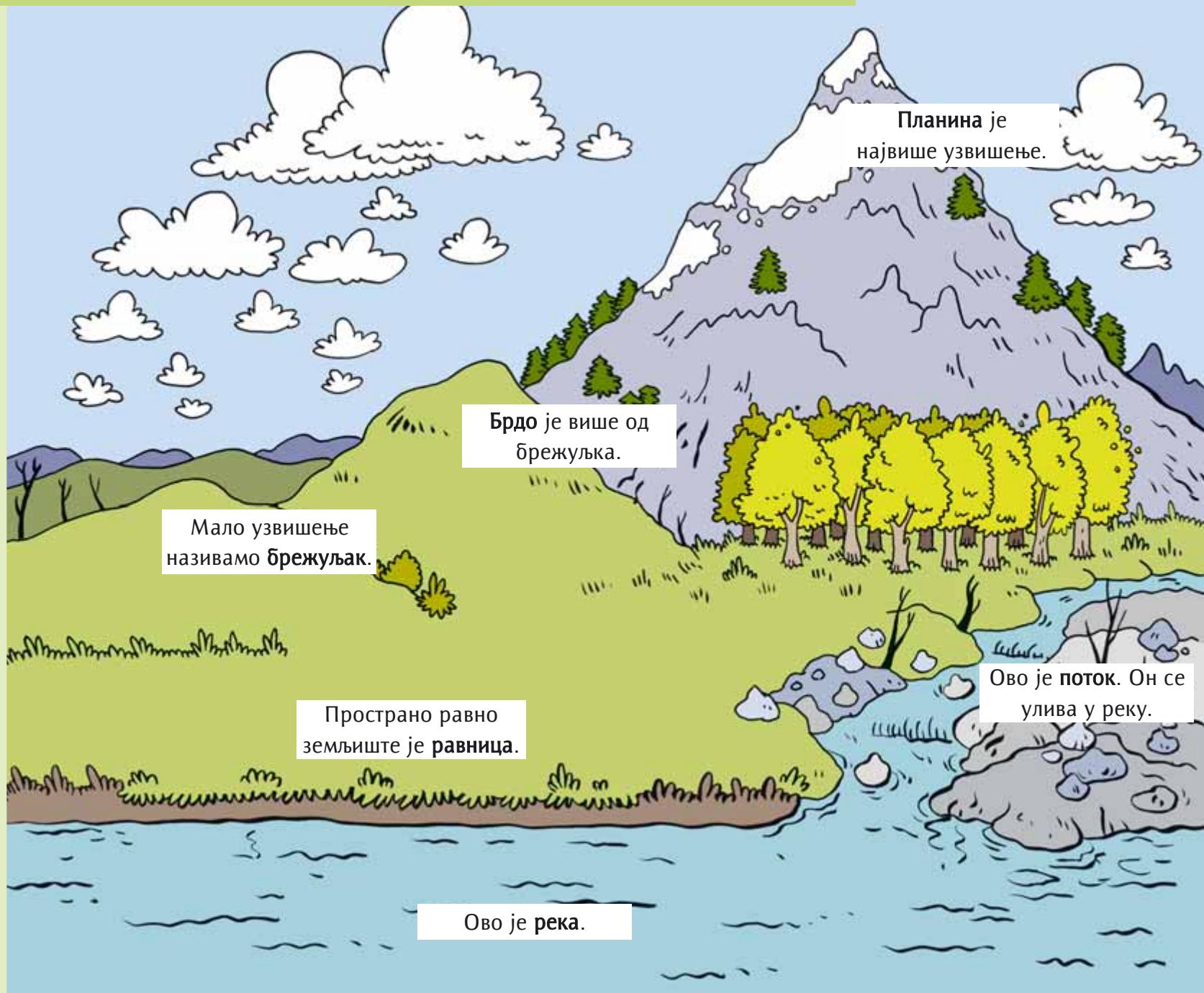

Обиђи оближњу шуму или парк. Испитај на каквом земљишту расту биљке. Напиши шта си запазио.

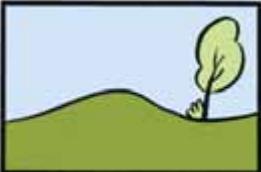
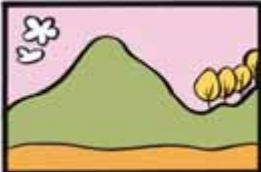
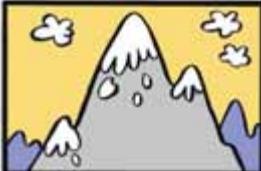
хумус (земља хумуша) – врста веома плодног земљишта од мрке до црне боје

Облици рељефа

Посматрај с неког узвишења своје место и његову околину.
Одговори на следећа питања и одговоре унеси у табелу.

	Који облици рељефа постоје у мом месту и његовој околини?	Како они изгледају?
	равница	
	брежуљак	
	брдо	
	планина	
	поток	
	река	

Од каквих материјала су направљени предмети

Погледај слике и размисли о томе од чега су направљени ови предмети. Спој сваки предмет са одговарајућом фиоком. Од којих материјала може да се направи чаша?

Нацртај још неки предмет и спој га са фиоком којој припада.

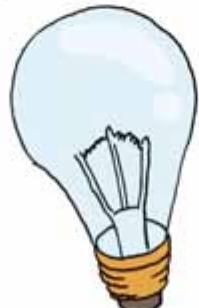
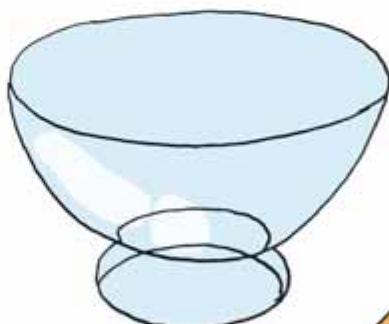
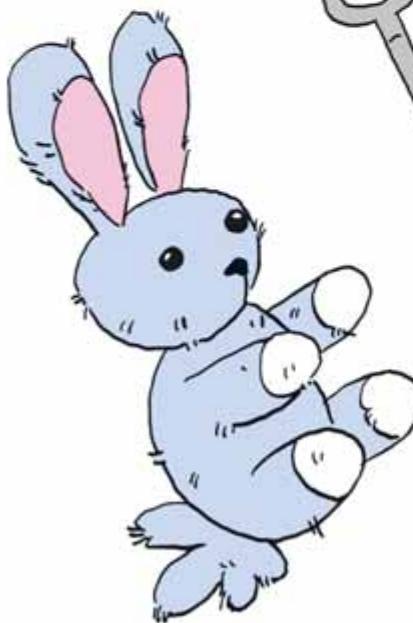
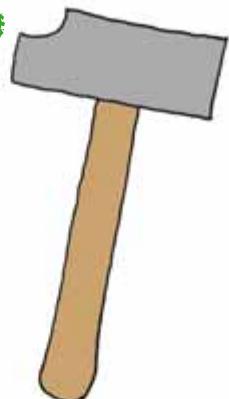
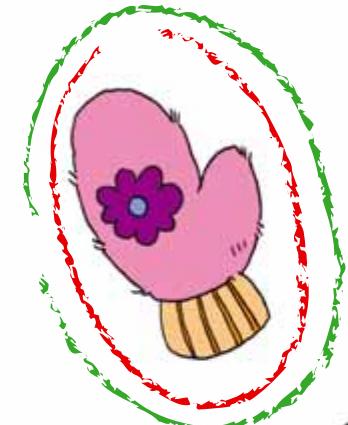
Особине материјала

Меко

Тврдо

Провидно

Непровидно

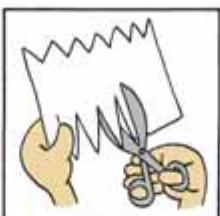
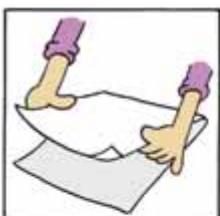
Посматрај ове предмете. Који од њих су меки, а који су тврди? Који од њих су провидни, а који непровидни? Заокружи сваки предмет одговарајућим бојама, као што је започето.

Како обликујемо материјале

Обликујемо папир

Посматрај слике и напиши испод њих како све може да се обликује папир.

Папир је материјал који се лако обликује.
Можемо га обликовати рукама или помоћу
маказа, лепка и др.

Напиши шта све умеш да направиш од папира.

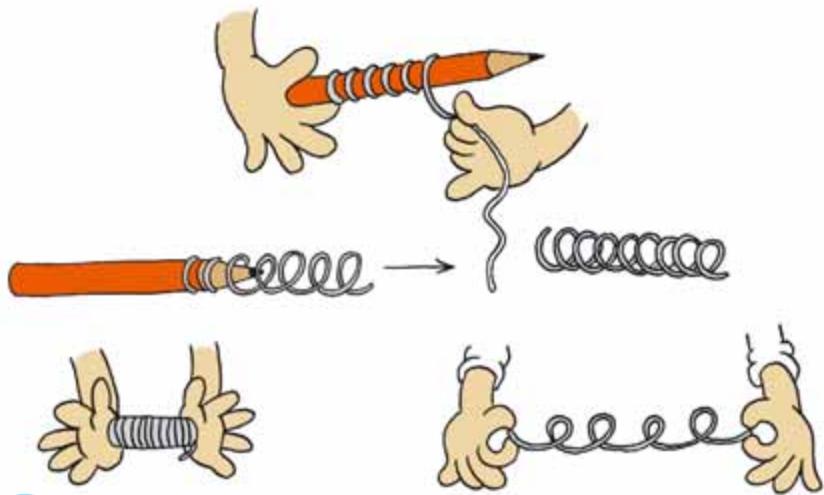

Обликујемо жицу

Узми комад танке, мекане жице.

Савијањем направи од ње неки облик.

Нацртај облик који си ти направио.

Намотај жицу око оловке. Извуци оловку.
Добићеш један нови облик. То је опруга.
Где се она користи? Пробај да је истежеш и сабијаш.

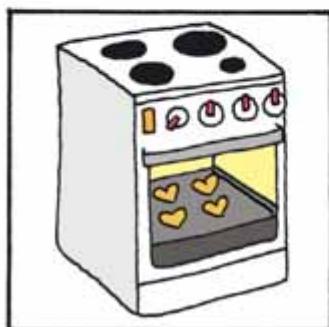
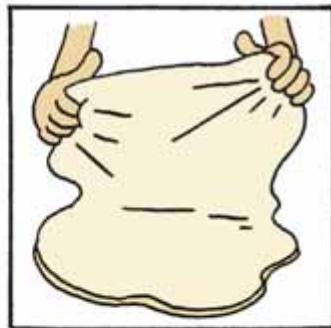

Напиши који су начини обликовања жице.

Обликујемо тесто

Направи тесто од воде и брашна. Нека ти помогне нека одрасла особа.
Посматрај наредне слике и покушај да исто изведеш сам.

Тесто је материјал који можеш да обликујеш на разне начине: рукама или неким предметима, као што су оклагија, модлице, нож итд.

Тесто може да се на топлоти пеке, пржи или кува.

Напиши шта све може да се направи од теста.

Погледај слике и напиши који су начини обликовања теста.

модлица – мали калуп помоћу којег се обликује чврсто умешено тесто у виду звезде, срца, круга и сл. (обично за колаче и суве посластице)

Шта смо научили

НЕЖИВА ПРИРОДА

ВАЗДУХ

особине
проводан
без мириза

налази се
свуда око нас

ВОДА

особине
проводна
без мириза
без укуса

налази се у
барама
рекама
језерима
морима
океанима

ЗЕМЉИШТЕ

разликује се по
боји
влажности
растреситости

СУНЦЕ

светлост
топлота

■ Упиши облике рељефа који недостају.

РЕЉЕФ

облик земљине
површине

поток

равница

брежуљак

планина

■ Напиши од којих материјала може да
се направи тањир.

■ Напиши шта све може да се
направи од стакла.

ЧЕТВРТИ ДЕО

ВЕЗА ИЗМЕЂУ ЖИВЕ И НЕЖИВЕ ПРИРОДЕ

УЧИЋЕМО О:

- Сунчевој светлости и топлоти
- вези између живе и неживе природе
- о томе како се Сунце креће
- о томе како се прави хлеб

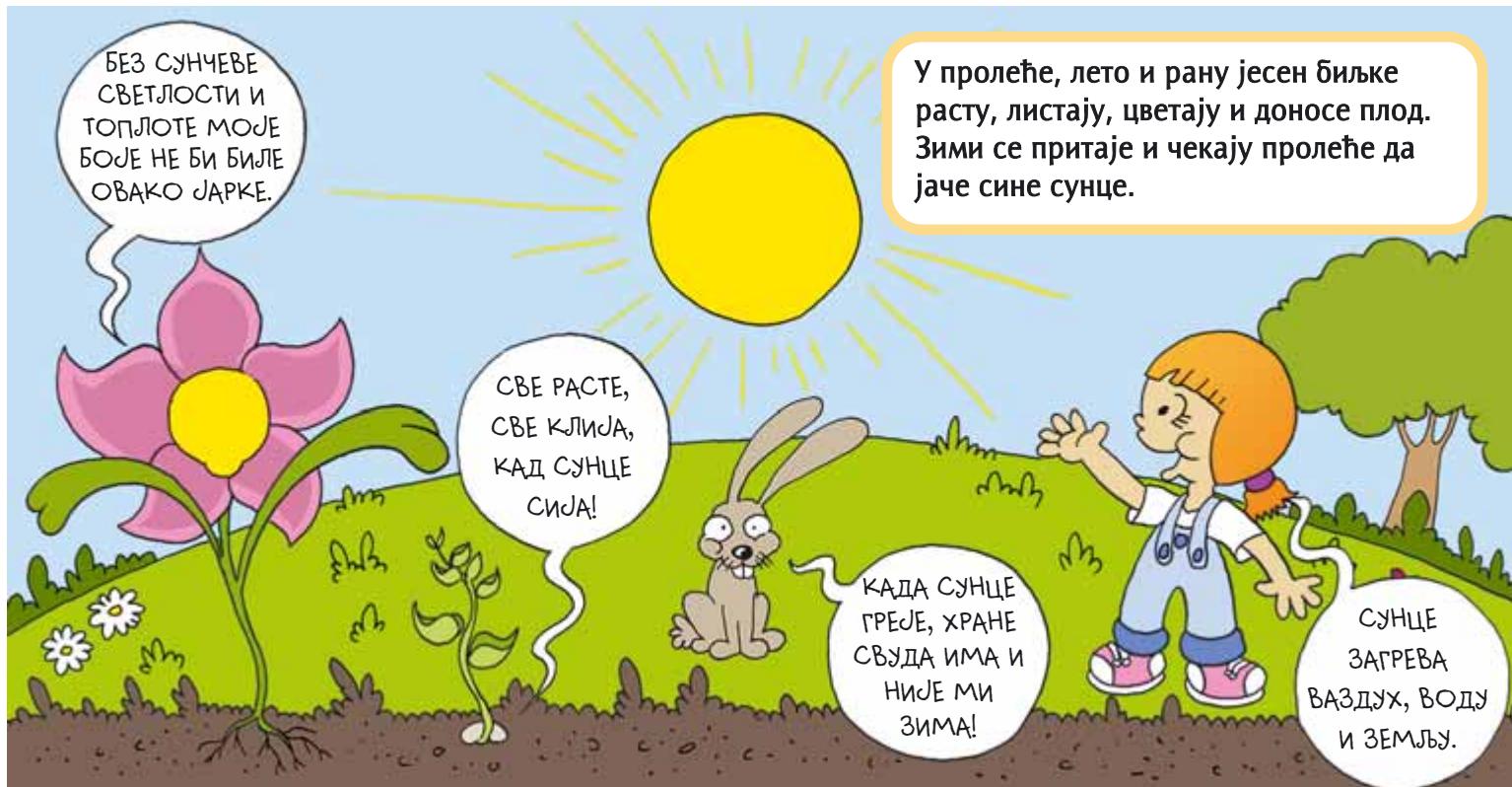
ТВОЈ ЗАДАТАК ЋЕ БИТИ:

- да изведеш оглед с јапанском љубичицом
- да изведеш оглед с пшеницом и пасуљем
- да пратиш временске прилике током једне седмице
- да решиш зимску укрштеницу

Сунчева светлост и топлота

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ: Без Сунчеве светлости и топлоте не би било живота на Земљи.

Посматрај ову слику. Напиши зашто се сви радују сунцу.

Шта се дешава с водом када сунце јако греје?

Док си лети ходао бос, које тло је било најмање топло: земља, песак, трава или камен?

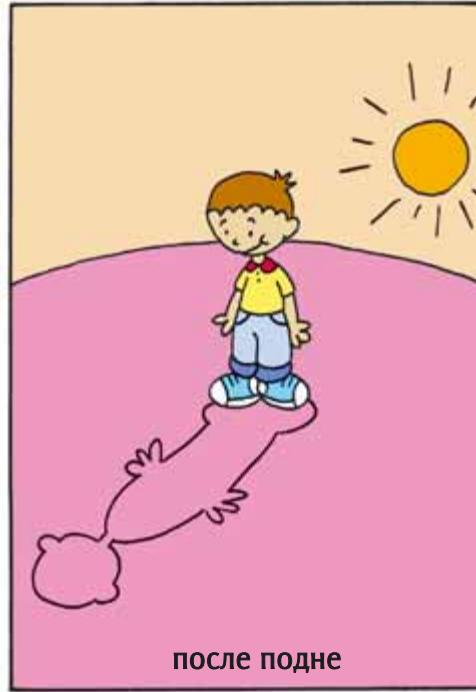
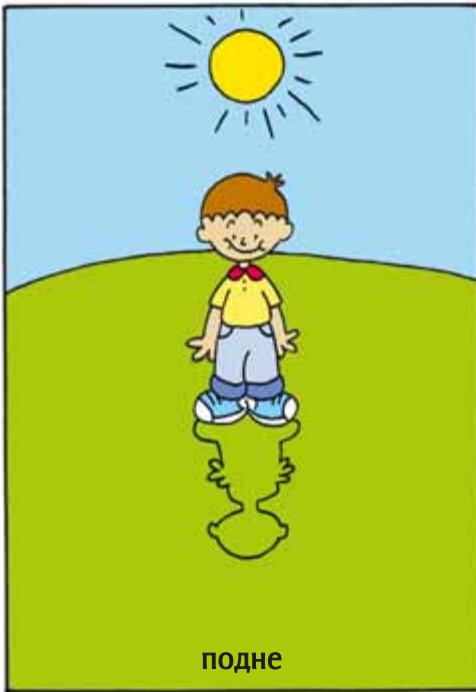
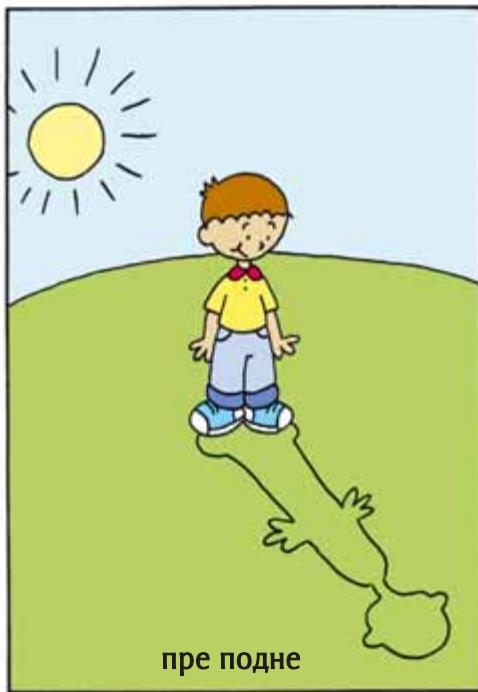
Напиши како можеш да заштитиш кожу да ти не изгори на јаком летњем сунцу.

Објасни зашто је теби потребно сунце. Зашто је потребно зецу и другим животињама?

Зашто је неопходно биљкама?

Светлост и сенке

пре подне

подне

после подне

Обој Иванову сенку.

Ако је Иваново одело у боји, које ће боје бити његова сенка?

Описи како се Иванова сенка мења током дана. Каква је пре подне, а каква у подне?

Размисли па кажи како се по изгледу сенке може отприлике одредити колико је сати.

сунчани сат – направа која мери време по сунчаном дану према положају сунца; сенка коју баца штап забоден у земљу помера се, па показује време на бројчанику који је нацртан на тлу

Повежи сваку руку с њеном сенком.

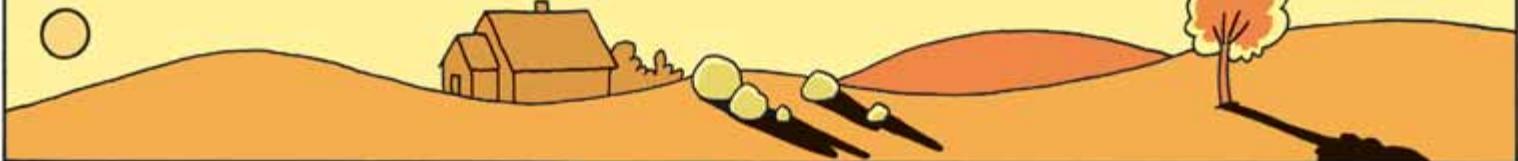
Увече, уз светлост лампе, прави овакве сенке на зиду своје собе.

Зашто настаје сенка?

Зато што зраци сунца не могу да прођу кроз предмете и бића који нису провидни.

Како се Сунце креће

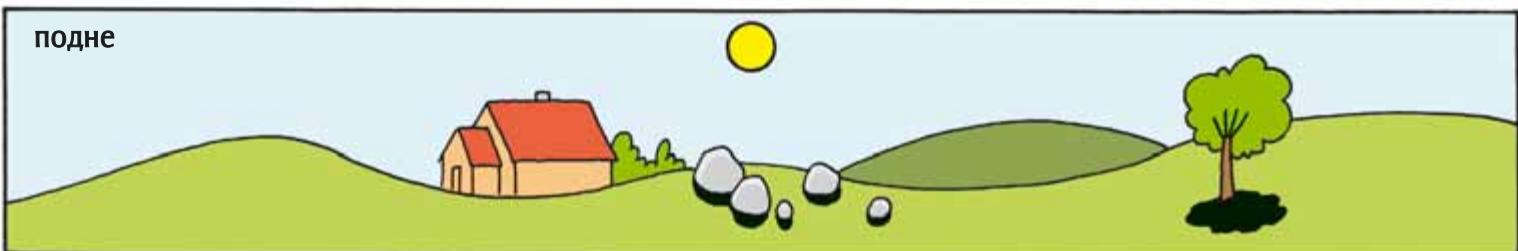
јутро

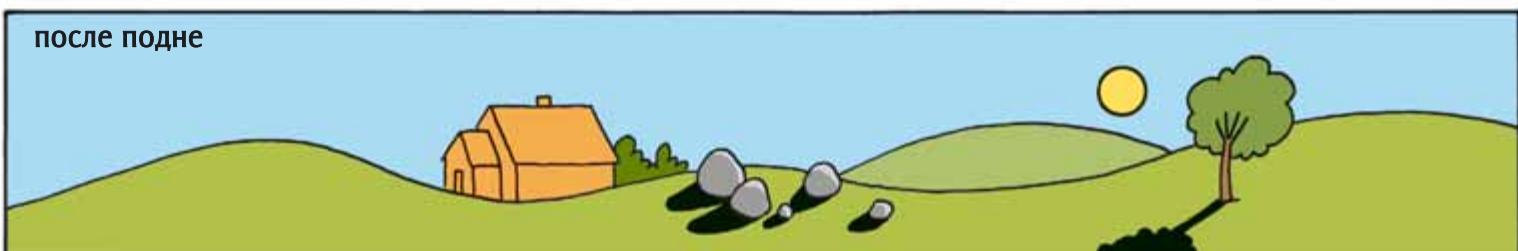
пре подне

подне

после подне

вече

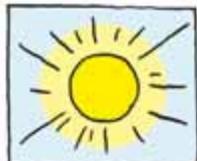

Посматрај ове слике. Какав је положај Сунца на небу у току дана? Како се мењају сенке? Опиши где је Сунце у подне. Посматрај залазак Сунца. Какве су тада боје на небу? Шта си још запазио?

Какво је време

Прати временске прилике у току једне седмице. Упиши за сваки дан одговарајући знак.

сунчано

променљиво

облачно

киша

снег

јак ветар

слаб ветар

дани	време		прогноза за сутра
	пре подне	после подне	
понедељак			
уторак			
среда			
четвртак			
петак			
субота			
недеља			

Какво ће време бити сутра?

Ево неких знакова који ће ти помоћи:

Дим из димњака се диже право увис – лепо време.

Дим се спушта ка земљи – лоше време.

Месец јасан на небу – леп дан.

Месец са прстеном око – киша.

О овоме можеш прочитати нешто више у књизи "Школа у природи" (Креативни центар, стр. 14)

Оглед с јапанском љубичицом

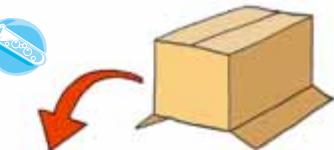
Откини два листа јапанске љубичице. Један лист стави у чашу с водом, а други стави поред чаше. Наредних дана запиши и нацртај шта се догађа.

Напиши шта се догодило после недељу дана са листом у чашу. Шта се догодило са листом који је остао поред чаше?

Када лист пусти доволно жилица, пресади га у саксију са земљом. Пази да саксија буде окренута ка сунцу! Шта је још потребно да би биљка расла?

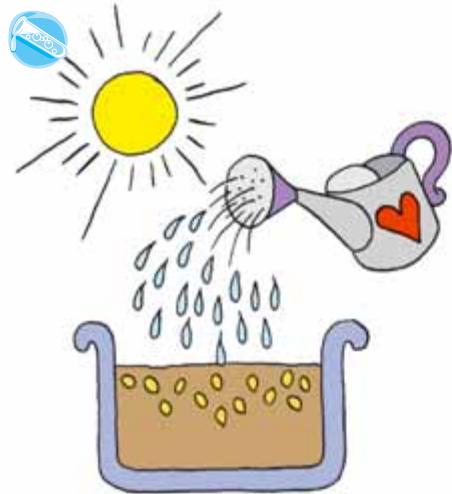

Саксију са цвећем поклопи празном кутијом. Биљка ће остати без светlostи, воде, а неће имати ни доволно ваздуха. После недељу дана напиши шта се догодило:

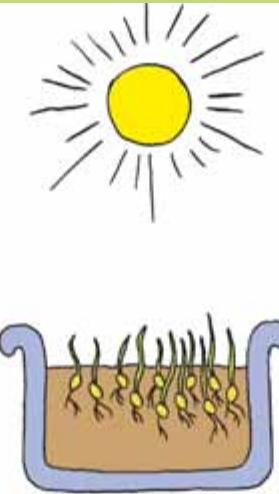

Овде напиши шта је све потребно биљци да би расла.

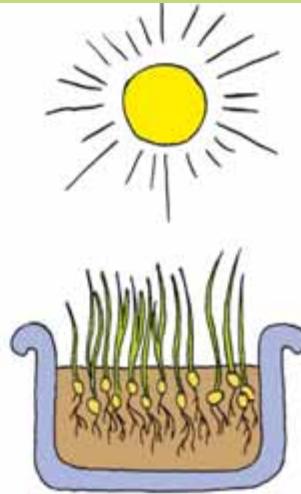
Засадимо пшеницу

У посуду са земљом посеј зрна пшенице. Окрени их ка сунцу и залиј их водом.

После неколико дана из зрна ће избити коренчићи надоле, а стабаоца нагоре.

Уз помоћ сунца и влажне земље пшеница брзо расте.

У посуду са земљом засади зрно пасуља. Окрени посуду ка сунцу и залиј.

Засадимо пасуљ

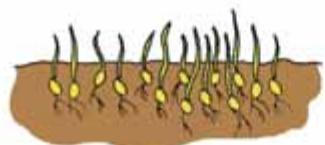

Наредних дана негуј биљку. Напиши и нацртај шта се догађа.

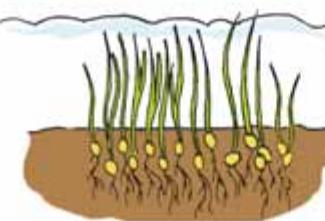
Прича о хлебу

1. У јесен се посеје жито. Земља покрије зрна.

2. У влажној земљи клијају зрна: надоле расте коренчић, а нагоре ничу стабљике.

3. Преко зиме је добро да биљке покрије снег. Он их штити од мраза.

4. У пролеће сунце загреје земљу. Стабљике расту и класају.

5. Јако летње сунце помаже да зрна у класу сазру.

6. Кад жито сазри, долази комбајн да га оврше и пожање. Зрневље жита се пакује у цакове.

7. Цакови са зрневљем жита носе се у млин. Млинско камење меље зрна и прави брашно.

8. Од брашна, воде, мало соли и квасца замеси се тесто.

9. Тесто онда нараста, па се уобличи у венке.

10. Затим се тесто стави у пећницу да се пеке.

МЉАЦ,
МЉАЦ!
КАКО ЈЕ
УКУСНА
КОРИЦА
ХЛЕБА!

жито – биљка од чијег се зrnaстог плода млевењем добија брашно за хлеб (пшеница, јечам, раж, овас и сл.)

жети – пољопривредном машином или српом косити жито

врећи (вршем) – одвајати зревеље жита из класаја

Рецепт за хлеб

(Хлеб месимо уз помоћ одрасле особе)

Шта ти је потребно:

2 шоље брашна

1 кашилица сувог квасца

1 кашилица шећера

1 шоља топле воде

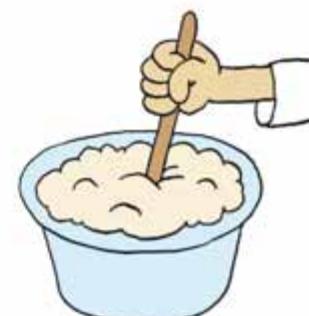
1 кашилица соли

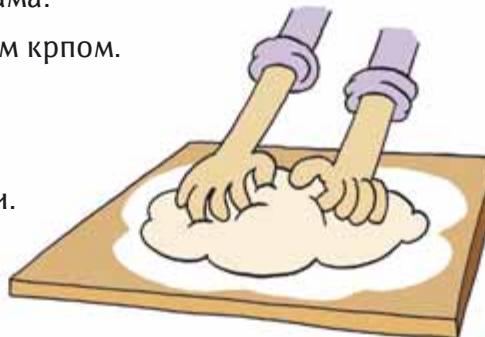
1. У дубљи суд сипај две шоље брашна. У средини направи рупу. У њу сипај квасац, шећер и мало топле воде. Сачекај док квасац не нарасте и постане мехураст.

2. У остатку топле воде раствори со. Све сипај у суд. Мало промешај варјачом, а затим меси рукама. Када тесто добро замесиш, покриј суд чистом крпом.

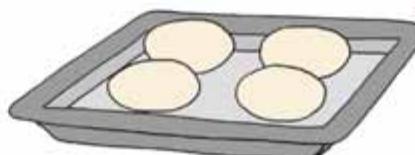
3. Кад тесто нарасте, сипај га на даску посуту брашном. Још једном га рукама добро умеси.

4. Поново стави тесто у суд и покриј га крпом. Остави га да стоји пола сата.

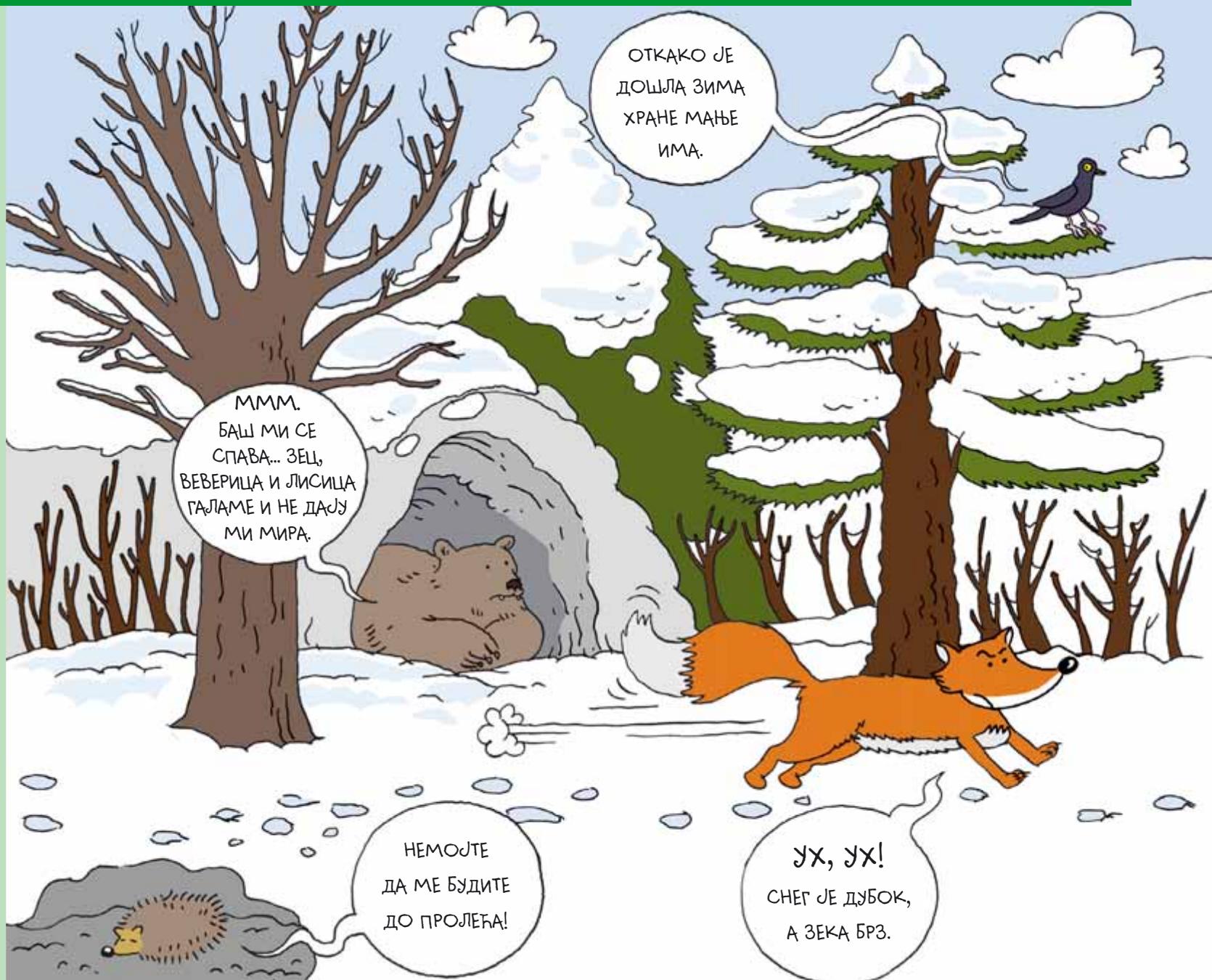

5. Подмажи уљем плех за печење. Од теста направи округле хлебчиће. Стави их у плех и пеци у рерни. Кад се испеку, извади их из плеха и прекриј крпом. А после... ПРИЈАТНО!

Размисли па напиши зашто народ за неког човека каже: Он је добар као хлеб.

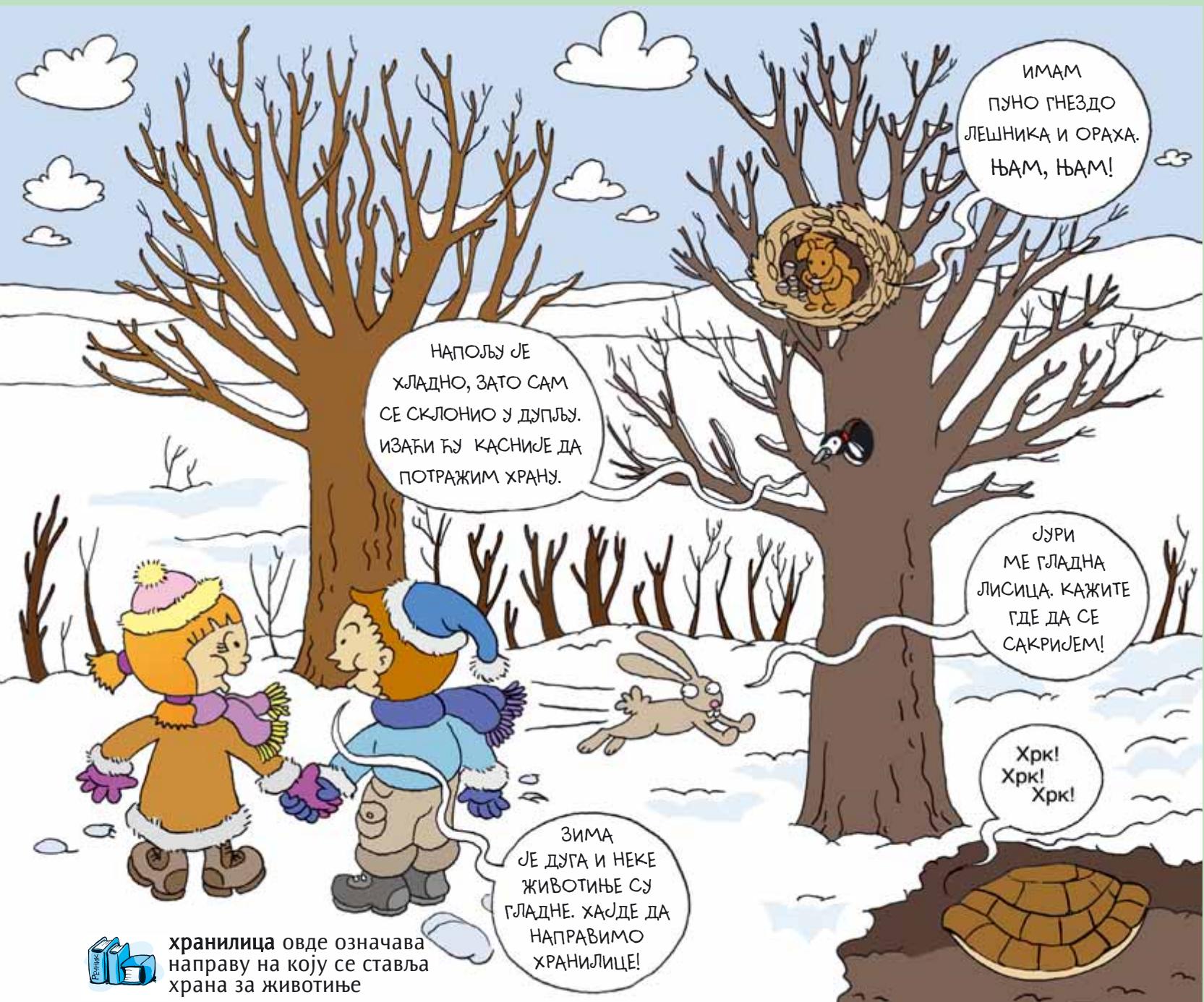
Пратим промене у природи – зима у шуми

Погледај ову слику и објасни шта запажаш:

1. о животињама
2. о биљкама
3. о времену
4. о људима.

Упореди са slikom шуме у јесен са страна 48-49.

Обиђи оближњу шуму или парк. Шта запажаш на дрвећу? Да ли си видео неке животиње?
Напиши и нацртај у свесци шта си запазио.

Помажемо птицама

Правимо хранилицу од дашчица

Шта нам је све потребно:

- неколико дашчица: (3 комада)

(2 комада)

- један дрвени стуб

- краћи стубићи (4 комада)

- тестера

- ексери

- помоћ одраслог

ЗАМОЛИЋУ
ДЕДУ ДА МИ
ПОМОГНЕ!

Правимо хранилицу од шишарке

Шта нам је све потребно:

- шишарка бора

- семенке (сунцокрета, пшенице...)

- мрвице хлеба

- маслац или маргарин

- парче канапа

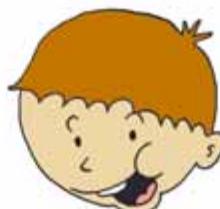

ОВО
МОЖЕМО
САМИ ДА
НАПРАВИМО!

Измешај семенке, мрвице хлеба и маслац.

Овим напуни шишарку бора, па је вежи канапом и окачи о грану.
Нека се птице сладе!

Пронађи у енциклопедији или лексикону занимљивости о птицама селицама.

Испричај у одељењу шта си пронашао.

Медин зимски сан

Медвед је велика спавалица.

У јесен почиње да се спрема за зимски сан. Труди се да поједе што више хране. На све стране тражи пећину, удубљење или густ грм. Ако га не нађе, онда ископа рупу поред обореног стабла. Своје склониште обложи лишћем и травом, да би било мекше и топлије. У њега се увуче пре него што падне снег.

Зашто?

Да траговима у снегу не би одао где се налази.

У склоништу остаје будан још месец дана. Кад буде сигуран да га нико није открио, тоне у дубок сан. Пробудиће се тек у пролеће.

Мама медведица прекида зимски сан да би окотила младе. До краја зиме она их у склоништу доји својим млеком. У пролеће мама с њима излази у природу и учи их да се пењу по дрвећу, да лове рибу и траже другу храну.

Реши зимску укрштеницу.

1. Спорт на леду...
2. Пада из снежног облака...
3. Месец у којем почиње зима.
4. Шта ти је потребно кад падне снег?

1)				З		
2)	П				И	
3)				М		
4)			А			

Напиши које све животиње имају обичај да спавају зими.

Подвуци у тексту реченицу у којој се говори о томе зашто се медвед увлачи у пећину пре него што падне снег.

Из лексикона

ДЕТЛИЋ

Детлић је шарена лепа птица чије се кљуцање туп-туп-туп често чује са дрвећа. Живи у шумама и воћњацима.

Има шилјат и чврст кљун којим ломи кору дрвета. Ту проналази бубице, црвиће и мраве. Воли да једе и разне семенке.

Док кљуца, детлић се ослања на чврст реп, па изгледа као да седи на клупи.

Он је птица станарица. У стаблу неког натрулог дрвета сам буши рупу и гради гнездо.

Мама детлић полаже јаја из којих се излегу голуждрави млади. Мама и тата их хране и греју својим телима све док не порасту и не науче да лете.

Подвуци у тексту реченице у којима се говори о младунцима детлића и младунцима сенице.

СЕНИЦА

Сеница је мала шумска птица певачица. Има лепо шарено перје. Живи по шумама, воћњацима и у близини кућа. Храни се мушкицама, бубама, гусеницама и црвићима које налази у кори дрвета. Корисна је, јер штити воћке од штеточина.

Гнездо обично прави у шупљинама дрвећа. Облаже га травом и перјем да би било мекше и ту снесе јаја. Када се млади излегу, много су гладни. Мама и тата им више пута у току дана стављају у кљун разну храну. Кад порасту, птићи уче да лете.

Сеница је птица станарица, преко зиме се не сели. Зими је тешко наћи храну, па је добро помоћи сеници и ставити мрвице у хранилице.

Како се оглашава сеница? Прочитај причу „Сеница и дрво“ у Читанци на 108. страни.

Снежне пахуље

Чаробне снежне звездице

Облаци су сачињени од мноштва водених капљица. Када је зими веома хладно, капљице се претварају у ледене звездице које падају из снежних облака на земљу. То су пахуље. Како оне изгледају? То ћemo сазнати помоћу огледа.

Потребно ти је:

- да напољу пада снег
- да имаш лупу

Пусти пахуљу да ти падне на рукавицу или на рукав.

Посматрај је кроз лупу. Видећеш како је лепа.

Ако погледаш још неку, закључићеш да је свака различита. Покушај да их овде нацрташ.

Овде запиши шта се дододило пошто ти је пахуља пала на длан.

Пахуље од папира

Потребно ти је:

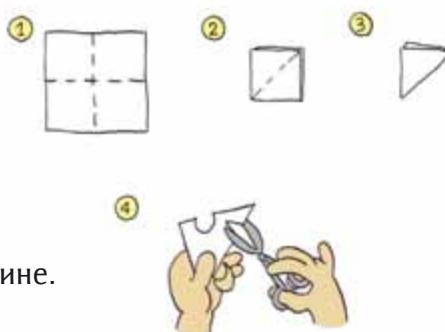
- бели папир
- маказе

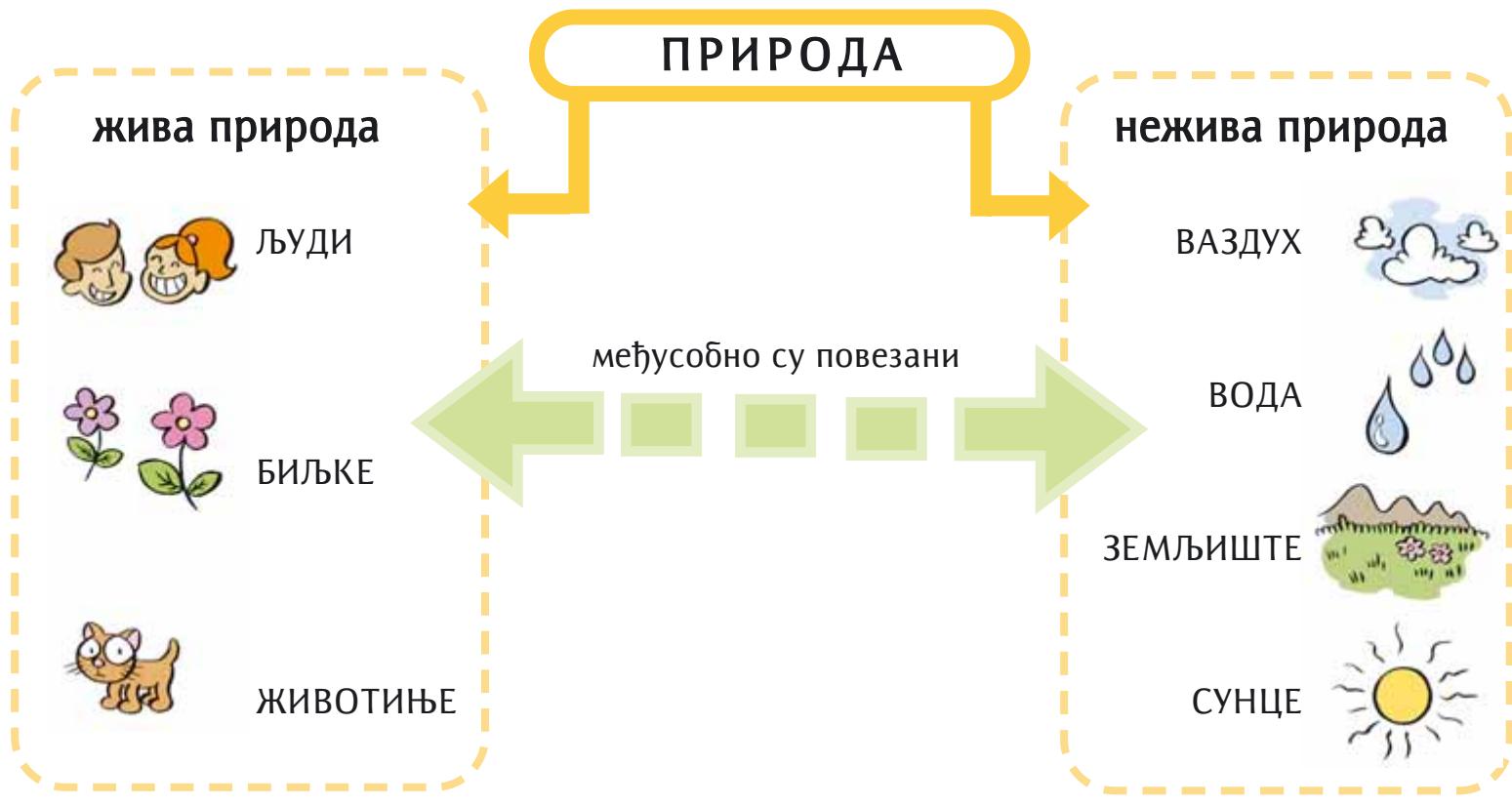
Савијај папир као на сликама.

Сецкај га по ободу на разне начине.

Онда га расклопи.

Шта смо научили

КАКО СЕ СУНЦЕ КРЕЋЕ

КАДА ЈЕ
СУНЦЕ У ТОКУ ДАНА НА
НАЈВИШОЈ ТАЧКИ НА НЕБУ?
ЗАОКРУЖИ.

УЈУТРУ

У ПОДНЕ

ПРЕДВЕЧЕ

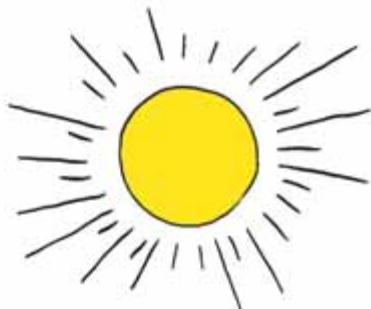

ПЕТИ ДЕО

ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ

УЧИЋЕМО О:

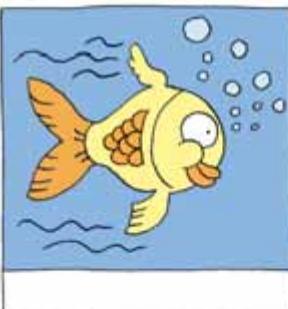
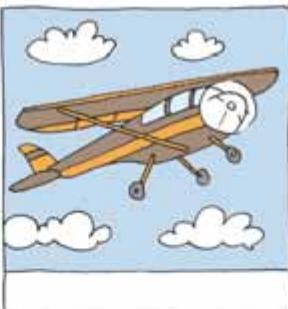
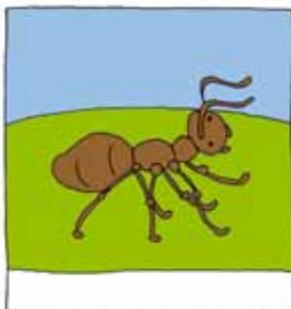
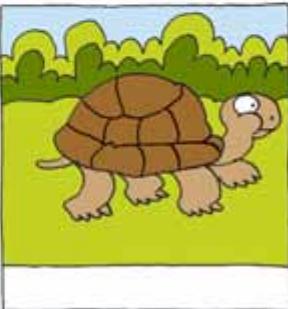
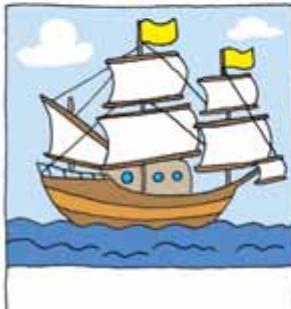
- кретању, о томе како се ко креће, зашто се покреће
- данима у недељи
- календару
- празницима
- весницима пролећа

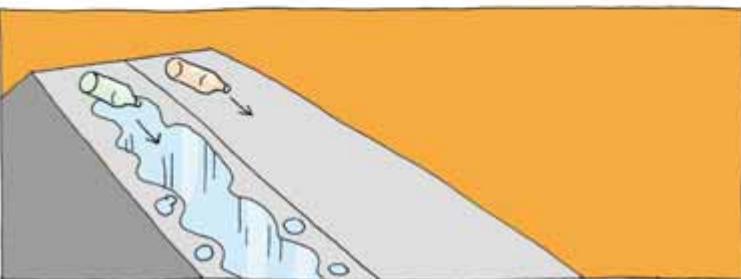
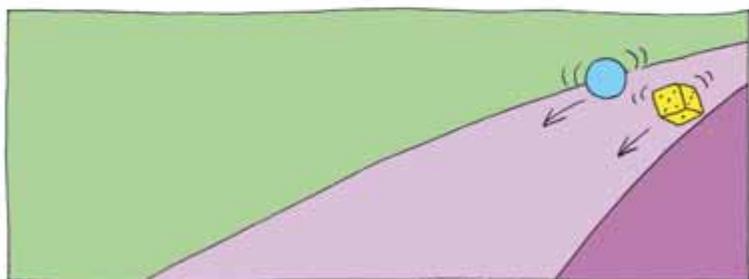
ТВОЈ ЗАДАТAK ЂЕ БИТИ:

- да објасниш како настају таласи на води
- да испричаш шта радиш од кућних послова
- да објасниш како треба дочекати госте
- да на календару заокружиш за тебе важне датуме
- да смислиш и напишеш разговор између висибабе и детлића

Како се ко креће

Објасни и напиши испод слицица како се ко креће.

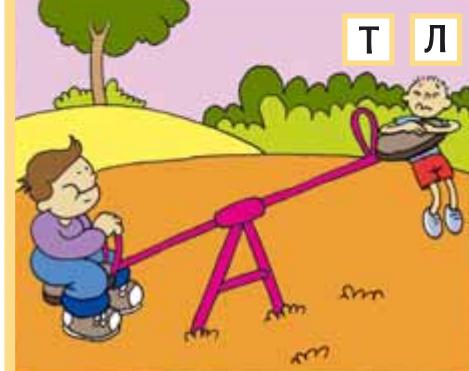
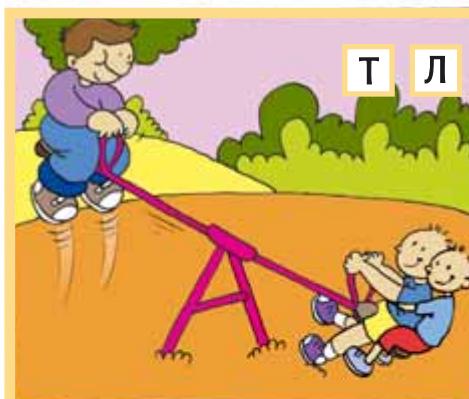
Шта се брже креће: дрвена кугла или дрвена коцка? Зашто? Провери која флаша ће прва да се спусти: она која се котрља низ мокру или она која се спушта низ суву површину. Зашто?

Зашто се покреће

Камион се покреће зато што га...

Размисли па заокружи: када је лакше (Л), а када теже (Т) нешто покренути? Зашто?

Објасни на која три начина можеш да примакнеш столицу до неког стола.

Како настају таласи на води?

Дани у недељи

Наброј дане у недељи. Зашто је важно да их знаш?

Овде упиши школски распоред часова. За сваки дан упиши још нешто што волиш да радиш.

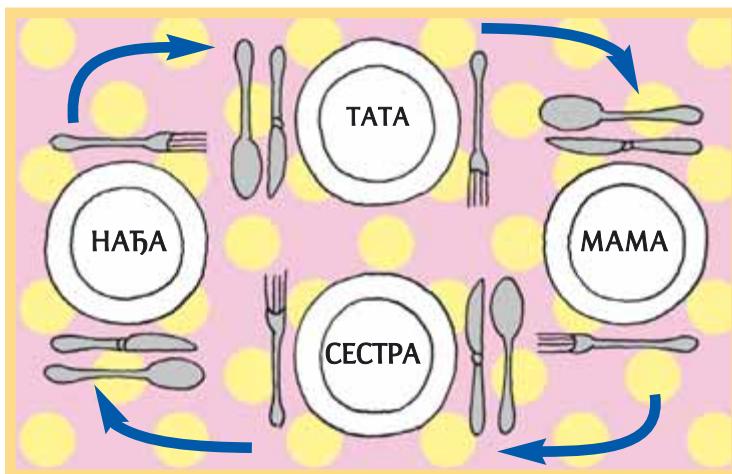
понедељак	уторак	среда	четвртак	петак	субота	недеља

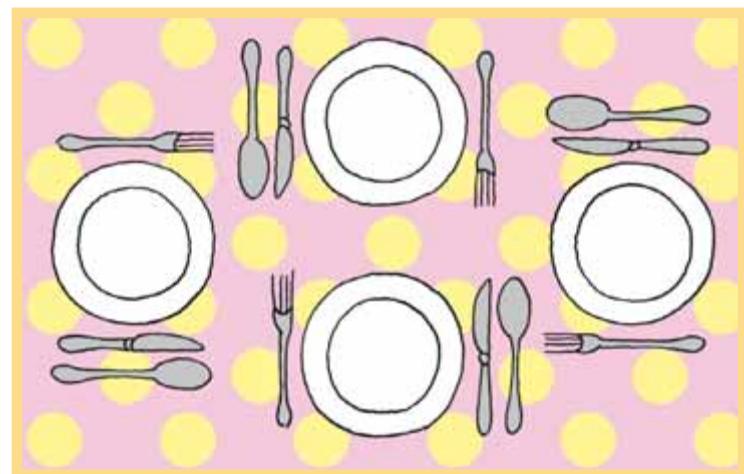
За столом седе: мама, тата, Нађа и њена сестра. Свакога дана мењају место за столом у смеру стрелице.

На слици се види како су седели у понедељак. Ти напиши на тањирима како ће седети у четвртак.

ПОНЕДЕЉАК

ЧЕТВРТАК

Ако је данас среда, који је дан био јуче?

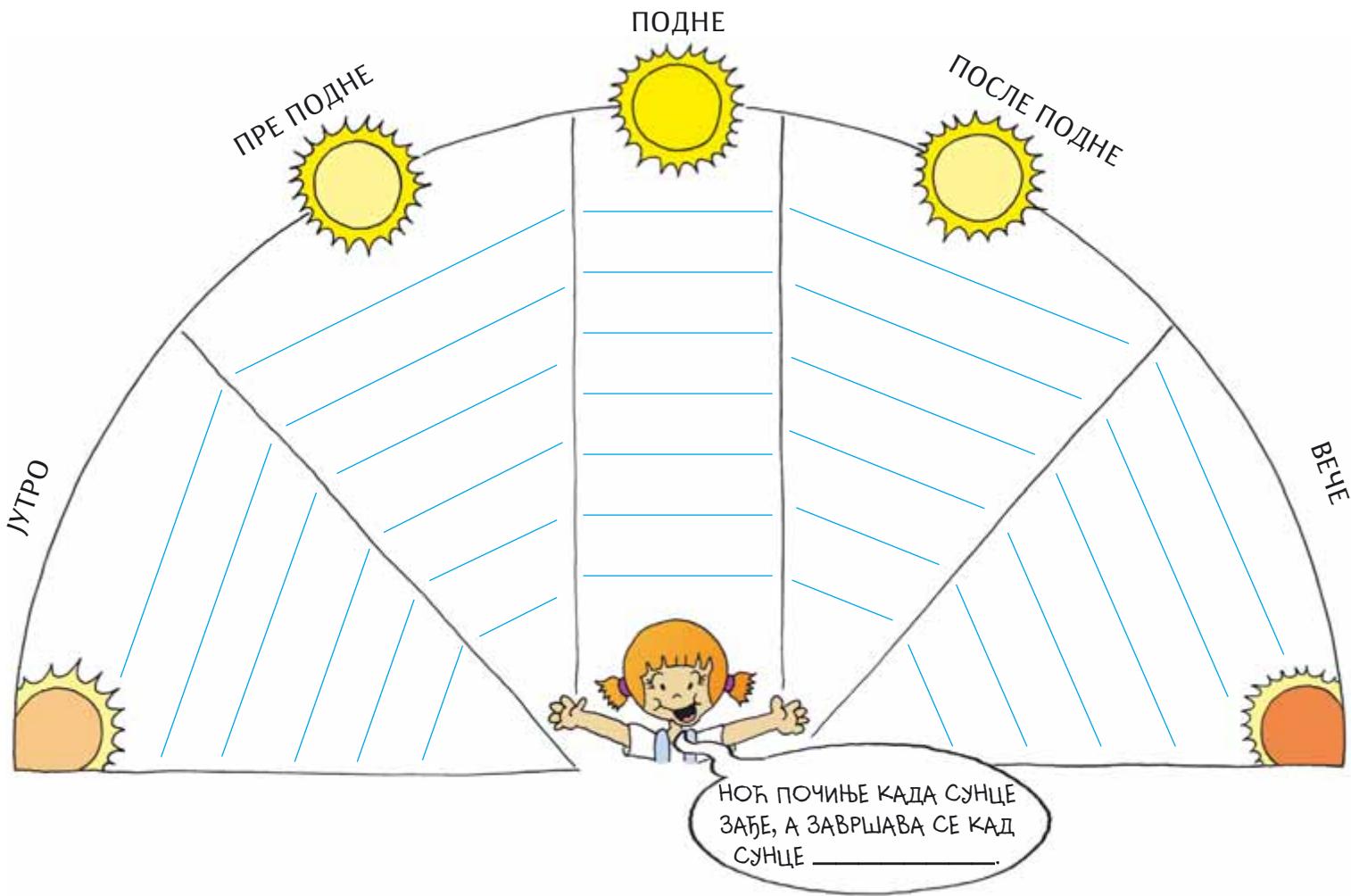

Ако је јуче била субота, који ће дан бити сутра?

Објасни шта увек радиш у кући. Шта никада не радиш? Шта понекад радиш?

Један мој дан

Сети се шта радиш у току дана. Које је сада доба дана? Које је доба дана прошло?

Које доба дана следи? Пронађи и упиши речи које одговарају одређеном добу дана.

учење

прање зуба

доручак

облачење

Лаку ноћ!

гледање телевизије

умивање

играње

Добро јутро!

ужина

вечера

ручак

Добар дан!

школа

устајање

гимнастика

спавање

купање

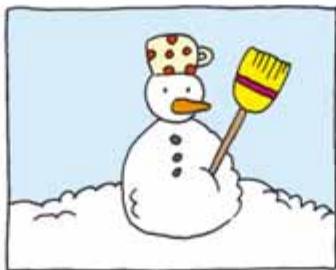
Реч дан има више значења: 1. дан је период од изласка до заласка сунца, време док је светло
2. дан је време од поноћи до следеће поноћи 3. дан је одређени део недеље који има посебно име
4. дан је одређени датум у месецу

Мој календар

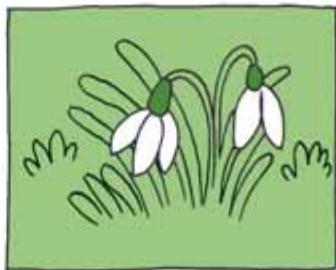
Јануар

П	У	С	Ч	П	С	Н
3	4	5	6	7	8	1
10	11	12	13	14	15	2
17	18	19	20	21	22	9
24	25	26	27	28	29	16
31						23

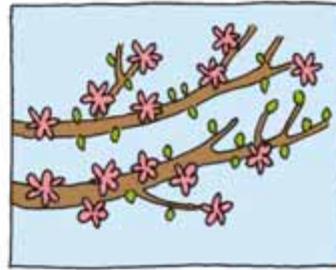
Фебруар

П	У	С	Ч	П	С	Н
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
	28					

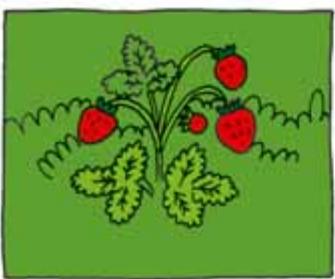
Март

П	У	С	Ч	П	С	Н
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

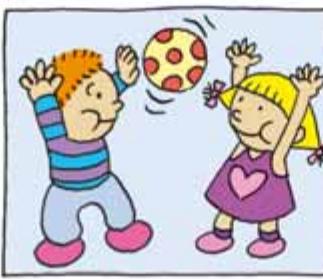
Април

П	У	С	Ч	П	С	Н
4	5	6	7	8	9	3
11	12	13	14	15	16	10
18	19	20	21	22	23	17
25	26	27	28	29	30	24

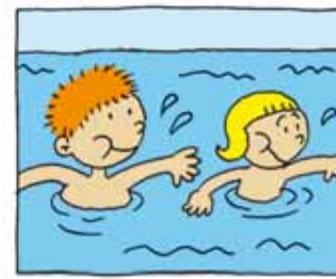
Мај

П	У	С	Ч	П	С	Н
2	3	4	5	6	7	1
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

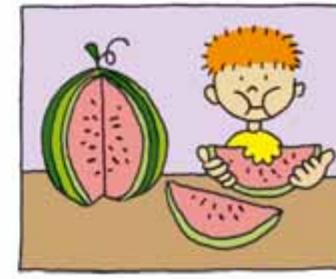
Јун

П	У	С	Ч	П	С	Н
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Јул

П	У	С	Ч	П	С	Н
4	5	6	7	8	9	3
11	12	13	14	15	16	10
18	19	20	21	22	23	17
25	26	27	28	29	30	31

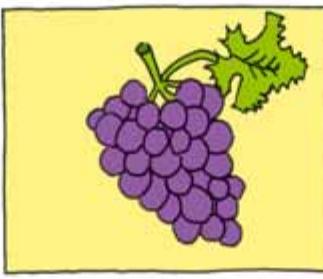
Август

П	У	С	Ч	П	С	Н
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

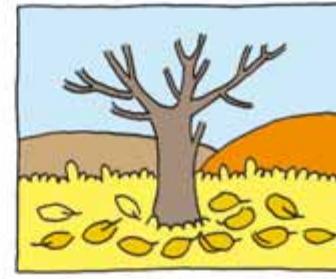
Септембар

П	У	С	Ч	П	С	Н
	1	2	3	4	5	6
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Октобар

П	У	С	Ч	П	С	Н
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Новембар

П	У	С	Ч	П	С	Н
1	2	3	4	5	6	7
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Децембар

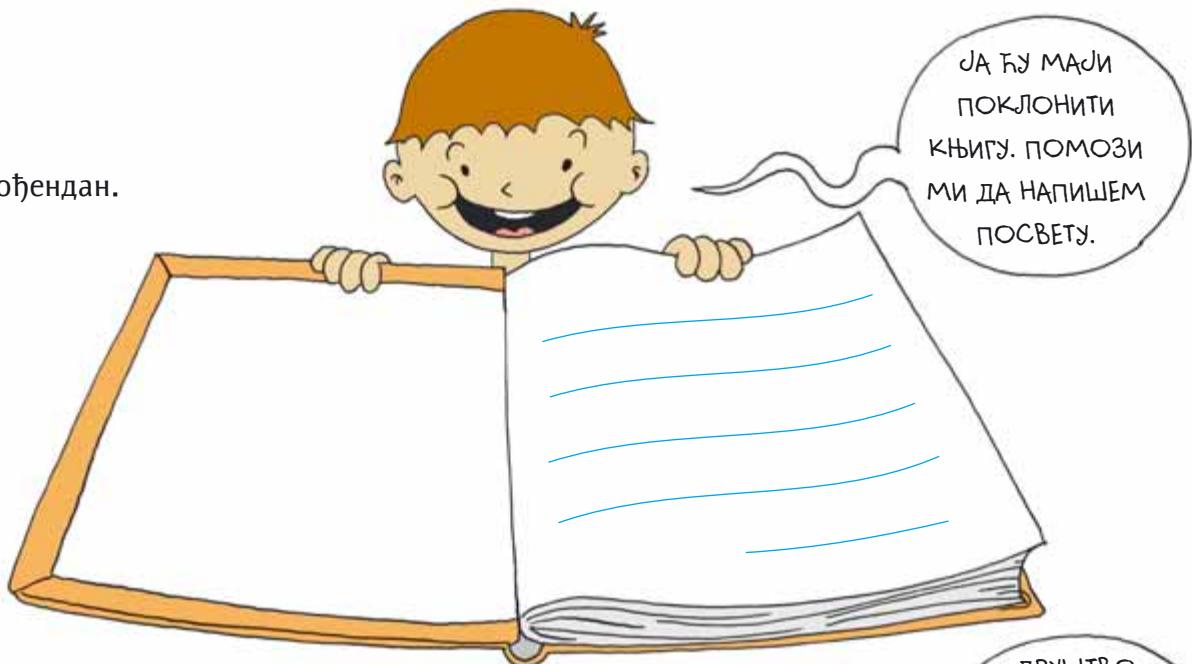
П	У	С	Ч	П	С	Н
5	6	7	8	9	10	4
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Заокружи на календару за тебе важне датуме: твој рођендан, рођендан твоје маме, завршетак школске године и друго.

Празнујемо

Данас је Мајин рођендан.

Мој рођендан је _____.

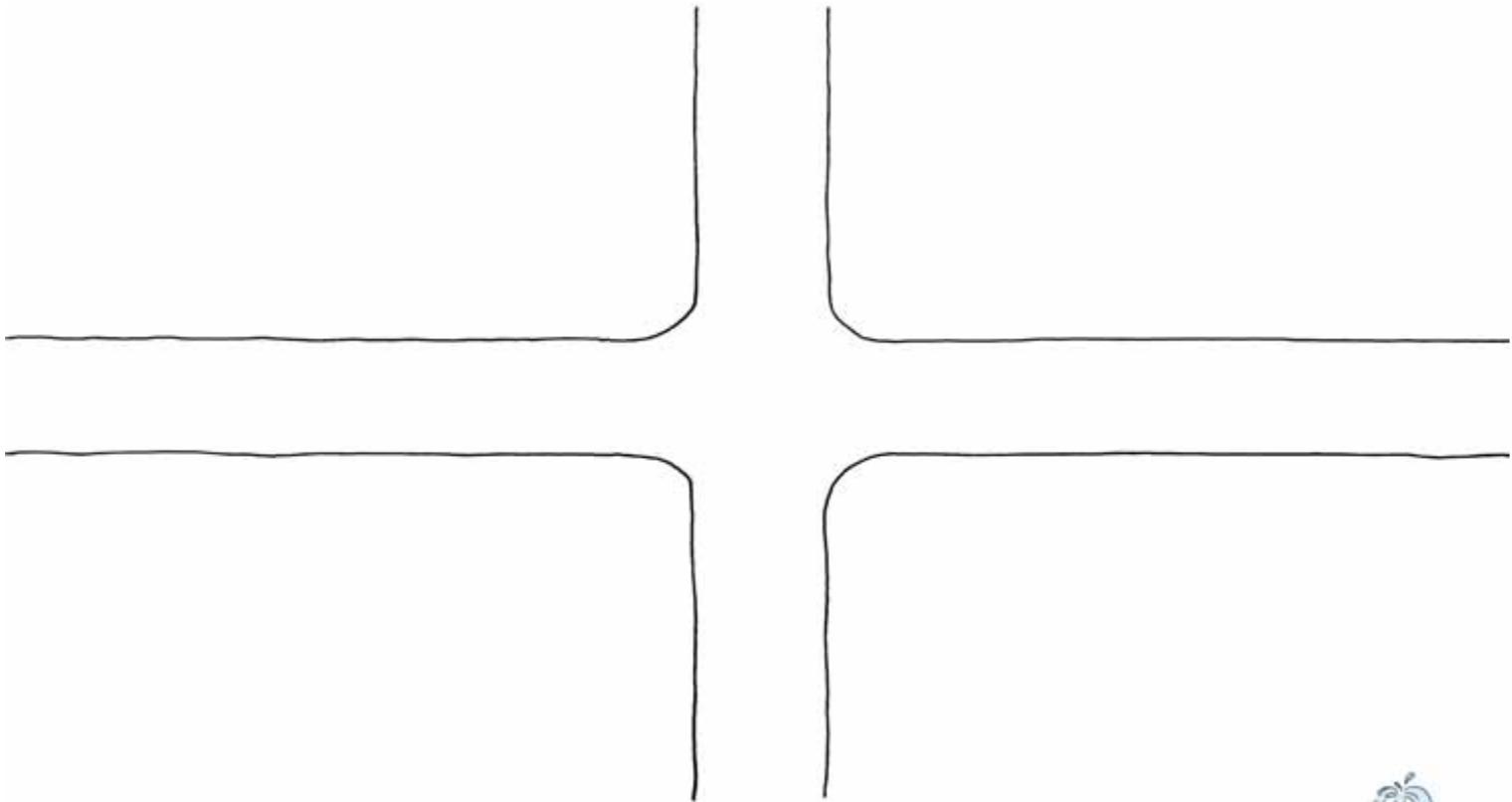
Тада ћу напунити _____ година.

Највише бих желео да ми поклоне:

Објасни како треба дочекати госте. Када говоримо ове љубазне речи:
добро дошао, изволи, молим те, хвала, пријатно, извини?

Мој план парка

○ У СРЕДИНИ нацртај фонтану.

↔ ГОРЕ ЛЕВО нацртај језерце.

↓ ДОЛЕ ЛЕВО је клупа.

— НА клупи седиш ти.

— ИСПОД клупе је твоја лопта.

↔ ГОРЕ ДЕСНО нацртај дрво.

↓ ДОЛЕ ДЕСНО засади цвеће.

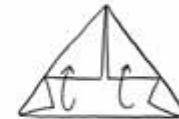
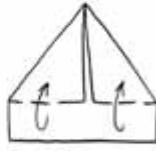
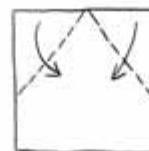
Замисли да треба да се уреди парк у твом месту. Како га замишљаш? Нациртјај план његовог уређења. Нешто ти је већ задато. Нешто смисли сам, па напиши и нацртај. Прати упутство!

Шта све могу да направим

Капа од папира

ЗА КАПУ
СУ МИ
ПОТРЕБНЕ...

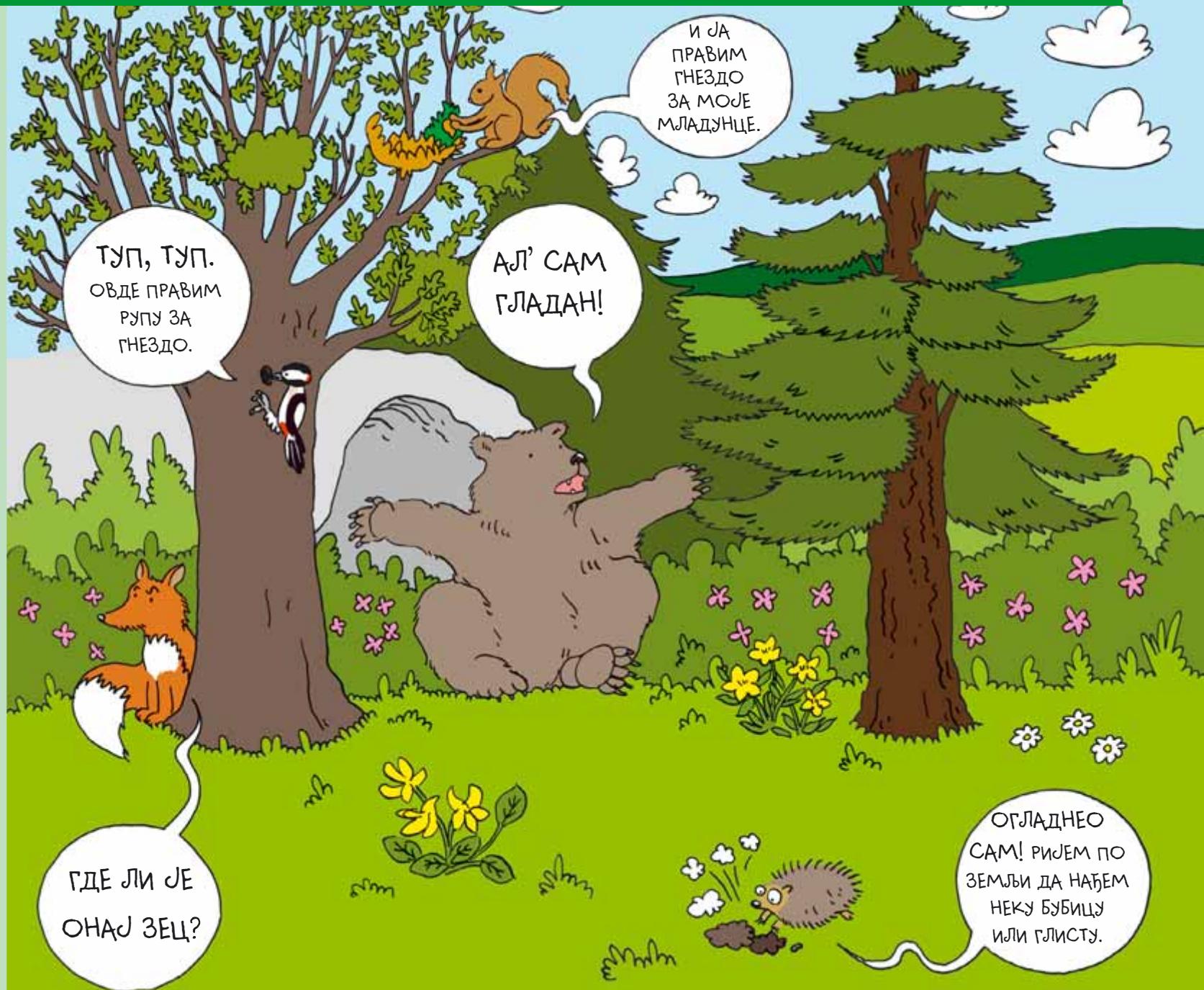
НАПРАВИЋУ
ЈЕДНУ И ЗА
МАДУ!

Направи план свега онога што желиш сам да направиш.

Хоћу да направим	Шта ми је све потребно	Да ли ми је успело (моји утисци)
1. Птицу од кромпира	• 1 кромпир • 4 чачкалице • нож	Обојио сам птицу. Изгледа као паун.
2.		
3.		

Пратим промене у природи – пролеће у шуми

Погледај ову слику и објасни шта запажаш:

1. о животињама
2. о биљкама
3. о времену
4. о људима.

Упореди са slikom шуме у јесен са страна 48-49 и са slikom шуме током зиме са страна 78-79.

Посети оближњу шуму. Шта се у њој променило у пролеће?
Напиши по чему си препознао да је пролеће стигло у шуму.

Весници пролећа

Сунце јаче греје. Снег се полако топи. Испод њега провирују први цветови висибабе, кукурека и јагорчевине. Они најављују радосну вест: СТИГЛО ЈЕ ПРОЛЕЋЕ!
Обиђи околину и пронађи веснике пролећа.

ВИСИБАБА

Из земље израста мало стабло и дуги зелени листови. На kraју стабла виси бели мирисни цвет.

КУКУРЕК

Зима још није прошла, а нестрпљиви кукурек се расцветао. Биљка је лепа и нежна, али и отровна!

ЈАГОРЧЕВИНА

Широки зелени листови расту ниско при земљи. На танким стабљикама цветају жути цветови. Они имају по пет срчастих латица.

Реши пролећну укрштеницу:

1. други пролећни месец
2. први пролећни месец
3. птица селица која воли да гради гнездо на димњацима кућа
4. једна птица селица
5. пролећни бели, миришљави цветићи који подсећају на звончиће
6. ливадски цвет жуте боје
7. птице које се зими селе у топлије крајеве

1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

Објасни како код нацртаних биљака изгледају:

1. стабло
2. листови
3. цвет

Упореди биљке по изгледу. О свему што се недовољно види на цртежима сазнај нешто више.

Пролећни каћун

На се расцветао велики пролећни .

Из су га посматрали и .

 рече: „Вероватно се смеши мом косматом

„Не“, рече . „Смеши се мојим дугим

„Ма, не!“, наљути се . „Зар не видите како буљи у моје

„Немојте се препирати“, зацвркнута . „

Превео са словеначкој: С.М.

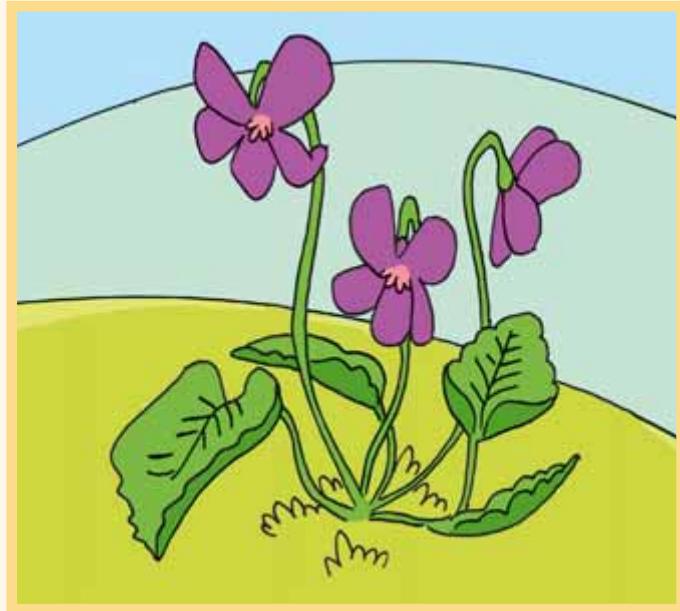

Испричај како замишљаш каћун који се смеши пролећном сунцу.

Смисли и напиши пролећни разговор између висибабе и детлића. Уместо неких речи нека буду твоји цртежи.

Из лексикона

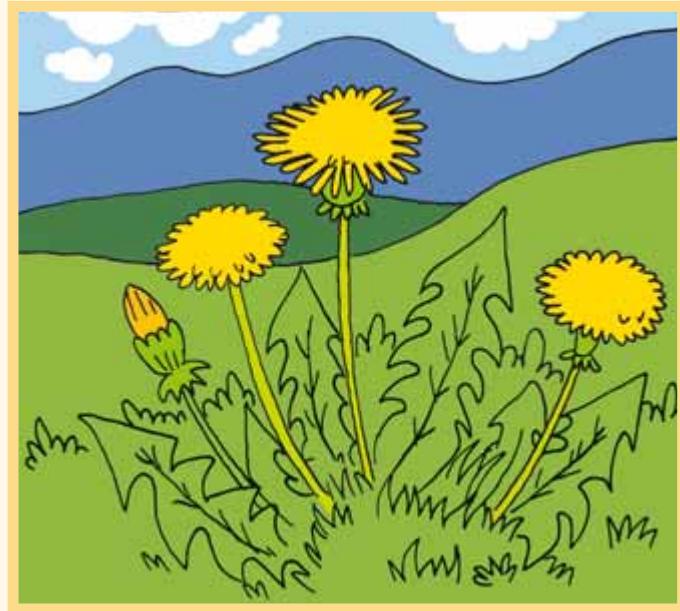

ЉУБИЧИЦА

Цвет љубичице најављује долазак пролећа.
Он је тамнољубичасте боје и опојно мирише.

Љубичица расте у шумама, на обалама река
и потока, на ливадама, у парковима и баштама.
Листови су јој зелени, срџастог облика.

Љубичица је лековита биљка.

МАСЛАЧАК

Маслачак је биљка која расте свуда по
ливадама и парковима. Има светложути цвет који
се увече затвара, а ујутру, кад гране сунце, отвара.
На њега радо слеђу пчеле и скупљају слатки прах.

Од младог лишћа маслачка прави се укусна
салата.

Када цвет маслачка увене, остаје семе које
разноси ветар.

Да ли знаш да разликујеш мирис љубичице од мириса зумбула? Да ли си некада дувао у маслачак и од
семена правио авиончиће? Предложи друштву да се у природи играте погађања мириса разних биљака.

Подвучи у тексту реченице у којима се говори о томе где расту љубичица и маслачак.

Ласте су се вратиле

Ласте су читаве зиме биле у Африци. Тамо им је било топло и имале су доволно хране.

Сада су се вратиле. Дошли су у своја стара гнезда испод кровова кућа. Виделе су да гнезда треба поправити. Брзо су се дале на посао. Доносиле су блато, суве влати траве, паперје. Радиле су вредно и радосно су цвркутале.

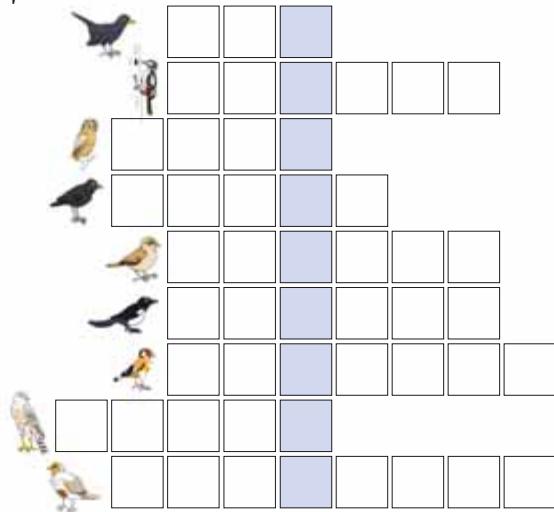
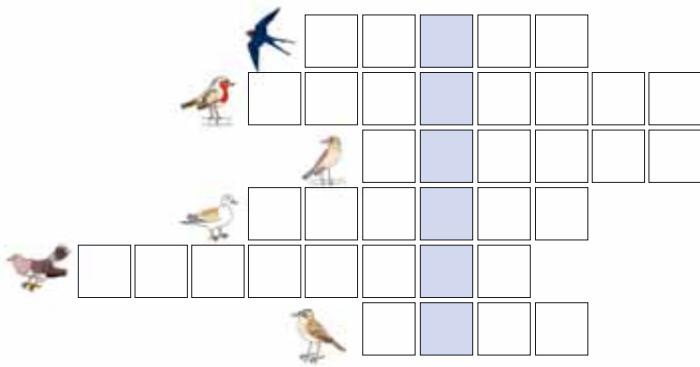
Ускоро ће мама ласта да снесе јаја. Из њих ће се излећи птићи. Родитељи ће стално доносити мушице, бубице и црвиће, јер младунци треба да порасту. Једнога дана почеће да уче како се лети. На јесен ће и они у топлије крајеве.

Упиши називе птица у укрштенице. Нека ти слике помогну.

кукавица, славуј, шева, грлица, ласта,
црвендаћ

сова, штиглиц, јаребица, детлић, сврака, кос, кобац,
врана, врабац

Подвуци у тексту реченице које говоре о томе како ласте праве гнездо.
Другом бојом подвуци реченице које говоре о младунцима ласте.

Шта смо научили

1 ГОДИНА ИМА
12 МЕСЕЦИ.

У 1 ГОДИНИ
СУ 4 ГОДИШЊА
ДОБА.

1 МЕСЕЦ

ИМА 30 ДАНА ИЛИ 31 ДАН,
ОСИМ ФЕБРУАРА КОЈИ ИМА
МАЊЕ ДАНА.

I

Јануар

П	У	С	Ч	П	С	Н
3	4	5	6	7	8	2
10	11	12	13	14	15	9
17	18	19	20	21	22	16
24	25	26	27	28	29	30
31						

II

Фебруар

П	У	С	Ч	П	С	Н
7	1	2	3	4	5	6
14	8	9	10	11	12	13
21	15	16	17	18	19	20
28	22	23	24	25	26	27

III

Март

П	У	С	Ч	П	С	Н
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

IV

Април

П	У	С	Ч	П	С	Н
4	5	6	7	8	9	3
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

V

Мај

П	У	С	Ч	П	С	Н
2	3	4	5	6	7	1
9	10	11	12	13	14	8
16	17	18	19	20	21	15
23	24	25	26	27	28	22
30	31					

VI

Јун

П	У	С	Ч	П	С	Н
6	7	8	9	10	11	5
13	14	15	16	17	18	12
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

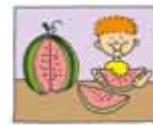
VII

Јул

П	У	С	Ч	П	С	Н
4	5	6	7	8	9	3
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

VIII

Август

П	У	С	Ч	П	С	Н
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

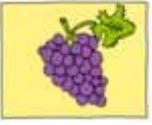
IX

Септембар

П	У	С	Ч	П	С	Н
5	6	7	8	9	10	4
12	13	14	15	16	17	11
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

X

Октобар

П	У	С	Ч	П	С	Н
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

XI

Новембар

П	У	С	Ч	П	С	Н
7	8	9	10	11	12	6
14	15	16	17	18	19	13
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

XII

Децембар

П	У	С	Ч	П	С	Н
5	6	7	8	9	10	4
12	13	14	15	16	17	11
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	26

1 ДАН

- ЈУТРО
- ПРЕ ПОДНЕ
- ПОДНЕ
- ПОПОДНЕ
- ВЕЧЕ

1 НЕДЕЉА ИМА 7 ДАНА

ПОНЕДЕЉАК, УТОРАК, СРЕДА, ЧЕТВРТАК, ПЕТАК, СУБОТА, НЕДЕЉА

ШЕСТИ ДЕО

КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА

УЧИЋЕМО:

- о томе зашто људи праве куће
- о томе шта све људи раде
- о опасностима
- о лепом понашању
- о саобраћајним знацима
- о саобраћају
- о примању и слању порука
- о плану акције

ТВОЈ ЗАДАТAK ЂЕ БИТИ:

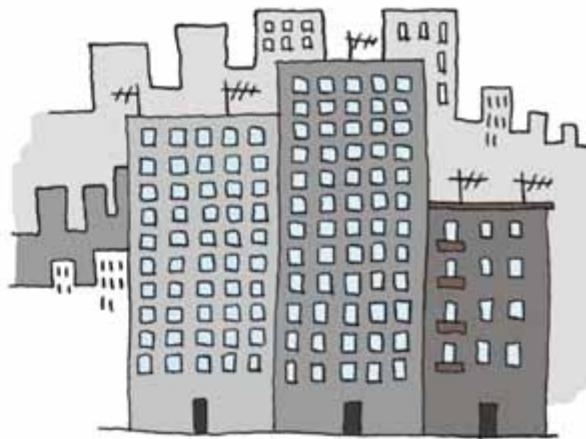
- да решиш тест и утврдиш да ли живиш здраво
- да решиш задатке са забавне стране
- да направиш телефон од пластичних чаша
- да одговориш на питања из ливадског квиза
- да провериш знање о годишњим добима

Зашто људи праве куће

Шта би било кад људи не би имали куће?

Да би се заштитили од кише, снега, ветра и дивљих звери, људи су почели да праве склоништа. Прво су то биле пећине, а онда су почели да граде колибе од грана и лишћа. Касније су градили боље куће: од дрвета, земље, камена или неког другог материјала.

Да ли знате бајку „Три прасета“? Какве су куће правили прасићи?
Нацртај овде три њихове куће.

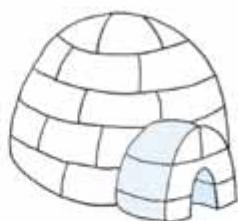
Куће су различите

Овако су у Србији изгледале куће наших прадедова.

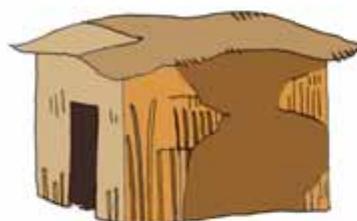
Да ли овакве куће још увек постоје?

индијански шатор

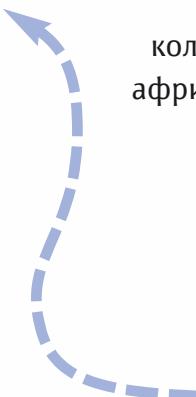
ескимски игло

колиба од блата
афричких племена

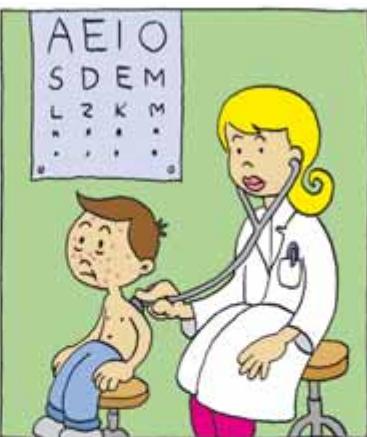
кинеска кућа на води

Погледај ове слике. На свету постоје различити народи и они граде различите куће.

Спој сваку кућу са одговарајућим ликом. Зашто Индијанци праве шаторе? Зашто Ескими праве куће од леда? Зашто је људима у Африци довољна кућа од прућа? Зашто се праве куће на води?

Занимања људи - шта све људи раде

Испричај која су занимања твојих родитеља.

Посматрај шта ко ради на овим сликама.

Кажи који су називи занимања ових људи.

По чему их препознајеш?

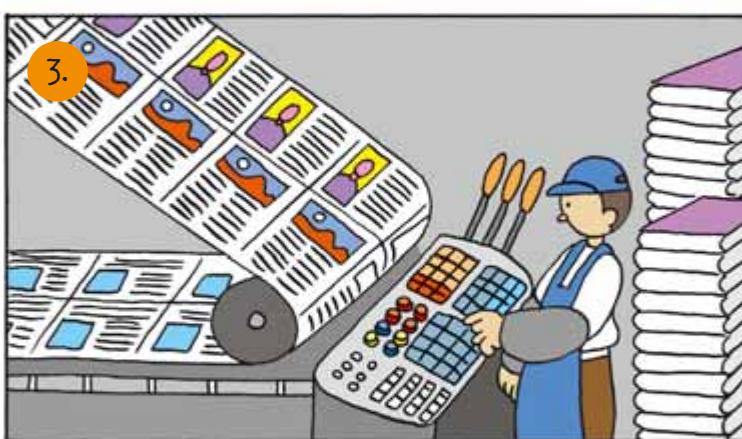
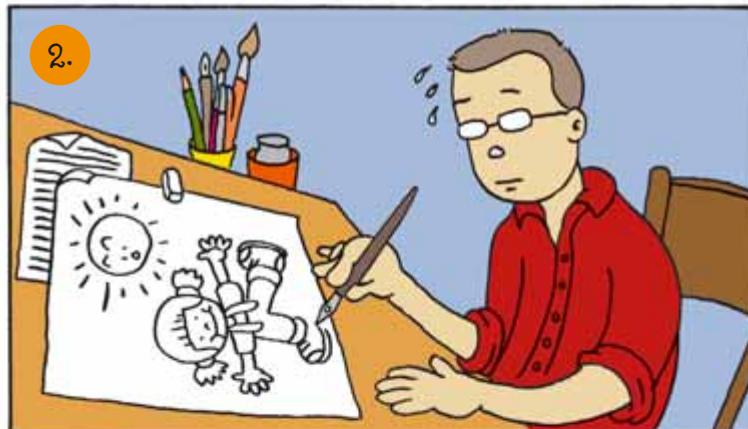
Замисли да радиш један од ових послова.

Зашто би ти тај посао био занимљив?

Напиши шта би желео да будеш кад порастеш.

Зашто постоје разна занимања

Испричај шта ко ради на овим сликама.

Чиме се баве људи са ових слика?

Како су њихова занимања повезана?

Да ли би један човек могао да обави све ове послове?

Закључи зашто постоје разна занимања.

Допиши: Занимања са слика у вези су са

K Њ _____ М

Чувам своје здравље

Доручкујем.

Играј се и шетам у природи.

После јела перем зубе.

Кад уђем у кућу увек оперем руке.

Попијем шољу млека.

Спавам најмање 9 сати.

Да ли се трудиш да здраво живиш?

Провери у овом тесту шта од овога радиш свакога дана. У сваки квадратић упиши ДА или НЕ.

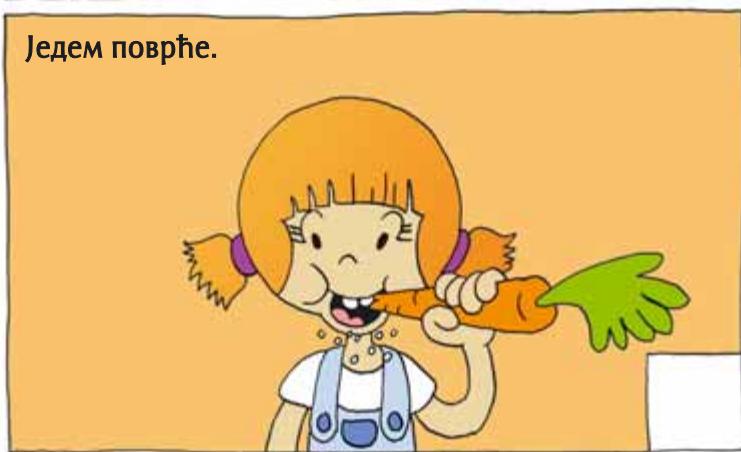
Купам се.

Једем воће.

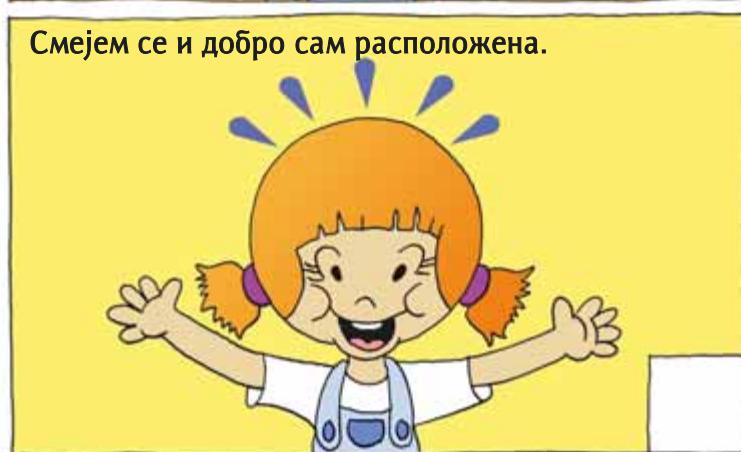
Једем поврће.

Попијем 4 чаше воде.

Смејем се и добро сам расположена.

Изброј на колико си питања одговорио са ДА.

- 7 или више ДА – живиш здраво.
- мање од 7 ДА – размисли о томе шта би могао да учиниш да би здравије живео.

ОПАСНОСТИ

ВРЕЛА ВОДА

Играо си се напољу и испрљао руке. Одлазиш да их опереш. Када си окренуо славину, видео си да се вода пуши.

Шта да урадиш?

- Не стављај руке под славину пре него што провериши колико је вода топла!
- Када се вода пуши – значи да је врела. Буди обазрив – не додируј је, јер би могао да добијеш болне опекотине!
- Затвори славину.
- Одврни најпре славину с хладном водом и пусти да вода неко време тече. Тек онда полако подешавај топлоту воде одвртањем и друге славине.

СЛОМЉЕНО СТАКЛО

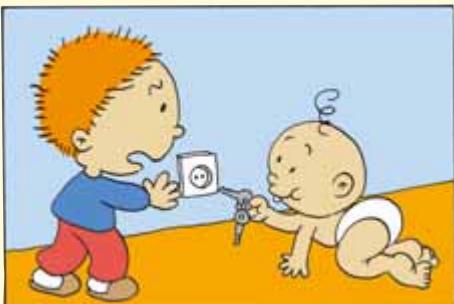

Сам си у кухињи. Хоћеш да пијеш млеко. Сипао си га у стаклену чашу. Чаша ти је исклизнула из руке, пала на под и разбила се у ситне комаде.

Шта да урадиш?

- Не дирај сломљено стакло рукама. Могао би да се посечеш!
- Одмах позви маму, тату или неког одраслог у помоћ.
- Ако си бос, не померај се све док не дође неко од одраслих.
- Ако си у ципелама, пажљиво обиђи стакло.

ПАЗИ, СТРУЈА!

Гледаш телевизију и одједном видиш млађег брата како пузи ка утичници. Држи татине кључеве и покушава да их гурне у утичницу.

Шта да урадиш?

- Брзо од брата узми кључеве или други предмет који би могао да гурне у утичницу!
- Помери брата даље од утичнице.
- Позови маму, тату или неког старијег и обавести их о томе. Не чекај да се заврши емисија!
- Ако мораш да изађеш из собе да би позвао помоћ, поведи са собом и млађег брата.

Да би избегао опасност, треба да знаш још нека правила понешања.

На пример – да ли је добро прилазити непознатом псу? Да ли је добро трчати поред њега?

ОПАСНОСТИ

НЕКОМЕ ЈЕ ПОЗЛИЛО

Некоме у кући је позлило.

Ти си сам са њим.

Шта да урадиш?

▪ Ако је неко од одраслих у близини,
одмах га позови!

▪ Ако у близини нема одраслих особа,
позови телефоном службу хитне
помоћи на број 94.

ПОЖАР

Неко је заборавио да
искључи пеглу. Ти си сам у
кући, испод пегле је већ
почело да гори.

Шта да урадиш?

▪ Одмах позови неког одраслог!

▪ Сети се да позовеш телефоном
ватрогасну службу. Њихов број је 93.

▪ Ако си сам, брзо изађи из стана!

ПОПЛАВА

Запазио си да је
умиваоник пун воде и
да се она прелива и
лије по поду.

Смисли и напиши шта
ћеш тада урадити.

Шта да урадиш?

Важни бројеви телефона:

Полиција 92 Ватрогасци 93 Хитна помоћ 94

Лепо понашање

Зашто је важно да се лепо понашамо?

- Зато што се тада лепо осећамо.
- Зато што се тада и други око нас лепше осећају.

Како се поздрављамо

Баш је лепо кад се јавиш,
са осмехом кад поздравиш:

- Добро јутро! – старијима.
- Здраво! – својим другарима.

Како се представљамо

- Здраво, ја сам Боле!
- Драго ми је, ја сам Ђоле.

Твој осмех и наклон благ,
свакоме је тада драг.

- Зашто се каже да је леп онај који се лепо понаша?
- За кога кажемо да се ружно понаша?

Како се некоме обраћамо

– Извините, госпођо,
где је Цветна улица?
– Молим Вас, господине,
да л' је тамо пијаца?
Помоћ већа или мала –
на kraју се каже:
– Хвала!

Како разговарамо с неким

- Саговорника гледамо и пажљиво слушамо.
- Саговорника не прекидамо док говори.
- Говоримо своје мишљење.
- Некада је важно да докажемо да смо у праву.
- Некада је важно да прихватимо да нисмо у праву.

Вежбајте правила лепог понашања.

Помажем у кући

Посматрај ове слике. Размисли о томе шта ти радиш у кући.

Ако неки од ових послова редовно обављаш, кружић обој зеленом бојом.

Ако неки посао не радиш, а могао би, кружић обој плавом бојом.

Код послова које не би требало да радиш сам, кружић обој црвеном бојом.

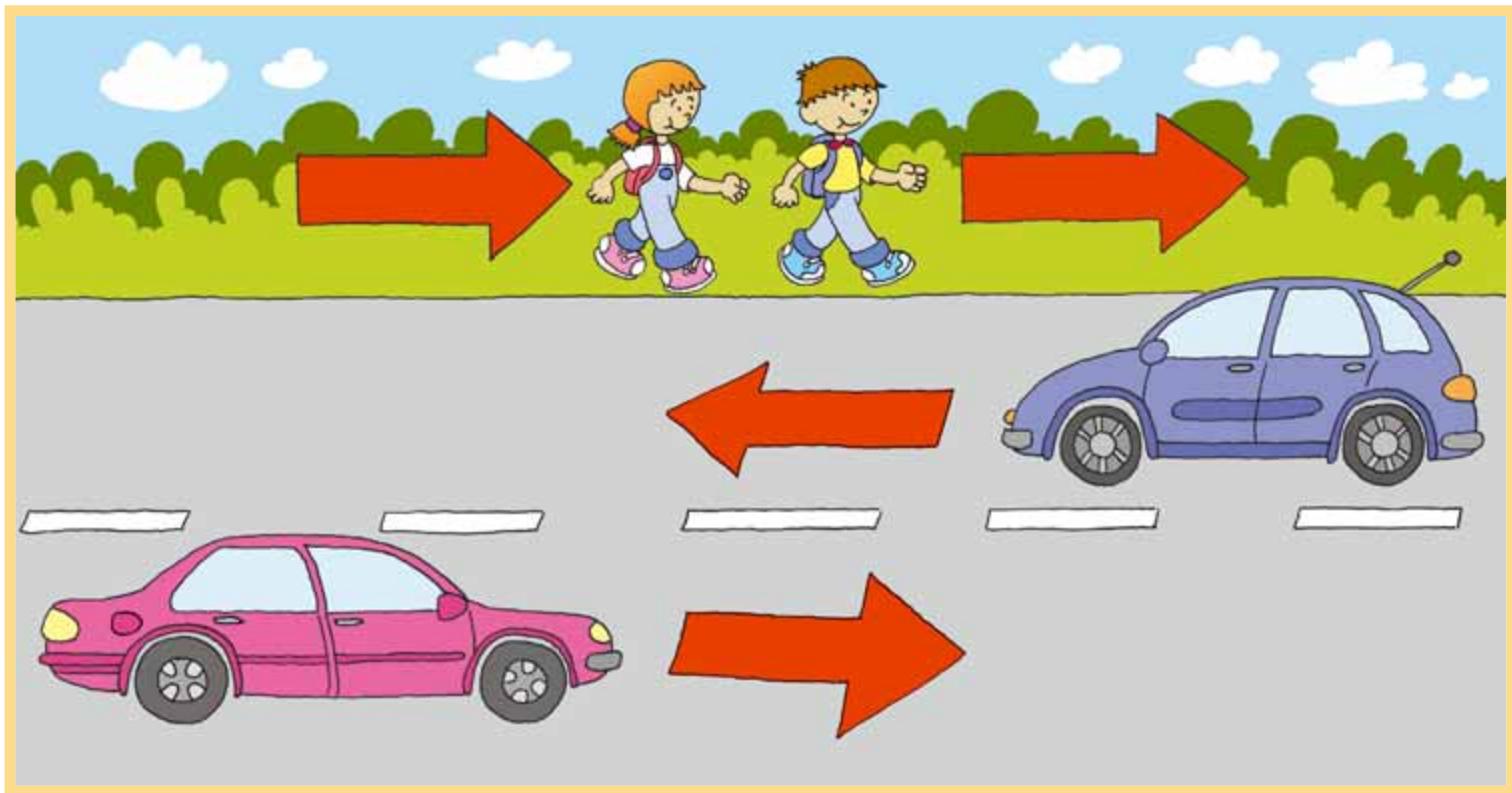
Изброј зелене кружиће. Ако их има 5 или више од 5, то значи да доста помажеш у кући. Браво!

Ако имаш 4 или мање од 4 зелена кружића, размисли о томе како би могао више да помажеш.

Саобраћајни знаци

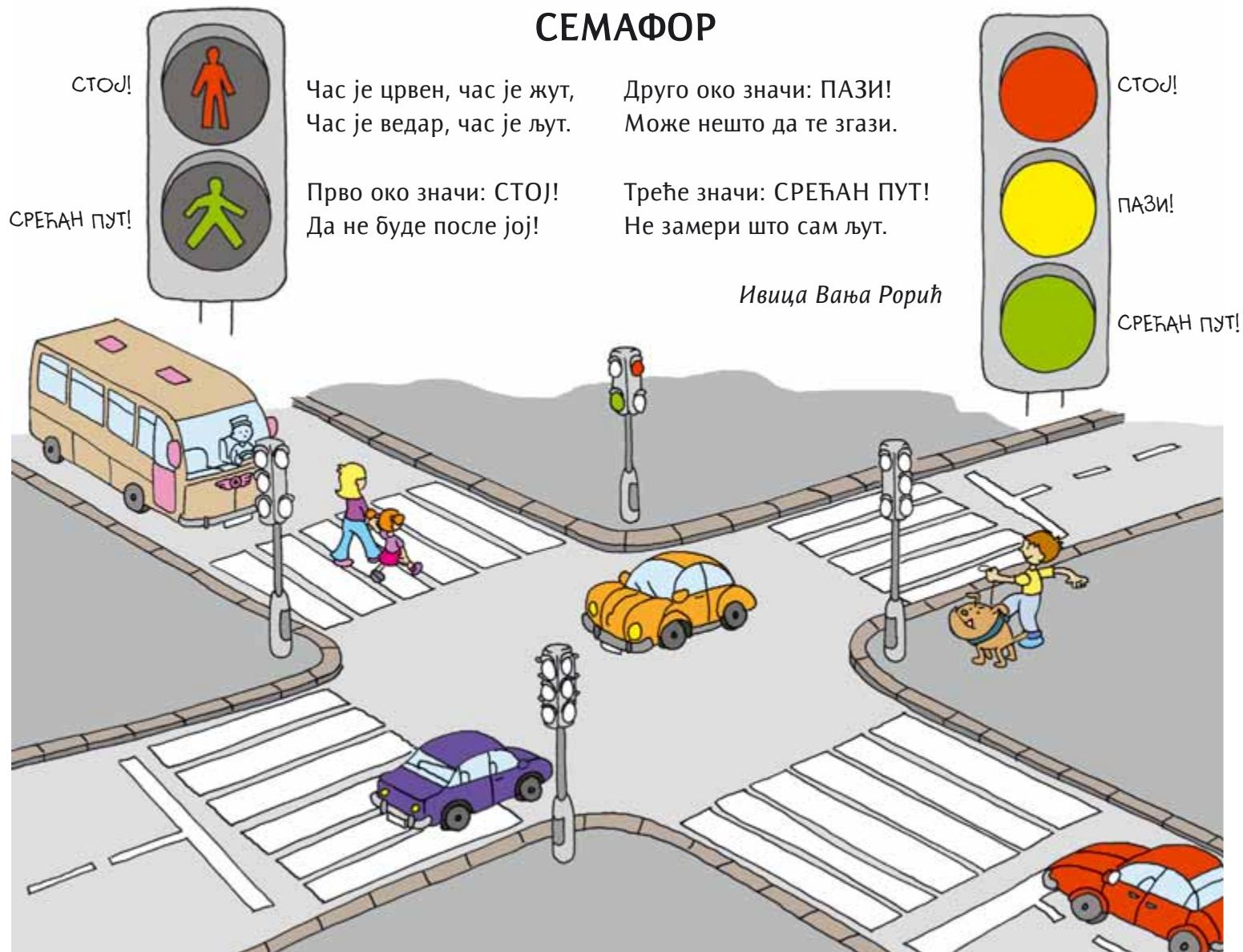

Посматрај ове саобраћајне знаке и објасни шта они значе. Заокружи оне знаке које срећеш на путу до школе.

Погледај како треба да се крећу пешаци када нема тротоара. Сигурно си запазио да они треба да се крећу поред коловоза тако да им возила долазе у сусрет. Зашто је добро да се тако крећу?

Саобраћај

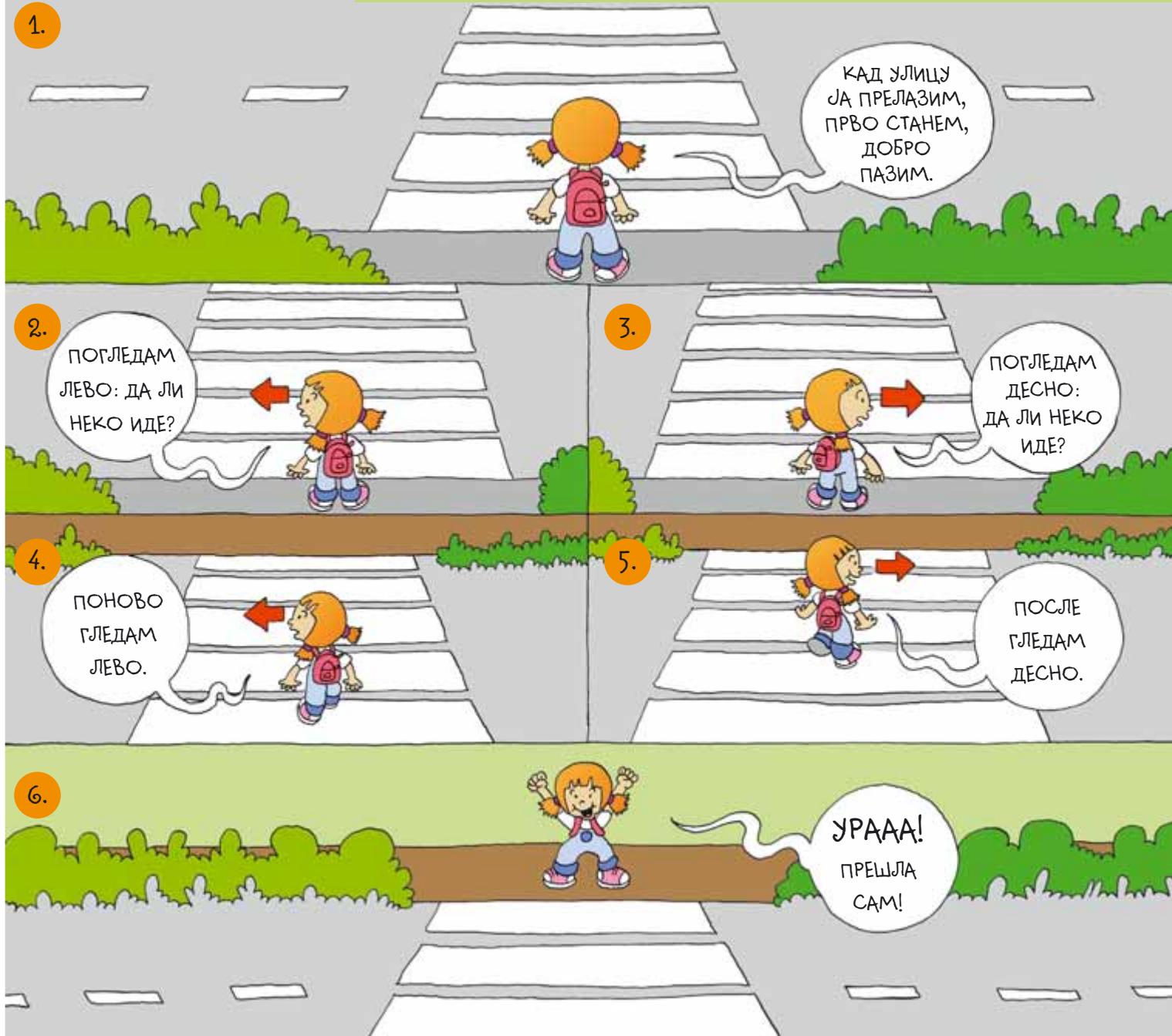

коловоз је део улице или пута којим се крећу кола, возила
тритоар је мало издигнут и попложен или асфалтиран пут за пешаке с обе стране улице

Ово је раскрсница. На једном семафору су означене боје.
Размисли, а затим правилно обој остале семафоре.

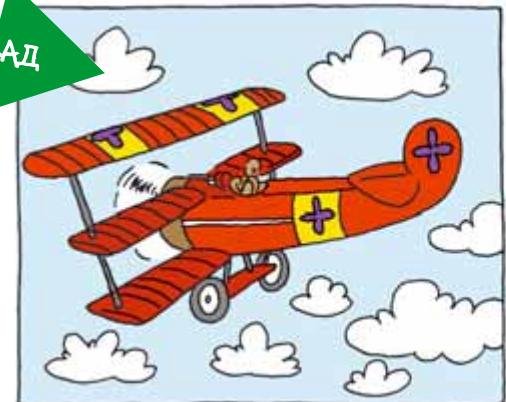
Како прелазим улицу

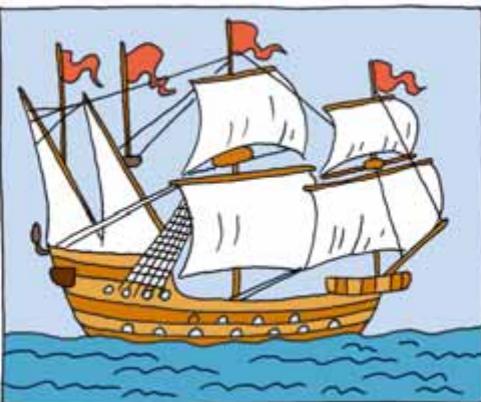
Посматрај како Маја прелази улицу. Ова правила су веома важна. Користи их!
Према овим сликама вежбај у одељењу прелажење улице.

Саобраћај некад и сад

ВАЗДУШНИ

ВОДЕНИ

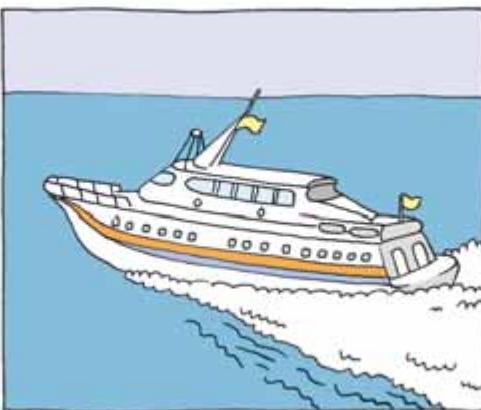
ДРУМСКИ

НЕКАД

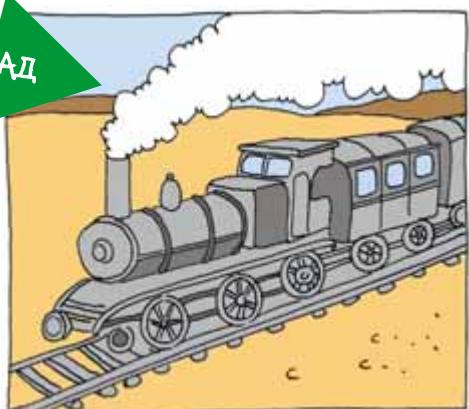

САД

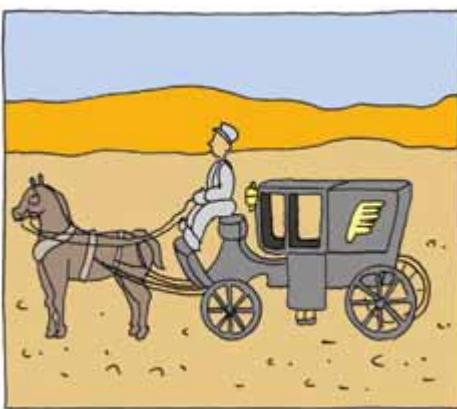

Посматрај слике и закључи какав је саобраћај био некада, а какав је данас.
Напиши испод сваке слике шта запажаш.

ЖЕЛЕЗНИЧКИ

ПОШТАНСКИ

ХЕЈ, ИВАНЕ!
ПОГЛЕДАЈ ГДЕ
САМ!

КАД ЗАВРШИМ
ДРУГИ РАЗРЕД И ЈА
ЋУ ВОЗИТИ АВИОН!

Распитај се код старијих како су они некада путовали.
Објасни шта си о томе сазнао.

Шаљемо и примамо поруке

ХАЛО,
ОВДЕ ЈЕ МАЈА.
ЗДРАВО, ИВАНЕ!
ШТА ИМА НОВО?

ЗДРАВО, МАЈО!
ПОГЛЕДАЈ КРОЗ
ПРОЗОР! ПАДА
ПРВИ СНЕГ!

Замисли да си продавац зимског
сладоледа. Смисли и напиши
рекламу за зимски сладолед.

Замисли да си на зимовању.
Напиши разгледницу
некоме кога волиш.
Не заборави адресу!

<hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/>
-------------------	-------------------

Рецимо да си код друга и да желиш да останеш дуже него што си се договорио с родитељима.
Шта ћеш тада урадити?

Смисли и напиши вест коју је објавила телевизија о првом снегу и доласку зиме.

Драги гледаоци,

Напиши како све могу да се пошаљу поруке.

весћ на радију

Направи телефон од пластичних чаша

1. Узми две пластичне чаше и чиодом им по средини пробуши дно.
2. Провуци канап кроз рупе и на сваком крају вежи чвор.
3. Заједно са другом затегни канап. Прислони уво на чашу.
4. Нека твој друг почне разговор, користећи своју чашу као микрофон.

Из чаше ћеш зачути глас свог друга.

Ако знаш, објасни како се укључује рачунар и како започиње с радом неки програм.

Рецепт

НЕОБИЧНИ НАПИТАК ОД РАЗНОГ ВОЋА (рецепт за 4 особе)

Прави се уз помоћ родитеља!

ЕВО ШТА
ТИ ЈЕ СВЕ
ПОТРЕБНО
ЗА ПРИПРЕМУ
ОВОГ
НАПИТКА:

2 поморанџе

2 шолје јагода

2 банане

1 литар сока од поморанџе

1 чаша сока од ананаса

6 кашика шећера

1. Прво припреми једну дубљу стаклену чинiju.

2. Ољушти поморанџе, а затим их исечи на колутиће. Нека ти у томе помогне нека одрасла особа!

3. Јагоде добро опери и очисти од петељки.

4. Банане ољушти и уз помоћ неког старијег исечи на колутове.

5. У стаклену посуду поређај прво колутове поморанџе. Затим мало шећера, јагоде, поново мало шећера, па онда колутове банана и мало шећера на крају.

6. Сложено и пошећерено воће прелиј соком од поморанџе и соком од ананаса.

7. Чинiju стави у фрижидер да одстоји пола сата.

8. На крају напитак сипај у широке чаше и у њих стави кашичице. У сваку чашу можеш додати по 1 коцкицу леда.

Овај напитак може бити занимљиво послужење гостима. Пријатно!

Које празнике слави твоја породица? Како се припремате за славље?

Како дочекујете госте? Чиме их послужујете?

Забавна страна

Реши загонетку.

Бело је као гуска,
гаче као гуска,
а није гуска.

Реши допуњалку.

Крава има теле,
патка има пачиће,
а мачке су веселе
кад имају _____

(насуг)

Ж. Карић

Реши укрштеницу.

1) 7)

2)

3)

4)

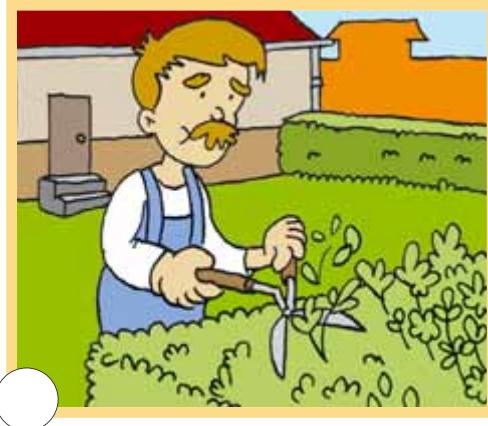
5)

6)

1) **С**
2) **А**
3) **О**
4) **Б**
5) **Р**
6) **А**
7) **Ћ**
8) **А** **Д**
9)

- 1) Када дође зима, тада пада...
- 2) После пролећа долази...
- 3) После суботе долази...
- 4) Школски распуст почиње у месецу који се зове...
- 5) Први месец у години је...
- 6) Месец који има најмање дана је...
- 7) Када прође 12 месеци, то значи да је прошла једна... 9) превозно средство које вуку коњи
- 1) њиме се превозе путници путевима
- 2) превози путнике и робу ваздушним путем
- 3) превози путнике и робу пругом
- 4) пловно средство за превоз путника по води
- 5) покреће га струја; превози путнике по граду
- 6) иде по шинама; превози путнике по граду
- 7) народно име за мали парни воз
- 8) мало пловно превозно средство

Како чувамо окolinу

Напиши шта се догађа на овим slikama. Обој зеленом бојом кружић поред оне слике која показује шта је добро за окolinу. Црвеном бојом обој кружић поред слике на којој се приказује оно што није добро.

Направимо план акције

Што мање пластичних кеса

1. ШТА ЈЕ ПРОБЛЕМ?

Загађивање околине пластичним кесама. Неки људи их бацају ван канти за смеће или их ветар извлачи из контејнера и разноси. Отпади од пластике споро се распадају и загађују природу.

2. КАКО ДА РЕШИМО ПРОБЛЕМ?

Направимо договор у одељењу. Нека свако од нас предложи члановима своје породице да се при куповини у продавници не узимају пластичне кесе. Пођимо у продавницу са платненом торбом или корпом. Онда нам кесе неће бити потребне.

3. ШТА ЈЕ ЦИЉ НАШЕ АКЦИЈЕ?

Да из продавница не узимамо пластичне кесе. Тако ће их свуда бити мање.

4. КО ЂЕ ШТА ДА РАДИ?

Ја ћу то предложити друговима из одељења.
Изабраћемо три ученика који ће о томе да брину.

5. КАДА ЂЕМО ТО ДА УРАДИМО?

То ђемо урадити у месецу мају.

6. ЧИЈУ ПОДРШКУ ТРАЖИМО?

Тражимо подршку учитеља и родитеља.

РЕЗУЛТАТ

Колико је породица прихватило овај предлог? _____

За колико је смањен број узетих кеса током недеље? _____

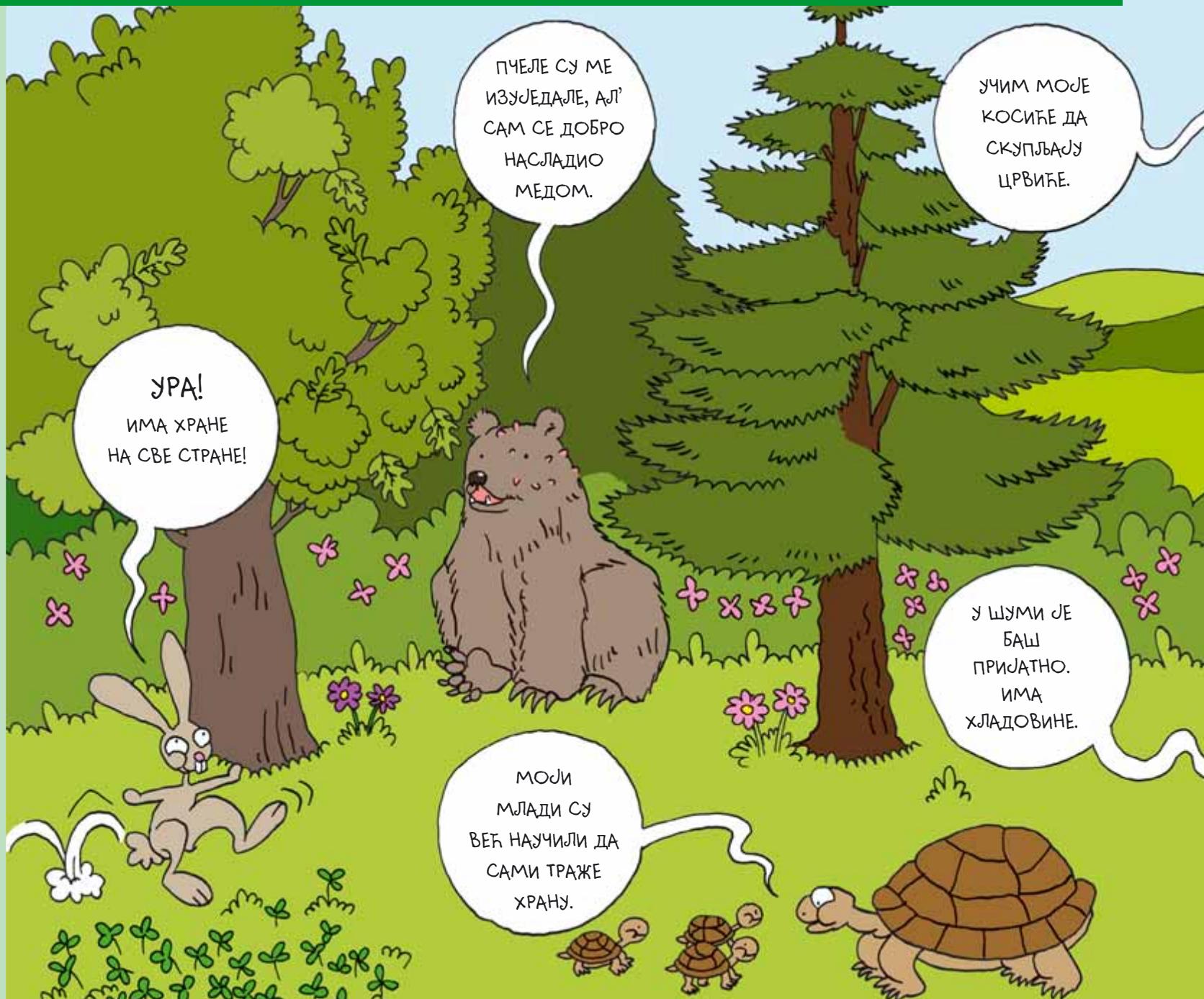
Шта мислиш о успеху ове акције? _____

акција – организовани и заједнички рад на нечemu
план – замисао о свему што треба урадити да би се нешто постигло

Пратим промене у природи – лето у шуми

Погледај слику. Испричај како изгледа шума лети. Шта се променило од пролећа?

Шта си запазио: 1. о животињама 2. о биљкама 3. о времену 4. о људима?

Обиђи с неком одраслом особом оближњу шуму или већи парк. Уочи шта се променило у односу на јесен, зиму и пролеће. Упореди своја запажања о шуми са оним што се дешава на овој слици. Напиши шта си закључио.

Из лексикона

ХРАСТ

Храст је велико листопадно дрво. Може да живи и до хиљаду година. Расти споро, па му је дрво тврдо.

Плод храста је жир. Њиме се радо хране дивље свиње, јежеви, веверице и друге шумске животиње.

Од храстовог дрвета прави се намештај и паркет.

ЈЕЛА

Јела је зимзелено шумско дрво. Достиже велику висину и може да живи веома дugo – до хиљаду година. Листови су јој у облику иглица.

Уместо цветова и плодова јела има шишарке, које стоје усправно, као свећа. Семенкама из шишарки радо се хране птице и веверице.

Од дрвета јеле прави се намештај, а од иглица и шишарки праве се лековити чајеви и уља.

Чиме је покривен храстов жир?

За Нову годину боље је окитити вештачку него праву јелку. Зашто?

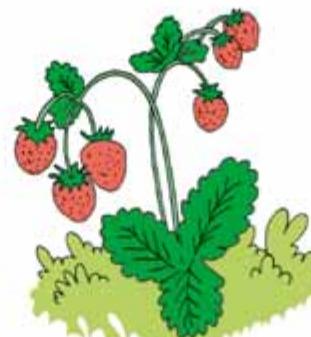
Подвуци у тексту реченице које говоре о томе шта све може да се направи од храстовог дрвета, а шта од дрвета јеле.

ШУМСКИ ПЛОДОВИ

БОРОВНИЦА

Расте на шумским пропланцима. Ниски грмићи боровнице имају укусне тамноплаве плодове од којих се праве колачи, џемови, компоти и сокови.

ШУМСКА ЈАГОДА

У пролећној трави могу се видети бели цветови шумске јагоде. Од њих ће постати црвени мирисни плодови. Заслади се!

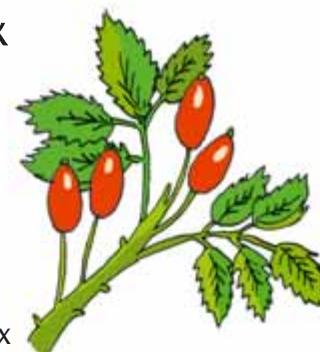
КУПИНА

Црни плод купине расте на бодљиковом грму. Вреди се мало и ограбати. Купина је слатка, укусна и здрава.

ШИПАК или ШИПУРАК

Крајем лета грмови шипка ките се црвеним дугуљастим плодовима. Од њих се спрема укусан џем, а суше се да би се од њих касније спремао чај.

ВРГАЊ

Ова печурка се добро скрива у лишћу или трави. Најбоље расте после кише. Од вргања се могу спремати разна јела.

ЛИСИЧАРКА

Печурку лисичарку лако ћеш пронаћи у шуми због њене упадљиве наранџасте боје. Расте у групи. Када се припреми за јело, дивног је укуса.

Обиђи шуму са одраслима. Распитај се и сазнај који још шумски плодови постоје.

БУДИ ВЕОМА ОПРЕЗАН С ПЕЧУРКАМА! НЕКЕ СУ ОТРОВНЕ!

Печурке смеш да береш само у присуству одрасле особе.

Шта је тачно о сеници и о веверици

Прочитај следеће реченице.

Заокружки одговор ДА поред реченице за коју мислиш да је тачна или НЕ ако мислиш да није тачна.

Ја имам лепо шарено перје. ДА НЕ

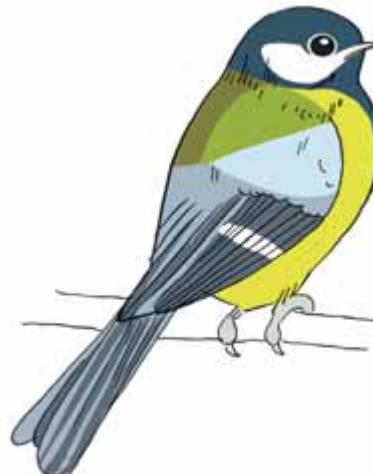
Већа сам од свраке. ДА НЕ

Храним се црвићима и гусеницама које штете дрвећу. ДА НЕ

Зими се не селим у топлије крајеве. ДА НЕ

Правим гнездо на димњацима кућа. ДА НЕ

Ја певам: ци-ци-до, ци-ци-до! ДА НЕ

Радо једем жирове, лешнике и орахе. ДА НЕ

Живим у јазбини коју ископам у земљи. ДА НЕ

Имам широк, космат реп који ми помаже да скачем. ДА НЕ

Целу зиму преспавам. ДА НЕ

Споро се крећем. ДА НЕ

На дрвећу правим гнездо. ДА НЕ

Моји младунци сисају млеко док не порасту. ДА НЕ

Шта знаш о птицама

Сигурно си научио доста о птицама. У сваки облачић упиши занимљивост коју знаш о њима.
Ми смо започели, а ти настави.

НЕКЕ ПТИЦЕ, КАО ШТО ЈЕ СОЈКА, УМЕЈУ ДА
ИМИТИРАЈУ ГЛАСОВЕ ЉУДИ И ЖИВОТИЊА.

Ливадски квиз

Одговори на ова питања.

Ако ниси сигуран, обиђи ливаду и потруди се да сазнаш одговор.

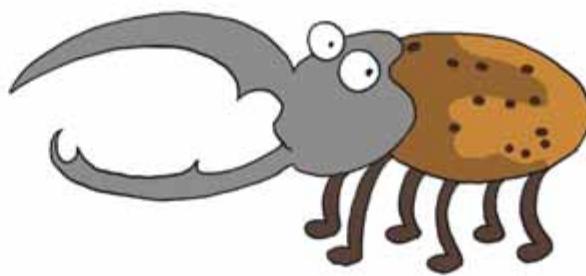
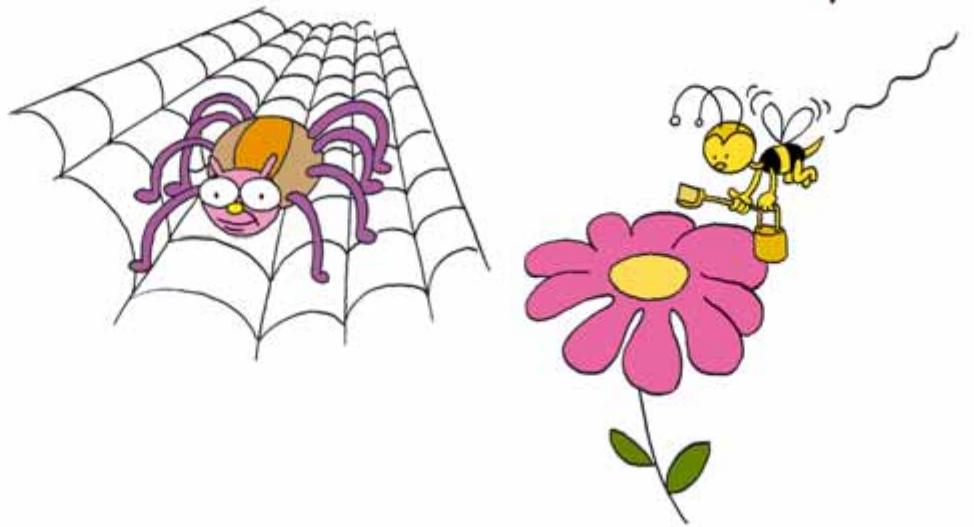
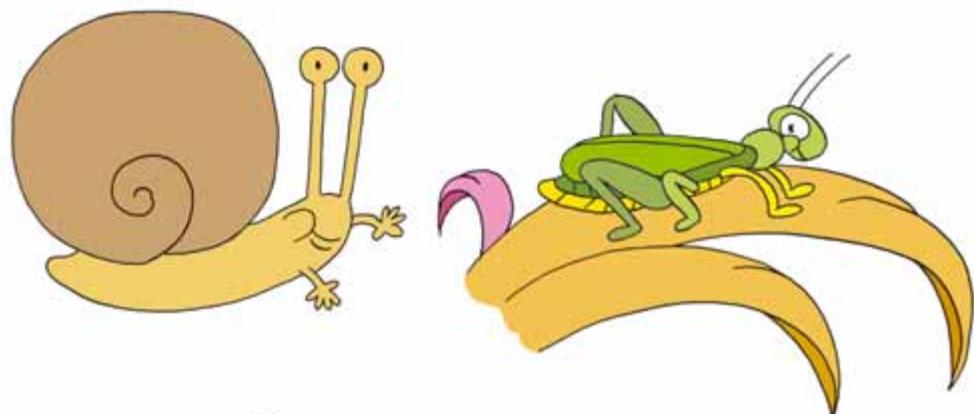
Чему пужу служи кућица?

Зашто је скакавац зелене боје?

Чиме се храни паук?

Шта раде пчеле на цвету?

Зашто се јеленак тако зове?

Пуж воли да грицка младо лишће. Да ли има зубиће?

Ко јаче зуји – бумбар или пчела?

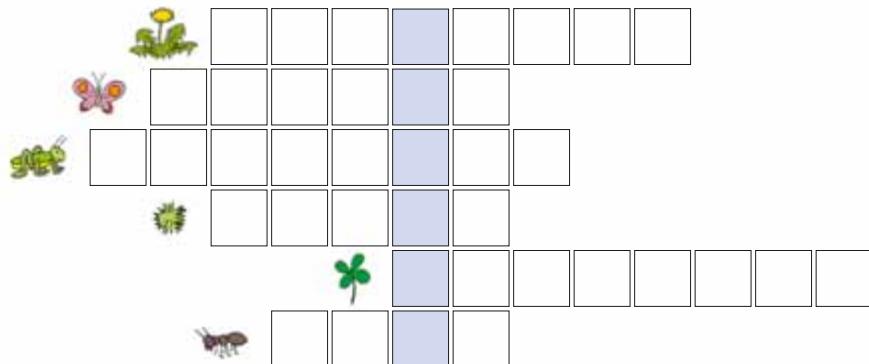
Где кртице спавају?

Описи како се креће скакавац.

Које ливадско цвеће за тебе има најлепши мирис?

Реши укрштеницу.

Провери знање о годишњим добима

пролеће

лето

време		
		
људи		
		
бильке		
		
животиње		
		

Деца се санкају. Носе се капе и рукавице.

Киша често пада. Облачно је и дува ветар.

Јеж спава дубоким сном. Зец је много гладан и хладно му је.

Дозрело је грожђе. Лишће жути и опада.

Људи спремају зимницу. Носе кишобране.

Сунце јаче греје. Снег се топи.

Дрвеће је почело да листа. Процветао је каћун. Стигле су прве јагоде.

Кос учи своје младе да лете. Мечићи се купају у потоку.

Пронађи реченице које одговарају сваком годишњем добу.

Упиши их у табелу на одговарајућем месту.

јесен

зима

време			
људи			
бильке			
животиње			

Пада снег. Хладно је.

Веверица сакупља орахе за зиму.

Срећују се баште и паркови. Сади се ново цвеће.

Гране дрвећа су оголеле. Само се јелка зелени.

Врућина је. Вода у рекама се загрејала.

Пшеница је сазрела. На све стране – зреле лубенице.

Вратиле су се птице селице. Медвед се пробудио.

Неки се купају у реци, а неки у мору.

Провери како расте твоје знање

Обој квадратиће уз питање одговарајућом бојом:

да

онако

не

Да ли знаш...

- које су особине живих бића?
- колико чула има човек?
- који су главни делови биљака?
- који су делови тела животиња?
- које су особине воде?
- које су особине ваздуха?
- које су особине земљишта?
- који су најважнији услови за живот?
- која су твоја права и одговорности?

Да ли умеши...

- да напишеш поруку, разгледницу или писмо?
- да правилно пређеш улицу?
- да тражиш одговоре на нека питања у другим књигама?
- да користиш рачунар у игри?
- да се снађеш када си у опасности?
- да тражиш реч на часу и поставиш питање?
- да препознаш своја и туђа осећања?
- да изведеш неки оглед?

Како се понашаш?

- Да ли учествујеш на приредбама које организујете у школи или у одељењу?
- Да ли тражиш помоћ ако ти је нешто тешко за учење?
- Да ли учествујеш у планирању и извођењу акција у одељењу?
- Да ли редовно помажеш у кући?
- Да ли користиш речи: хвала, изволи, молим, добар дан, извини, добро јутро, добро вече?
- Да ли довољно водиш рачуна о правилној исхрани и свом здрављу?
- Да ли водиш рачуна о простору у којем живиш и о својој околини?
- Да ли се брижљиво односиш према људима, животињама и биљкама?

Погледај колико тога новог си сазнао о себи и свету који те окружује!

Упиши:

- Колико си порастао ове године (твоја висина сада је _____)
- Колико је порасло твоје знање ове године (број зелених квадратића освојених на овом тесту је _____)
- Шта најбоље знаш из предмета СВЕТ ОКО НАС?

-
- О чему из овог предмета би желео да више научиш?

- Да ли ти се допао предмет СВЕТ ОКО НАС? да онако не

Важне речи

А

акција 123

Б

бара 54

барска трска 38

бела рада 36

бизон 40

бильке 32, 34, 36-39,

бор 32

боровница 127

брдо 62

брежуљак 62

бубамара 36

бумбар 36, 131

В

ваздух 58-59

воздушни саобраћај 116

веверица 33, 48, 51, 79, 97, 128

весници пролећа 96

вест 119

ветар 59

вилин коњиц 38

винова лоза 61

висибада 96

вода 38-39, 54-57

водени саобраћај 116

воће 35

врабац 50

вргањ 127

време 73

вук 32, 40

Г

глиста 36-37

годишња доба 132-133

град 23

гусеница 36

гуска 34

Д

дан 41, 88, 117

делови биљке 42

детелина 36

детлић 33, 49, 50, 79, 82

дивља гуска 50

дивља свиња 33

дом 12-13

дрвеће 32, 126

друмски саобраћај 116

Ж

жаба 38

железнички саобраћај 117

живи природа 29, 30

животиње 33, 34

жир 32

житарице 35

З

занимања људи 104-105

звончић 36

здравље 106-107

зебра 40

земљиште 60-61

зец 33, 36, 49, 79, 95, 97, 124

зима 78-79, 133

зоолошки врт 40-41

И

игло 103

извор 54

Ј

јабука 42

јагода 43

јагорчевина 36, 96

јапанска љубичица 74

јаребица 36, 96

јеж 48, 78, 94, 125

језеро 55

јела 32, 126

јеленак 37, 130

јесен 48, 133

К

календар 90

каћун 97

кестен 32

клека 61

коза 34

кокошка 34

колиба 103

ковач 114

корен 42

корњача 49, 79, 95, 124

кос 50, 78, 95, 125

крава 34

кретање 86-87

кртица 33, 36, 131

кукавица 50

кукурек 96

купина 127

кућа 102-103

Л

ласта 50, 99

леопард 40

лептир 37, 97

леска 32

лето 124-125, 132

ливада 130-131

лисица 33, 78, 94

лисичарка 127

лист 42

локвањ 38

На ове две стране налазе се важне речи из књиге.

Уз сваку од њих дат је број који означава страницу на којој се налазе наведене речи.

- Љ**
љубичица 37, 98
- М**
мајмун 40
маслачак 37, 98
материјали 64-67
медвед 40, 48, 81, 94, 124
миш 33
модлица 67
море 55
мрав 37
- Н**
нежива природа 29, 30
ноге 44
ној 40
- О**
овца 34
одговорност 24-25
океан 55
опасност 108-109
орao 33
оса 37
осећања 10-11
- П**
паприка 43, 61
парадајз 61
пас 34
пасуљ 75
паук 37, 130
пахуља 83
петао 34
пијавица 38
пиле 34
план 92, 123
планина 62
плод 42
поврће 35
пони 40
породица 14-15
поруке 118
- поток 54, 62
поштански саобраћај 117
право 24-25
празници 91
предмети 64
природа 28-30
пролеће 94-97, 132
птице 129
птице селице 50
птице станарице 50
пуж 33, 37, 38, 51, 97, 130, 131
пчела 37, 130
пшеница 61, 75
- Р**
равница 62
река 54, 62
рељеф 62
реп 42
рецепт 77, 120
рогоз 38
рода 50
родбина 15
рођак 15
руке 107
- С**
саобраћај 114, 116-117
саобраћајни знаци 113
светлост 70-71
свиња 34
сврaka 50
село 22
семафор 114
семе 42
сеница 50, 82, 97, 128
сенке 71
скакавац 37, 130, 131
славуј 50
слон 40
сова 33
сом 39
срна 33
- стабло 42
сунце 70, 72
сунчани сат 71
- Т**
теле 34
тело 44
тесто 67
тигар 40
топлота 70
тротоар 114
- Ћ**
ћурка 34
- У**
улица 115
уста 44
- Х**
хлеб 76-77
хоћу-нећу 37
хранилица 79, 80
храст 126
хумус 61
- Ц**
цвет 42
- Ч**
чапља 39
чичак 37
чула 45
- Ш**
шаран 39
шаргарепа 43
шатор 103
шипак или шипурак 127
шишарка 32
школа 16-21
шума 48-49, 78-79, 94-95, 124-125
шумска јагода 127
шумски плодови 127

Овај попис важних речи ће ти помоћи да их лако нађеш у књизи.

За неке речи објашњења се налазе при дну странице.

Садржај

Упутство	2
Свет	3
Теме	4
ЈА И ДРУГИ	5
Моја страна	6-7
Шта волим да радим	8-9
Моја и твоја осећања	10-11
Мој дом	12-13
Породице су различите	14-15
Зашто идемо у школу	16
Мали водич кроз школу	17
Моја школа	18-19
Од куће до школе	20-21
Врсте насеља	22-23
Имам право на ... Одговоран сам за	24-25
Шта смо научили	26
ЖИВА ПРИРОДА	27
Шта чини природу	28-29
Шта је жива, шта нежива природа, шта је направио човек	30
Око нас све се мења	31
Биљке наших шума	32
Животиње наших шума	33
Животиње и биљке сеоског домаћинства	34-35
Биљке и животиње наших ливада	36-37
Биљке и животиње наших вода	38-39
Зоолошки врт	40
Правила понашања у зоолошком врту	41
Делови биљака	42-43

Моје тело	44
Моја чула вида, слуха, мириза, укуса, додира	45
Чему ми служе делови тела	46-47
Пратим промене у природи – јесен у шуми	48-49
Птице селице	50
Птице станарице	50
Из лексикона	51
Шта смо научили	52
НЕЖИВА ПРИРОДА	53
Где се вода налази у природи	54-55
Особине воде	56-57
Особине ваздуха	58-59
Особине и врсте земљишта	60-61
Облици рељефа	62-63
Од каквих материјала су направљени предмети	64
Особине материјала	65
Како обликујемо материјале	66-67
Шта смо научили	68
ВЕЗА ИЗМЕЂУ ЖИВЕ И НЕЖИВЕ ПРИРОДЕ	69
Сунчева светлост и топлота	70
Светлост и сенке	71
Како се Сунце креће	72
Какво је време	73
Оглед с јапанском љубичицом	74
Засадимо пшеницу	75
Засадимо пасуль	75
Прича о хлебу	76
Рецепт за хлеб	77
Пратим промене у природи – зима у шуми	78-79
Помажемо птицама	80
Медин зимски сан	81

Из лексикона	82
Снежне пахуље	83
Шта смо научили	84
ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	85
Како се ко креће	86
Зашто се покреће	87
Дани у недељи	88
Један мој дан	89
Мој календар	90
Празнујемо	91
Мој план парка	92
Шта све могу да направим	93
Пратим промене у природи – пролеће у шуми	94-95
Весници пролећа	96
Пролећни каћун	97
Из лексикона	98
Ласте су се вратиле	99
Шта смо научили	100
КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	101
Зашто људи праве куће	102
Куће су различите	103
Занимања људи – шта све људи раде	104
Зашто постоје разна занимања	105
Чувам своје здравље	106-107
Опасности	108-109
Лепо понашање	110-111
Помажем у кући	112
Саобраћајни знаци	113
Саобраћај	114
Како прелазим улицу	115
Саобраћај некад и сад	116-117

Шаљемо и примамо поруке	118-119
Рецепт	120
Забавна страна	121
Како чувамо околину	122
Направимо план акције	123
Пратим промене у природи – лето у шуми	124-125
Из лексикона	126
Шумски плодови	127
Шта је тачно о сеници и о веверици	128
Шта знаш о птицама	129
Ливадски квиз	130-131
Провери знање о годишњим добима	132-133
Провери како расте твоје знање	134-135
ВАЖНЕ РЕЧИ	136-137
САДРЖАЈ	138-141

СВЕТ ОКО НАС

за први разред основне школе
 треће издање

аутори *Др Симеон Маринковић
Славица Марковић*

илустровао *Саша Михајловић*

речник израдила *Виолета Бабић*

рецензенти *Др Кристина Гопчевић, доцент за хемију Медицинског факултета у Београду
Ана Милосављевић, учитељица, ОШ „Вељко Дугошевић“ у Београду
Анђела Ружић, професор из Београда*

лектор *Виолета Бабић*

графичко обликовање *Душан Павлић
Неда Докић*

припрема за штампу *Небојша Митић*

издавач *Креативни центар
Грађиштанска 8
Београд
Тел./факс: 011/ 38 20 464, 38 20 483, 24 40 659*

уредник *Виолета Бабић*

за издавача *Мр Љиљана Маринковић*

штампа *Публикум*

тираж *25.000*

copyright *© Креативни центар, 2006*

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:3/5-028.31(075.2)

МАРИНКОВИЋ, Симеон

Свет око нас : за први разред основне школе / [аутори Симеон Маринковић, Славица Марковић ; илустровао Саша Михајловић ; речник израдила Виолета Бабић]. - 3. изд. - Београд : Креативни центар, 2006 (Београд : Публикум). - 141 стр. : илустр. ; 22 x 24 cm

Подаци о ауторима преузети из колофона. -
Тираж 25.000. - Регистар.

ISBN 86-7781-355-1

ISBN 978-86-7781-355-0

1. Гл. ств. насл. 2. Марковић, Славица

COBISS.SR-ID 130315276

Министар просвете и спорта Републике Србије одобрио је издавање и употребу овог уџбеника у првом разреду основне школе решењем број 6-00-28/2005-06/05 и продужио важење решења за школску 2006/07. решењем број 6-00-2/2006-06 од 4. јануара 2006. године.